

VALT BIMONT

DOCK HOLIDGE

CENA 20 DINARA

BROJ 106

**DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU**

ZLATO ZA FORT DENTON

★ **DOK HOLIDEJ** ★

VALT BIMONT

zlato za fort denten

NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

DOK HOLIDEJ

Broj 106

**Direktor i v. d. glavnog i odgovornog
urednika:**
Đorđe GROS

Naslov originala:
WALT BEAUMONT
BIG MAN CADE

Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ

Adaptacija:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ

Prevod:
Dragutin MOLAN

Lektor:
Zorka ĆIRIĆ

Korektori:
Ida ĐENES
Ilona PISAR

Tehnički urednik:
Ferenc BARAT

Štampa: I III 1981. godine
Tržište: I III 1981. godine

**Izdaje štampa NIŠRO FORUM — O OUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvode
Mišića 1. Direktor i v. d. glavnog i odgovornog urednika: Đorđe GROS, Naslov
originala: Walt Beaumont — BIG MAN CADE, Prevod: Dragutin MOLAN, Copy-
right by UNIVERSUM PRESS.**

**Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata za
obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73, od 10. maja 1973.
godine.**

Džed Klanej je raspalio pesnicom po ploči šanka, tako da su se svi prisutni okrenuli prema njemu. Taj manir nije bio nov u ovom salunu, ali, takvo treskanje pesnicom nije se čulo svakog dana — Viski! — zagrmio je Džed. — I viski za mog dečaka, takođe! I nemoj da mi neko priča kako je on suviše mlad za piće, jer ja svakom u ovom prokletom salunu u lice kažem da nije!

Ed Tomas, barmen, hitro je pogledao prema vitkom dečaku pegava lica, čija je glava dopirala tek do Džedovog ramena. Kosa boje peska i oštar pogled plavih očiju govorili su sasvim jasno o njegovom srodstvu sa Džedom, a po golobrađom licu i krhkoj građi kostiju i mišica, Ed je pretpostavljao da mladić nikako ne može imati više od sedamnaest godina. Tomas je rezignirano pogledao prema drugom kraju šanka gde je Pat Kumbs čuteći posmatrao scenu. Kumbs je klimnuo glavom. On je bio vlasnik bara i pošto nije imao ništa protiv da se dečaku natoči piće, i Ed je smatrao da ni on lično nema razloga da se buni. Svako je imao pravo da sa sobom radi šta hoće pa čak i da ispije otrov ako mu je to volja.

Tomas je dohvatio jednu bocu sa police, stavio je na šank zajedno sa dve čaše i radi svake sigurnosti povukao se malo dalje od Dže-

da, raspoloženog za svađu. Na licu Džedovog dečaka zapazio je bleđ, pomalo zbunjen osmeh i u njegovom pogledu nije bilo neke naročite radosti kada mu je otac napunio čašu do vrha. Bilo je očigledno da je predstojeći ritual primao više kao obavezu nego kao zadovoljstvo.

— Pij, Seme — naredio je Džed. — Napraviću od tebe pravog čoveka, momče. Prva stvar koju treba znati je kako se puca. Naučiti kako se podnosi piće druga je stvar. Ako te dve stvari ne naučiš, nećeš nikada naučiti ni ostalo što mora znati čovek našeg kova. Hajde ispij, potegni brzo jednim gutljajem... i bez mrštenja. To je način kako pije pravi muškarac.

Samo su se najstariji stanovnici Farga sećali žene Džeda Klaneja. To je bila krhka i nežna žena, koja je veći deo svog vremena provodila sama, i ljudi su znali da joj je život sa Džedom ličio na pakao, što je bilo razumljivo, jer je Džed bio grub, često pripit i nikada nije imao novca. Ali, onda je došlo vreme kada je uspeła da sakupi dovoljno hrabrosti i da ostavi muža. Isto tako rešila je da se ne opterećuje obavezama prema sinu koji je, po svemu sudeći, obećavao da će izrasti u čoveka sasvim sličnog svom ocu. Ostavila ih je obojicu i ponevši sa sobom samo najnužnije

stvarčice otišla je da se više nika-da ne vrati.

Pametna odluka, pomislili su ta-da ljudi, a da su mogli videti ka-ko je Sem podigao čašu i iskapio njen sadržaj i ne zagrenuvši se, bi-lo bi im jasno da Džedova žena nije pogrešila niti su pogrešili oni u svom mišljenju. Čaša se vratila na šank, a nuka koja ju je držala bila je čvrsta kao da je od kame-na isklesana. Džedov nasljednik se svim silama trudio da bude dostoj-an svog oca.

— Još jednu, sine — zamumlao je Džed sa ponosom u glasu. — Do đavola s tim koliko košta! Ova-mo smo došli da se provedemo i taj provod ćemo imati!

Sem Klanej je osećao da ga oči svih prisutnih pažljivo posmatraju, iščekujući da vide njegovu reak-ciju, čekajući da se zakvašlje i da ostane bez daha, kao što bi ostao svaki mladić njegovih godina. To-lika pažnja godila je njegovoj ne-utočljivoj mladićskoj sujeti. Izraz na njegovom licu nije se promenio kada mu je žestoka tečnost opek-la želudac. Samo je duboko udah-nuo pre nego što je pružio ruku da po drugi put uzme čašu. Čuo je kako se neko nasmejavao, ali, kada se okrenuo, sva lica su bila ozbilj-na. Svi su bili svesni da ne bi bi-lo mnogo mudro terati šegu sa de-čakom u prisustvu njegovog oca, jer je Džed Klanej svojim stasom podsećao na gricila, a imao je i njegovu snagu. Dirati mladunče takvoj zverki mogla je biti vrlo opasna stvar i niko nije hteo taj rizik. Sem je upravo učio lekciju, lekciju koja je u to vreme bila is-to tako potrebna kao i znanje ba-ratanja revolverom ili veština po-

stupanja sa konjima. Njegov otac Džed bio je dobar krotilac konja, čvrst i žilav čovek, sa ili bez puča u sebi. Osim toga, on je bio čovek koji je znao da puca bolje od veći-ne drugih. Bilo je sasvim razumlji-vo što je svoje znanje nastojao da prenese na svog sina, makar se to odnosilo na sposobnost podnoženja alkohola. U surovom svetu, okru-žen surovim ljudima, on je činio ono što je smatrao da je najbolje.

— Osećaš li nešto? — upitao je otac.

— Slabu vrtoglavicu — priznao je Sem, a onda mu je lice zablista-lo. — Ali, mogu da podnesem još jedno. Tata, ako mi bude muka re-ći ću ti.

— Neće ti biti muka — odvratio je Džed i namrštitio se. — Ne, mom sinu neće biti muka ni u jednom salunu. Ako ti bude toliko zlo da ne možeš da izdržiš, onda pođi na-polje, tamo gde niko neće moći da te vidi. Sada... — nasuo je i tre-ću čašu. — Popij i ovo. Naikap kao što sam ti rekao.

Sem je upravo prinoseo čašu us-nama, a Džed ga je pažljivo pos-matrao kad su se leptirasta vrata saluna otvorila. Šerif Bid Korkoran je zastao držeći svojim velikim ru-kama oba krila širom otvorena i žmireći, upitnim pogledom osmot-rilo prostoriju. Progundavši nešto što se moglo protumačiti kao izraz nezadovoljstva Korkoran je stupio korak unutra i pustio vrata da se zanjšu za njim. Džed ga je ugle-dao i neprimetno se trgao, a na licu mu se pojavio izraz iščekiva-nja. Ruka šerifa Korkorana munje-vito se spustila naniže a zatim se hitno podigla.

Cev revolvera bila je uperena u Džedov stomak, a metalni kliket

oroza preteći je odjeknuo u grobnoj tišini koja je nastala.

— Podigni ruke uvis, Džede — rekao je šerif. — Ti i to tvoje šteno ste uhapšeni. Ako budeš lud da nešto pokušaš, znaš šta će se dogoditi. To važi i za tebe, mali — dodao je obraćajući se Semu.

Džed je spustio bocu na šank. Klimnuo je glavom Semu da vrati čašu na šank, a kada je Džed podigao ruke i Sem je učinio isto. Lekcija iz životnog iskustva nastavljala se sa neprijatnim obrtom.

— Pametno — rekao je Korkoran. — Mislim da znaš kako glasi optužba. Tom Dejli te je sasvim dobro video kako one konje teraš preko Svamp Krika prema potesu Seminole. Pronašao sam mesto na kome si ih sakrio. Ovog puta se nećeš izvući, nikakvim lažima. Bio si vešt, ali si na kraju ipak dolijao. Uvek se tako završi to si morao da znaš.

Stojeći na svom mestu iza šanka, Ed Tomas je pobledeo i bojažljivo ustuknuo nekoliko koraka prema mestu na kojem je stajao Kumbs. Ostali gosti koji su se nalazili oko Klanejevih zbunjeno su se uzvrpoljili i sklonili u stranu, mada u tom momentu nije izgledalo da će doći do pucnjave. Svi su načuljenih ušiju čekali da Džed progovori, ali je prošlo dosta dugih i mučnih trenutaka pre nego što se on javio. Glas mu je bio promukao od prikrivenog očajanja, ali tvrd i odlučan. — Ukrao sam ih — rekao je Džed konačno. — Trideset grla. Za njih bih postigao dobru cenu, vrag ih odneo.

Korkoran se osmehnulo, a na licu mu se ukazao izraz jedva prikrivenog zadovoljstva. Naperenim revol-

verom dao je uhapšenim znak da pođu i rekao.

— Izlazite na ova vrata i krenite prema zatvoru. Savetujem vam da ne pravite nikakve gluposti, jer vas držim na nišanu. Hajde, brzo vas dvojica.

— Ne još, šerife — rekao je Džed. — Pre nego što krenem, hteo bih da nešto kažem, i mnogo mi je stalo da to čuju svi prisutni. Hoćete li mi to dozvoliti?

— Hajde, govori — klimnuo je glavom predstavnik zakona.

Džedovi mišići na vilicama su se zategli, a oči kao da su mu je odjednom ugasmule i dobile pepeljastostivu boju. — Moj dečak nije bio umešan u to — rekao je. — Ako je Dejli rekao suprotno, onda je on običan prokleti lažov.

— Možeš li to i da dokažeš?

— Kovač može da potvrdi. Pre nego što sam uzeo one konje, poslao sam Sema u grad da potkuje svog ponija. Kovač je imao mnogo posla i Sem je morao da čeka skoro čitav dan. Verovatno su ga i drugi ljudi videli, i nadam se da će to reći. Sada znate i ako budete uhapsili mog sina bez prethodnog proveravanja, onda ću sve prisutne u salunu uzeti za svedoke da sam vas upozorio na njegovu nevinost.

Negde iza mesta gde je stajao Kumbs začulo se neko komešanje. — Džed govori istinu, šerife — rekao je jedan koji je Korkoran prepoznao kao glas Ajika Kvimlena, vlasnika štale. — Sem je bio tamo od ranog jutra do kasno popodne. Pomogao mi je u poslu dok je čekao, i mogu vam reći da se pokazao vrlo umešnim.

Korkoran je nadlanicom obrisao

usta i pogledao prema Semu pogledom koji je izražavao podozrenje, ali i izvesno pritajeno zadovoljstvo što je Kvinlen tako izjavio. Očigledno da protiv dečaka nije imao ništa. — Jesi li znao nešto o tim konjima sinko — zapitao je.

Bes, zbunjenošć a zatim odlučnošć smenila su se na dečakovom licu. Stignuo je šake u pesnice tako čvrsto da su mu zglobovi pobeleli. Krenuo je korak napred, a onda zastao, jer mu je Džed zapovednički rekao da stane. Pogledao je oca, a zatim se ponovo okrenuo ka šerifu.

— Ništa nisam znao! Znam samo da si ti jedna naduvana lažljiva vreća masti koju mogu da sredim kad god želim. Vрати revolver u futrodu, šerife! Bori se pošteno, ako smeš, i tako mi svega na svetu ja ću te ubiti!

— Ohladi se momče — rekao je oštro Korkoran, a malopredajna semka simpatije koja se mogla naslućivati u njegovim očima, sada je utrnula.

— Do đavola, ja ću...

— Seme! — zagrmio je Džed i dečak se ukočio u pola pokreta. Njegov otac je nastavio. — Dozvolio si sebi da viski prauzme vlast nad tvojom glavom i jezikom, a ja sam te upozorio da nikako ne smeš dozvoliti da se to dogodi! Smiri se i pošteno i jasno odgovaraj šerifu na pitanja. Govori samo istinu. Jesi li znao i da li si eventualno naslućivao da sam ja ukradio konje.

— Ne, tata — rekao je Sem. Lice mu je oblilo crvenilo, a grudi su mu se ubrzano dizale i spuštale. I dalje je držao čvrsto stisnute pesnice. — Ne, nisam znao. A i ti si lud što si tako naseo, tata. Stari

Tom Dejli ne može čestito ni da se okrene u krevetu, to svi znaju, a da ne govorimo o tome da iz kreveta nije mogao da te vidi.

Džed Klaney je rezignirano slegnuo svojim širokim ramenima. Lagano je ispružio ruke, ali pošto Korkoran nije imao lisice, Džed je pustio da mu ruke mlitavo padnu niz telo. — Tvoj sam, šerife — rekao je tiho, a onda se okrenuo, dugo i sa puno ljubavi pogledao svog mladog sina Sema. — Odsada si prepušten samom sebi. Uvek dobro razmisli šta radiš i dobro pazi da se nekim nepromišljenim gestom ne uvališ u neku nevolju. Jesi li čuo? Pre nego što nešto učiniš, razmisli dobro — dodao je značajno.

Sem je želeo da viče, da se buni, da poleti na šerifa i otme mu revolver iz ruke. Džed Klaney nije bio svetac, i Sem je oduvek toga bio svestan, ali, nekako je uvek bio u stanju da u pozadinu potisne misao na to što bi se desilo ako se jednog dana predstavnici zakona dočepaju svog davnašnjeg dužnika. Sada se to desilo, i on je stajao bezpomoćan, sam, jedan usamljeni dečak u salunu punom od nasliih ljudi kojih se on nimalo nije ticao: Pogledao je u oca i osetio tegobnu mučninu u stomaku, kad je Džed ponovo slegnuo ramenima i bespomoćno pošao prema vratima.

Ali, Džed je uspeo da obmane sve prisutne. Čak je i Korkoran naviknut da uvek bude na oprezu, bio obmanut Džedovim pokornim držanjem i rezigniranim sleganjem njegovih ramena, što je sve bila samo lukava igra. Pruživši ruku kao da hoće da odgurne pokretna vrata saluna, Džed Klaney se iznema-

da okrenuo na petama i munjevitom brzinom potegao revolver iz čije je cevi planulo vrelotane. Korkoran je u posljednjem času odskočio u stranu, ali je osetio oštar bol, jer ga je kuršum zaparao po grudnom košu. Još u skoku, pucanj njegovog revolvra se slao s ehom malopredšnjeg pucnja. Korkoranov metak je pogodio Džeda u grudi i snagom topovskog đuleta odbacio ga kroz pokretna vrata saluna na pločnik. Teturajući se unazad, na nogama kao od gume, Džed se stropoštao preko ivice trotara na ulicu. Bio je mrtav pre nego što je leđima dotakao prašinu.

Korkoran se okrenuo prema mladom Semu s izrazom bola, žaljenja i nelagodnosti na licu. — Žao mi je, sinu — rekao je. — On je sam priznao da je kriv, a onda je potegao revolver na mene. Nisam imao drugog izbora nego da opalim. U pitanju je bio moj ili njegov život.

— Smrdljivi značkarošu! — Viknuo je dečak, zaslepljen suzama koje su mu linule na oči. Potegao je revolver koji je dobio od svog oca, ali ga je Korkoran pretekao, i šerifovi prsti stisnuli su mladićev zglavak na ruci kao čelična klešta pre nego što je ovaj uspeo da izvuče revolver. Momčić je uzaludno pokušavao da se otme, i lice mu je zgrčio izraz očajanja.

— Pusti me! — Vrisnuo je Sem, jecajući i osećajući stid zbog suza. — Skini svoju smrdljivu ruku s mene i pusti da potegnem revolver...

Prekinuo je u pola rečenice, jer ga je šerif udario šakom po uplakanom licu. Kad se zateturio unazad, predstavnik zakona mu je uzeo revolver

i jednim jedinim veštim pokretom izbacio metke iz magacina. Žuti metalni vesnici smrti rasuli su se po podu. Zatim je šerif dobacio revolver Semu. — Pazi na njega — rekao je Korkoran vlasniku saluna. — Otrezni ga, pa ću kasnije porazgovarati s njim. — Korkoran se okrenuo prema Ajku Kvinlenu i rekao. — Pomozi mi da prenesem telo do mrtvačnice. Vi ostali se smirite i nastavite da gledate svoja posla. Incident je okončan.

Pat Kumbs je odveo dečaka i zaključao ga u ostavu. Ali, dečak je ostao u gradu Fargu u Oklahomi samo nekoliko minuta pošto je Kumbs zaključao vrata za sobom. Čim je po odjeku koraka zaključio da se Kumbs dovoljno udaljio od ostave, Sem je prišao prozoru i razbio ga laktom. Na njegovu sreću, ili možda nesreću, galama u salunu zaglušila je zveket stakla. Provukao se kroz razbijeni prozor i potrčao prema mestu gde su stajali vezani konji. Nije imalo nikakvog smisla ostajati u gradu, rekao je sam sebi. Otac mu je bio mrtav, pošto je prethodno javno žigosan kao konjokradica, a on sam, Sem, bio je dobro svestan te činjenice, postaće ličnost na koju ljudi u gradu neće blagonaklono gledati, i na koju će pokazivati prstom. Odvezao je svog ponija i lupio ga po sapima, tako da je životinja potrčala dok su joj se uzde vukle po zemlji. Zatim je skočio na konja svog oca ne gubeći vreme na to da podesi visinu uzengija. Podbadajući životinju petama i šibajući je besomučno dugačkim kajasima, paklenim galopom izleteo je iz Farga. Taj tempo držao je sve dok nije stigao do kuće gde je stanovao s ocem.

Odeća, kutije s mecima i Džedov duvan su se za tren oka našli u bisagama. Zatim je jednu torbu napunio konzervama, kafom i sa nekoliko komada suvih rebara i slanine. Ona je počeo da pretražuje pod kako bi pronašao dasku pod kojom je Džed čuvao svoju uštedevinu. Nekoliko desetina dolara u jednom zamotuljku nije bio veliki novac, ali je mladom beguncu to bilo dovoljno.

Kada je Korkoran stigao do kuće, Sem je već bio pet milja daleko na jugu i kretao se putem koji je vodio prema granici sa Teksasom.

Suton koji se uskoro spustio naterao je dečaka da se zaustavi. Okrenuo se i pogledao put kojim je došao, i tek u tom času prvi put je osetio nagoveštaj sumorne usamljenosti. Pošto je sapeo konja, zapalio je malu vatriću, skuvao kafu i podgrejao pasulj u tiganju koji je bio sasvim crn od čađi. Međutim, shvatio je da ne može da proguta ni zalogaj, i skoro se zagrenuo. Ostavio je jelo da se ohladi i ispio samo malo kafe. Ostatak je prosuo. Bio je suviše ojađen da bi osećao ma kakav prohtev za jelom.

Bilo je trenutaka kad je Džed znao da nestane i da se ne pojavljuje po nekoliko dana, jednom čak čitavu nedelju, ali, Sem nikada tada nije osetio takvu tugu i usamljenost. No, to osećanje tegobe i jada nije trajalo dugo. Pomisao na očevu sramotu i smrt sve više se uvlačila u njegovu dušu. Više nije plakao, a samosažaljenje je nestalo i zamenila ga je mržnja koju je osećao prema Bidu Korkoranu. Kada mu se san konačno spustio na oči, to je u stvari više bila neka vrsta nemirnog dremeža, ispunjenog ružnim snovima punim krvavih tela koja su

ličila na njegovog pokojnog oca, ili na Sema lično. Kada su prvi zraci zore obasjali predele na istoku, Sem se probudio sa glavoboljom, a opor ukus viskija još uvek mu je bio u ustima. Bacio je nekoliko komada drveta na žeravicu koja je ostala od sinoćne vatre i grejao se sve dok nagorela drva nisu potpuno dogorela i dalje u mislima, progonjen ružnim snovima iz loše prespavane noći. Zatim je osedlao konja i odjahao prema Teksasu. Nije imao pojma kuda će ga odvesti put. Ali, jednu stvar je dobro znao... nikada se više neće vratiti u Fargo. Sećanje na taj grad bilo bi u njemu suviše gorko.

*

Džo Breidvud se zanjihao na zadnjim nogama svoje stolice, pustio da mu šešir klizne na čelo, a zatim je mamuze zabio u ploču stola koja je sva bila izbrazdana sličnim otiscima. Očigledno da gosti tog saluna nisu mnogo davali na pristojno ponašanje.

— Ispričao si dobru priču, sinko — progundao je Breidvud načinom koji je jasno stavljaao do znanja da ne veruje ni reč od onoga što je čuo. — Zaista je dobra, ali neka sam proklet ako verujem da je i istinita!

Ed Holbruk se nasmejao dok je sipao sebi još jedno piće. Podigao je čašu i nazdravljajući rekao podrugljivo. — Aha, zaista umeš da pričaš lepe priče, Seme! Mlad si, ali si talentovan pričalica, da ne kažem lažov. Pogodio si me baš ovde! — dodao je i stavio ruku na levu stranu grudi. — Trebalo je da ideš u školu. Možda bi onda mogao da zarađuješ za život stavljaajući te svoje

priče na papir. Možda bi postao ono što tamo na istoku nazivaju piscem.

Sem Klanej je uzdržao gnev. Shvatio je da bi se već morao navići na njihovo zadirkivanje tokom ovih nedelja koliko su se već poznavali. To je bila neka vrsta besplatnog zabavljanja, kojim su ispunjavali dokolicu. Istina je bila da oni baš nimalo nisu marili za njegovu prošlost, ma kakva ona bila, i to je bio glavni razlog što mu je odgovaralo da im se pridruži. Lagano je prišao šanku i praveći se važan izvadio novac. Potegao je dobar gutljaj iz boce koja mu je bila pružena.

Viski je bio druga stvar na koju se sve više navikavao tako da mu je već skoro bila postala potreba, a isto tako bio se navikao i na poglede barmena koji je smatrao da je Sem još uvek suviše mlad da pije na taj način. Mišljenje barmena nije ga se nimalo ticalo. Jedan dug gutljaj bitno je smanjio sadržinu boce, a oštar pogled je naterao zaprepaštenog barmena da potraži posla na drugom kraju šanka. Mada je imao gostiju svakakvih navika, Sem je za njega bio nešto novo. Videvši njegovu čuđenje, Sem se laktovima naslonio na bar, a jednu nogu je naslonio na mesinganu šipku koja se nalazila duž šanka, na desetak santimetara od poda. Susreo je nasmejan Holbrukov pogled i opsovao je kad se Breidvud nasmejao sarkastično. Zamišljao je da je već odrastao čovek i nije mu se svidalo kada je neko na tako drastičan način rušio njegove iluzije.

— Mogu da pucam isto tako dobro kao i vas dvojica — rekao je Sem.

— Daa... — podsmehnuo se Breidvud otežući.

— Tata me je naučio. Znao je da baci metalni novac u vazduh a ja bih ga pogodio jednim metkom. Naučio sam da pucam i prema zvuku, takođe. Tata mi je stavljao zavoj preko očiju i rekao mi da pucam prema zvuku konzervi koju bi bacio. I u tome sam bio prilično dobar. Ja bih mogao...

Breidvud je zevnuo sa dosadom i rekao. — U stanju si da pogodiš u oko zeca koji trči. To smo svi videli. Ali, tada si imao sreće, eto šta! Ne hvali se, momče. Nastavi da piješ svoj viski i daj odmora našim ušima. I onako ti niko ne veruje ni reč. I najlepše izmišljene priče na kraju postanu dosadne.

Lice Sema Klaneja je oblilo rumenilo. Odmakao se od šanka i ne uspevajući da uzdrži ljutinu, počeo da maše rukama kao mahnit. Okrenuo se prema Breidvudu. — Iskušaj me! Hajde! Baci novčić! Spreman sam da se kladim u deset dolara da mogu da ga pogodim.

Interesovanje se pojavilo u Breidvudovom pogledu. Skinuo je noge sa stola i lagano vratio stolicu u normalan položaj.

— Ozbiljno to misliš?

— Deset dolara — potvrdio je Sem Klanej. Potegao je još jedan gutljaj, a zatim razmaknuo noge i nadlanicom obrisao usne. Kao da mu je taj gutljaj dao snage da se uhvati u koštac sa celim svetom obratio se i Holbruku izazovnim rečima.

— I ti možeš da učestvuješ u tome, Ede. Baci samo jednom, to je sve što tražim.

— Znači, ja bih dobio pet dolara — rekao je Holbruk. Okrenuo se

prema Breidvudu. — Jesi li ga čuo, Džo? Jedno bacanje novca u vazduh i dobićemo svaki po pet dolara.

— Čuo sam — rekao je Breidvud ponovo hladnokrvan.

— Pa šta kažeš, ne izgledaš zainteresovan.

— Bio bih — rekao je Breidvud — kad bih video novac.

Sem je još više pocrveneo i iz zamotuljka izvadio dva komada od po pet dolara. — Je li to dovoljno?

— Sad je već druga stvar — rekao je Breidvud. Ustao je i uzeo bocu koju je zatim poneo do šanka. Tu je zastao i pažljivim pogledom odmerio dečaka kao da pokušava da mu pročita misli. Nestrpljiv... suviše nestrpljiv, bio je Breidvudov zaključak. To njegovo mišljenje delili su i svi ostali koji su prestali da piju u očekivanju da vide šta će se dogoditi. Zapad je bio pun hvalisavaca spremnih da tvrde da će pogoditi zvezdu na nebu, ali potkrepiti svoje hvalisanje opkladom od deset dolara, bilo je nešto neuobičajeno. Šapat je zamro, svi su se smirili. Breidvud je flašom lupio o čašu i to je bio jedini zvuk koji se čuo u čašu kad se Holbruk spremio da baci novčić.

— Kad izbrojim do tri — rekao je Holbruk. — Jesi li spreman, momče?

Klimanje glavom i kratko pucketanje prstima stavili su mu do znanja da je Sem spreman. Holbruk je zabacio ruku unazad.

— Jedan... — počeo je — dva... — tišina je sada bila tolika da se ljudima činilo da čuju otkucavanje vlastitih srca. — Tri! — u tom trenutku je novčić poleteo uvis.

Sem Klanej nije potegao naročito

brzo. Njegova ruka se spustila, prsti su stegli dršku revolvera i oružje je poletelo iz futrole tako lakim pokretom kao da „kolt“ uopšte nije imao težinu. Zatim se cev oružja uperila prema tavanici. Sunčevi zraci koji su u snopovima prodirali u prostoriju kroz prozor sa strane, obasjali su novčić koji se okretao u vazduhu i novčić je blesnuo snažnim treperavim sjajem. Upravo u tom trenutku, Semov revolver je zagrmio.

U ušima prisutnih zazvonilo je od pucnja koji je gromoglasno prolomio tišinu koja je vladala u prostoriji. Sve oči su se širom razrogačile kad je barmen podigao novac iza bara i, ne skrivajući čuđenje rekao.

— Tačno u centar... — Provukao je prst kroz rupu u novcu, odmerio je, a zatim rekao. — Do đavola! Nikada nisam video nikog da tako puca! — Zatim se okrenuo Semu. — Mladiću, ti ćeš postati slavan kao Šarki Evans ili Ed Kadigen... ako malo poživiš — dodao je.

Holbruk i Breidvud su smatrali da ima malo ljudi u salunu koji su imali prilike da vide tako nešto, sudeći bar po komentarima koji su mogli da se čuju. Pogledali su jedan drugog sa nevericom, i ispraznivši džepove predali mu svaki po pet dolara. Sve vreme su nezadovoljno vrteli glavom.

— Sada više nikada neće prestati da se hvali — Breidvud je govorio glasom proroka. — Naliće se viskijem i zamarati nas satima.

— Ne, neće — rekao je Holbruk skrećući mu pažnju na izraz Semovog lica. Posmatrao je mladića kako vraća revolver u futrolu i ostao je bez reči sve vreme dok je ovaj gordo

njišeći ramenima laganim korakom išao ka vratima. Tek kada je Sem izašao iz saluna progovorio je. — On je rekao mnogo stvari, a mi se nismo ni potrudili da ih čujemo. Verujem da sada više ne sažaljeva samog sebe nego da se oseća ponosnim.

— Sumnjam — rekao je Breidvud i ponovo se okrenuo prema boci. Potegao je dobar gutljaj, a zatim pogledao svoju sliku u ogledalu. Dok je posmatrao svoje lice, primetio je kako je jedan visoki čovek u upadljivom štraftastom odelu ustao sa svog mesta za stolom gde je dotada sedeo i pošao iz saluna za Semom. Breidvud nije doticao piće. Brzo je spustio čašu na šank, a zatim žurnim koracima prišao leptirastim vratima saluna i provirio preko njih. Video je Sema kako sedi na ivici trotoara, opuštenih ramena i zamišljeno oborene glave. Uopšte nije obraćao pažnju na čoveka koji je obrisao prašinu sa trotoara i seo pored Sema. Ali, taj čovek nije ni hitao da privuče Semovu pažnju mada je bilo očigledno da je tamo došao s određenim namerama. Breidvud se sav pretvorio u uvo.

— Ono je bio odličan hitac, sinko — rekao je čovek. — Imaš li nešto protiv ako te upitam kako se zoveš?

— Klanej... Sem Klanej — promrmeljao je mladić.

— Ja sam Kol Brisko — odvratio je čovek. — A ti... imaš li nekim slučajem nameru da se duže zadržavaš u ovom kraju?

— U prolazu sam — odvratio je Sem. — Svako mesto mi je nalik jedno na drugo. Uopšte mi nije važno gde sam, sve dok mogu da zaradim toliko da mi se trbuh ne zalepi za kičmu od gladi.

— Razumem — Brisko je bacio pogled preko ramena i primetio Breidvuda kako prisluškuje. — Možeš da izađeš — obratio mu se Brisko.

— Ono što ću da ti kažem, tiče se sve trojice, jer koliko sam mogao da vidim, vi ste zajedno. Naravno ako ste zainteresovani. No, najbolje bi bilo da pozoveš i onog trećeg.

Breidvud je pozvao Holbruka, a zatim su obojica izašli i zastali pored ulaza u salon. Očekivali su da Brisko progovori. Ovaj je sačekao nekoliko minuta a onda počeo.

— Momak je brz, i precizan — rekao je Brisko. — Ali, on je ipak samo dečak, a posao koji imam na umu neće biti nimalo lak... naravno, u slučaju da ga prihvatite. Ali, mislim da bi vam se isplatilo.

— Koliko para — upitao je Holbruk kratko.

— Šest stotina dolara — odvratio je Brisko. — To je pristojna suma, čak i kad se deli na tri dela. Važi?

— Nastavi samo — promrmeljao je Breidvud.

— Jeste li ikad čuli za momka po imenu Dok Holidej?

— Dok Holidej? Ne, nisam čuo — rekao je Breidvud. — Jesi li ti čuo za toga? — obratio se Holbruku.

— Ne — rekao je Holbruk i odmahnuo glavom. Zatim kao da se prisetio. — Čini mi se da sam ipak čuo za njega. To je neki tip kockar ili nešto slično. Da, sada se sećam, to je neki opasan čova. Zna da bاراتa oružjem.

— Naravno, sada se i ja sećam. Taj poslednjih godina hara Divljim zapadom. Nije zalazao u ove krajeve i zato se nisam odmah setio — umešao se Breidvud. — Koliko znam, taj ima dosta zareza na dršci

revolvera. Jesi li ti čuo nešto o njemu, Seme.

— Ja ne — isprasio se Sem polaskan Briskijevim uvažavanjem — ... i nije me briga.

— Taj Holidej je dosta nezgodan čovek, to moram da priznam. Zna sve radnje. Žilav je i opasan, ali metak i njega može da zaustavi. Naravno, to sve dolazi u obzir samo u slučaju da prihvatite posao i rešite da pomoću te gvozdurije koju nosite, zaradite neku paru.

— Šta ti kažeš, Seme? — upitao je Breidvud i seo pored mladića. — Dve stotine dolara nisu suma koje bi se čovek laka srca mogao da odrekne.

Stotinu sumnji i strahova obuzelo je Sema Klaneja. Posmatrao je redom svu trojicu i čudio se načinu na koji je ponuda bila stavljena pred njih. Pokušao je da razmišlja mirno, ne obraćajući pažnju na Breidvudov sugestivan ton i Holbrukov pogled iz koga je izbijala neskrivena želja da prihvate ponudu i dočepaju se tog novca. Na neki način mu je godila važnost koju su mu davali, ali je pomisao na cilj njihovog zadatka gasila u njemu želju da još više poraste u njihovim očima.

— Nikada nisam ubijao. Lisice i zečeve... to da. Jednom sam ubio i starog risa — rekao je odmahujući glavom.

— To nije problem — rekao je Breidvud samouvereno. — Svako ko može da puca kao ti, vrlo lako će steći priličnu reputaciju, pre nego što ode s ovog sveta. A ti si jedan od tih. Poslušaj prijatelje i pristani, Seme. Po prvi put od kako smo se sreli ukazala nam se prilika da napunimo džepove. To se ne sme propustiti. Para ne pada sa neba i ne

pada svakoga dana. To ti i Holbruk može reći.

— Slažem se — rekao je Sem i pružio ruku Briskou potvrđujući time da su zaključili posao. — Sredićemo tog vašeg čoveka — rekao je zatim. — Samo, kako možemo da budemo sigurni da ćeš se ti pojaviti s novcem? Šta ako nas predeš pa mi obavimo posao i ostanemo kratkih rukava?

Brisko je zavukao ruku u unutrašnji džep sakoa i rekao. — Evo, dajem po stotinu dolara unapred. To je dovoljno da vam pokaže kako imam poverenja u vas. Obavite posao kako treba, i ja ću na vreme doći da donesem ostatak novca. U to možete biti sigurni. Kol Brisko nije varalica nego poslovan čovek koji drži reč.

Sem Klanej je bio nesiguran. Pitao se šta bi Džed radio na njegovom mestu. Iako više nije bio s njim, on mu je ipak služio kao neki uzor. Džed se bavio raznoraznim poslovima ali, da li je ikada bio unajmljen da ubije čoveka? To pitanje ga je mučilo neprestano. Ostavio je Breidvuda i Holbruka da se sa Briskom dogovore o detaljima, a sam se vratio u salun gde je barmen još uvek pokazivao probušeni novac, nekolicini prisutnih. Ljudi su ga netremice posmatrali, ali, Sem na to nije obraćao pažnju. Prijatnost što je glavni objekt interesovanja priгуšivala je pomisao da korača klizavom ivicom životne staze.

Seo je za sto za kojim je malopre sedeo Breidvud i odgovor na pitanja koja su ga raspinjala, pokušao da nađe u čaši žestokog pića. Briga ga je obuzela još više kad je u džepu košulje pod prstom osetio šuška-vi dodir novčanica, koje je dobio od

Briskoa. Da li bi on mogao da ubije čoveka? Bio je siguran da bi bio u stanju da ubije šerifa Korkorana i to bi onog dana i uradio da bol i žalost nisu usporili njegove reflekse. Ali, za to je imao dubokog razloga. Mrzeo ga je, i želja za osvetom prosto mu je navirala iz srca. Ali, čovek po imenu Holidej za njega je bio potpuni neznanač, čovek koji mu ne samo ništa nije učinio na žao već koga u životu nikada nije sreo i koga možda nikada neće ni sresti ako odbije Briskovu ponudu.

Još uvek je bilo vremena za to. Sem je spustio čašu na sto i odmakao stolicu. Upravo je obilazio oko stola kad su Breidvud i Holbruk ušli u salun. Topot kopita koji se gubio u daljini govorio je o tome da Brisko odlazi. Klanej je osetio mučninu i grč u stomaku. Odjednom je klonuo duhom. Sudbina je, dakle, htela da pođe tim putem. Breidvud mu je spustio ruku na rame, a Holbruk se zakikotao.

— Sve je sređeno Seme. Nadamo se da ćeš prihvatiti detalje koje smo dogovorili. Sreća za nas što smo naišli na tako dobar posao. Za dve stotine dolara svakome moći ćemo đavolski dobro da se provedemo. — Rekao je raspoloženo i njegovo zadovoljstvo kao da je obrnuto delovalo na Sema.

Tvrdoglav izraz se pojavio na dečakovom licu. — Nećemo ga zaraditi — rekao je. — Ja nemam nameru da ubijem bilo koga.

Breidvud mu se nije suprotstavljao sve dok nisu izašli iz saluna. Kada su došli do mesta gde su stajali konji, Breidvud se naglo okrenuo na petama i zgrabio Sema za košulju. Zatim ga je snažno gurnuo

na privezište i držeći ga rukama za prsa košulje uneo mu se u lice.

— Tako mi svega na svetu, držaćeš se pogodbe, dečko — rekao je muklo. — Nas dvojica nemamo nameru da izgubimo taj novac samo zbog tebe. Dve stotine dolara na gomili nisam imao od kako sam se rodio.

— Ubijajte sami! — odvratio je Sem. — I ne naleći na mene, Džo! Do đavola pusti me!

Ed Holbruk je stao između njih, i snažno munuo Breidvuda u rebra, dajući mu time znak da njemu prepusti glavnu ulogu. — Džo nije nameravao da bude grub, Seme — rekao je Holbruk tiho, ali je pažljivo posmatrač mogao u njegovim očima da zapazi iskru prikrivene podmukle namere. — Jednostavno, u današnje vreme, nije tako lako doći do novca. Vidiš, sve dosada smo bili prijatelji. Kada smo se sreli u Arbmuru bio si samo izgubljen i preplašen dečak. Bilo nam je žao, jer obojica znamo kako to izgleda ostati sam. Zato smo te i pozvali da pođeš s nama. Možda misliš da smo te pozvali u društvo zbog toga što si imao nešto para, ali ti kažem da bi tako bilo i da si bio sasvim bez novaca. Mi smo ti prijatelji, Seme. Skrenuli smo s našeg puta i zaustavili se da ti pomognemo. Ti sada možeš, ako hoćeš, da pomogneš svoj trojici... — Potapšao je mladića po mišići i uzdahnuo... ako nećeš... opet lepo, nećemo se ljutiti... Rastaćemo se kao prijatelji.

Kranej je posmatrao ozbiljan izraz u Holbrukovim, očima. Pogledao je Džoa Breidvuda i video da beslagano nestaje sa njegovog lica. Da je imao iskustvo svog oca, sigurno ne bi naseo podlo smišljenoj pod-

vali, ali, na žalost, on to iskustvo nije imao. Holbrukov ton ga je dirnuo i on je ponovo počeo da se koleba. Primetivši to, Holbruk je nastavio.

— Šta kažeš? Ne ljutiš se? Jesi li spreman da nastaviš sa nama?

Sem Klanej je o svemu dobro razmislio pre nego što je progovorio. Znao je da nema svoj dom, da nema prijatelja i da je skoro sasvim bez novca. Breidvud i Holbruk su se zaista prijateljski poneli prema njemu. Ako bi odbio Briskoovu ponudu svakako bi ga naterali da im preda sav novac koji je dobio, a onda bi odjahali i ostavili ga.

— U redu — rekao je prolazeći pored Breidvuda. Prišao je svom konju i odvezao ga od prečke. Kuda idemo?

— Idemo u Pis Krik — rekao je Breidvud zadovoljno. — Sa metkom za tog momka Holideja.

II

Sunce je počelo da sija od ranog jutra u Pis Kriku, ali, kako se blizilo podne, tako su i sivi oblaci počeli da se sakupljaju nad planinama istočno od grada. Vetar koji je duvao ulicama nosio je sa sobom minis kiše. Dasti Pil je posmatrao vrtloge prašine i sasušenog lišća koje je vetar nosio duž trotoara: Ustao je i zatvorio vrata, a zatim se vratio do stola i umorno se skljkao nazad na svoju stolicu. Dan je bio težak, a Dasti Pil nikada nije bio previše vredan i čio, pa ni u igranju karata. Lenjim pokretom uzeo je sa stola karte koje je podelio njegov partner.

Čovek koji je sedeo na drugoj strani stola imao je najviše do tri-

deset godina i bio je odeven u tamnosivi sako i sive usko pripijene karirane pantalone svetlije boje. „Stetson” šešir sa širokim obodom zabačen na potiljak otkrivao mu je visoko čelo i crne vitke obrve ispod kojih su zadovoljno svetlucale plave oči sa nijansom kaljenog čelika. Zavaljen u stolici, Dok Holidej je pušio svoju obaveznu cigaru i posmatrao svog partnera sa prikrivenim šeretskim osmehom.

— Dakle, kako stoji stvar? — upitao je Dok.

Pil se počeošao po bradi zamišljeno posmatrajući karte. — Nisam siguran — rekao je. Zatim je vrhovima prstiju lupio po kartama. — Koliko mi duguješ u ovom trenutku?

— Tri hiljade osam stotina i pedeset dolara — rekao je Holidej. — Ako se tome doda i ono što sam izgubio juče, onda suma iznosi nekih sedam hiljada dolara. A danas je tek utorak — izračunao je Dok odbijajući gust oblačić dima.

— Hmmm — Pil je razmišljao još nekoliko trenutaka, a zatim je prineo karte bliže sebi i preko njih se upiljio u Holidejevo bezizrazno lice. — Tek u partiji pokera se vidi koliko je neko pametan. U redu neka bude tako. Treba da uložiš stotinu dolara ako hoćeš da vidiš šta imam, pošto sam uveren da još uvek misliš da blefiram.

Dok je spustio karte na sto i iz kutije sa šibicama koja mu je stajala sa strane izdvojio je deset drvac. — Stotina — rekao je. — Pokaži karte, Dasti. Vreme je da pođem, Estela me odavno čeka na ručak i nije red da je zlostavljam.

Pil je otvorio karte, a širok podobonosan osmeh razvukao mu je usne od uha do uha. — Evo, dva

para... dame i pubovi. Ako imaš nešto jače od toga priznajem da si bolji nego što sam mislio.

Izraz na Holidejevom licu nije se ni za dlaku promenio. Ležernim, laganim pokretima bacio je, jednu po jednu, karte na sto, a zatim je pogledao Pila. Izgledao je krajnje ozbiljan, ali su u njegovim očima vrcale jedva primetne iskrice šeret-skog osmeha.

— Kečevi i kraljevi — rekao je Dok. — Mislim da bilo krajnje vreme da dobijem jedno deljenje. Da smo igrali dalje sa dosadašnjom srećom, došlo bi do toga da bih morao da pozajmim novac za šibicu.

Na Pilovom licu se ukazao prezir, zatim nezadovoljstvo i na kraju ljutina. Odmakao je stolicu unazad i ruka mu je pala na orahovu dršku „kolta“. Ponavljao je scenu koja je već dosta dugo vremena bila poznata u Pis Kriku. Tačnije od dolaska Doka Holideja.

— Varao si! — viknuo je Pil. — Do đavola, Holideje, pakovao si karte! Potegni revolver ili ćeš dobiti olovo u trbuh, to ti kažem ja, Dasti Pil!

Holidej je nekoliko trenutaka pratio pogledom kolut dima koji se lagano dizao ka tavanici, a onda je neočekivano skočio na noge obarajući pri tome stolicu iza sebe. Pokretom koji je oko jedva moglo da prati spustio je ruku do revolvera i digao je s uperenim „Koltom“.

— Bang! — viknuo je kratko imitirajući pucanj revolvera i glasno se nasmejao. — Ako i drugi put budeš tako brz, nećeš živeti dugo, Dasti.

Protrljavši ponosno metalnu zvezdu na prsima, Drasti Pil je zabrundao. — To je moja stvar. Uostalom, nisu svi brzi kao Dok Holidej. Ima

i takvih koje stari Dasti može da sredi kao što se sređuju đaćići. Je li tako Mele.

Mel Nester, vlasnik saluna, s nevericom je odmahnuo glavom. Mnogo puta je video istu predstavu i uvek se iščuđavao fantastičnoj brzini kojom je Dok Holidej potezao revolver.

U tom trenutku, leptirasta vrata su se otvorila i u salun je žurnim korakom ušao Džilbert Stigvel. Vidivši Doka sa naperenim revolverom pomislio je u prvom momentu da se radi o ozbiljnom obračunu, ali kada je Dasti prasnuo u smeh, i kada je Holidej vratio revolver u futrolu i mirno seo na svoje mesto za stolom, on je shvatio da je sve bilo samo šala. Odahnuo je s olakšanjem, a boja je počela da mu se vraća u lice. Ipak, ruka kojom je privukao stolicu koju mu je Dok pokazao još je malo podrhtavala.

— Šerife, nije vreme za igru — rekao je Stigvel. — Moramo da budemo na oprezu. Koliko puta to moram da vam ponavljam? A to isto sam hteo i vama da kažem mister Holideje. Zar ste zaboravili o kojoj sumi se radi.

— Ja znam svoje obaveze, mister Stigvele — rekao je Dok nemarnim tonom. — A vi se znojite od straha i onda kada to nije potrebno.

— Nije potrebno...? — Bankar Stigvel je ogorčeno uzdigao ruke. — Mister Holideje, i vi sami savršeno dobro znate koliko je potrebno da budemo oprezni. Ona zlatna pošiljka bi svakog časa trebalo da stigne. Ja se uglavnom na vas oslanjam da je zaštitite. Na vas više nego na Dastija. Pitam se samo kako možete da po čitave dane da sedite uz te proklete karte.

Dok se osmehnuo. Glas mu je i dalje bio savršeno miran kada je progovorio. — Grad je miran. Sve dok je tako, nema potrebe da radim bilo šta drugo osim da se pobrinem da mi prođe vreme.

— Mogli biste malo da pripazite — uzvratilo je Stigvel. Uzbudjenje koje je osećao učinilo je da mu glas bude oštar. Drhtavom rukom je pokazao na ulicu. — Znete li da su tri stranca ujahala u grad pre desetak minuta? — rekao je obraćajući se šerifu, a izbegavajući da pogleda Doka kao da se pitanje ne odnosi na njega. — Ne, naravno da ne znate. Postajete opušteni, šerife. Nikada nisam verovao da ću i taj dan dočekati ali, on je ipak došao. Svim ste prestali da se brinete za svoj posao — završio je malo mirnijim tonom, ali je i dalje izbegavao da pogleda Holideja u oči.

Dok je ćutao nekoliko minuta. Zatim je lagano ustao i odmerenim koracima prišao prozoru. Duboko je udahnuo vazduh, tako da mu se košulja zategla na grudima. Očigledno da mu se posredno izrečena primedba nije dopadala, i Stigvel je zapazio kako mu pod košuljom nervozno poigravaju spletovi čvrstih mišića. Ćutao je očekujući da čuje šta će bankar još reći i da li će mu Dasti nešto odgovoriti, ali, pošto šerif nije rekao ništa, dajući očigledno Doku prvenstveno pravo da odgovori, Holidej se okrenuo prema bankaru koji je nadlanicom brisao znoj sa čela, i rekao jedva savlađujući nezadovoljstvo.

— Mister Stigvele, nisam ja došao kod vas i tražio da čuvam vašu pošiljku zlata, nego vi kod mene, i kada ne bih želeo da pomognem mom prijatelju Dastiju kome sam obavezan, jer mi pomaže da saču-

vam formu u pokeru, ja bih vam lepo otkazao ugovor. Onda bih vas pitao kome biste govorili šta treba da radi ili da ne radi. Ali — dodao je povišivši ton uprkos Dastijevim znacima neodobravanja, — nemojte preterivati, jer i najačim obzirima ima granice. Uostalom, ništa se neće dogoditi toj pošiljci — rekao je nešto blažim tonom ne želeći da Dastija dovede u nepriliku. — Kada stigne, mi ćemo biti na svojim mestima. A što se tiče stranaca koji dolaze u grad, Dasti tu zaista ne može ništa da uradi sve dok ne počnu da prave neprilike. Vratite se u svoju banku, mister Stigvele, nastavite da brojite svoj novac i nemojte da brinete previše. Briga može čoveka da dotuče brže nego bilo šta drugo — dodao je na kraju sa notom cinizma.

— Da, verovatno je tako — odvratio je Stigvel ukrstivši prste, a zatim je zastao, oklevajući. — Zauzavili su se pred Klansijevim salunom. Jedan od njih je još dečak. Druga dvojica su izgledali prilično opasni tipovi. Mislim... mislim da ne bi bilo loše da ih Dasti ipak proveri — dodao je obraćajući se Holideju, kao da se to tiče njega a ne šerifa.

— Svratićemo do saluna — rekao je Dok mirno.

Stigvel je bio zadovoljan. Okrenuo se i izašao na ulicu. Posle nekoliko trenutaka nestao je u velikoj zgradi od crvenih cigala koja se nalazila na drugoj strani ulice, i koja je jasno pokazivala da je progres doticao i tako male gradove kakav je bio Pis Krik. Holidej ga je posmatrao sve vreme dok je išao ulicom, boreći se protiv vetra koji mu je duvao u lice, sve dok ga oblak prašine nije zaklonio.

Dasti Pil je odgrizao povelik komad duvana za žvakanje i prišao mu. Na licu mu se pojavila zabrinutost. — Ti baš voliš da zavitlavaš. Znaš da je on gazda u gradu — promrmljao je. — Imaš li nameru da uradiš kao što si rekao... da pođeš sa mnom da pobliže osmotrimo one strance?

— Mogao bih. Salun mi je ionako uz put — rekao je Holidej i stavio šešir na glavu. Dasti Pil je sklonio karte i kradom zapisao rezultat, kako bi sve bilo spremno za sledeću partiju. Kada su izašli na ulicu poneo ih je snažan nalet vetra i obojica su šakama pokrili lice da bi se zaštitili od sitnih zrnaca peska koja su peckala kao ubodi igle.

— Prokleta oluja, kao da je pobesnula — rekao je Dasti. — Čini mi se da ćemo popodne imati pakleno vreme.

Sem Klanej je obrtao čašu u krug, praveći vlažne tragove po ploči stola, dok je čekao Breidvuda. Breidvud je međutim, dosta dugo razgovarao sa jednim čovekom, a najzad mu pružio srebrni dolar. Vratio se za sto smešeći se, ali pre nego što je objasnio razlog svog zadovoljstva nasuo je sebi čašu viskija i ispio je u jednom gutljaju.

— Mislim da će ti se dopasti ovaj posao, Seme. Holidej je glavna zverka u ovom gradu. — Breidvudove oči su blesnule. — On istina nije ovde šerif već je to jedan drugi siledžija, ali, Holidej mu je najbolji prijatelj, takoreći šerifska ulizica, što je još gore. Mislio sam stoga da

ćeš biti zadovoljan što ti se pruža prilika da ga ubiješ.

Klanej je ćutao, osećajući kako ga obuzima nelagodno osećanje koje se trudio da ne pokaže. Kada je Breidvud ispružio ruku da ga potapše po ramenu, njegov pogled je postao ledeno hladan tako da je Breidvud odmakao ruku.

Ed Holbruk je podigao čašu uvis i usiljeno se nasmejavao. — Ne, ne treba da brineš, Seme — rekao je. — Ti si rođeni revolveraš. Do đavola, kladim se da u čitavom gradu nema čoveka koji bi mogao brže od tebe da potegne „kolt”. Holidej je već otpisan kao da je mrtav.

— Svakako — rekao je Breidvud i iskapio svoje piće, a zaštim se okrenuo prema dvojici koji su se prepirali kraj ulaza u salun. Zadovoljan izraz mu se pojavio na licu kad je otpio sledeći gutljaj iz čaše koju je ponovo napunio. Rukom je pokazao prema vratima.

— Tamo se nešto sprema — rekao je. — Sudeći po veličini one dvojice momaka tamo, čini mi se da će sukob biti žestok. Ako to ne dovuču metalnu zvezdu ovamo, neće mišta.

Klanej je u početku posmatrao scenu sa jedva probuđenim interesovanjem. Oba čoveka su bili visoki i herkulovski građeni, širokih ramena i snažnih muškuloznih mišica. Obojica su na sebi imali kanirane filanelske košulje ulepljene od znoja i uzame, pantalone sa tregerima. Jedan je bio rde kose, a drugi crne, i dok su stajali jedan naspram drugoga uzdignuti na prste kao dva petla spremna za ljuti boj, lica orvenih od besa, napora i nedostatka vazduha, sipajući nešte-

dimnice pogrde i pretnje, Sem se sve više unosio u njihovu raspravu. Razlog svađe nije bio jasan, jer su pravili veliku galamu, ali, Sem je u jednom trenutku čuo kako se pominje žena po imenu Ajvi. I u toj svađi i bujici reči uspeo je da razazna i njihova imena. Crvenokosi čovek se zvao Majk Mek Tagart a drugi je nosio ime Džek Grover.

— Proklet bio Džek! — Grmeo je Mek Tagart. — Tako nešto ne dozvoljavam da mi kažeš! Ili zaveži gubicu ili ću ti je zatvoriti!

— To nisi u stanju da uradiš, Majk — uzvratilo je Grover urlajući. — Ti nisi u stanju ni jaje da razbiješ, prokleta glupa tvrdoglavca mazgo.

Sada se Sem sasvim zainteresovao, za njihovu svađu. Uspravio se na stolici i samo je čekao trenutak kad će početi borba. Grover je prvi uputio udarac. Okrenuo se kao da je sit svađe i namerava da pođe, ali, onda se hitno obrnulo, a njegova pesnica je krenula odozgo kao da je nosi vihor. Odjeknuo je tup udarac kad se pesnica sudarila sa bradom Mek Tagarta. Mek Tagart se samo malo zameo i iz usta prisutnih začuo se uzdah iznenađenja, ali i čuđenje što Mek Tagart nije pao. Početak je obećavao dobru borbu. Grover se spremio da zada sledeći udarac. No, tada je Mek Tagart munjevitom pošlo napred i zadao dva udarca koji bi mogli da ubiju svakog drugog, ali ne i Džeka Grovera.

Klanej je napeto posmatrao borbu, i pri svakom tupom odjeku udarca on se instinktivno grčio. Pored njega, Breidvud i Holbruk su bili mirni, ali im se u očima i zgrčenom izrazu lica videlo uzbu-

đenje. Kada je jedna stolica pogodila Grovera po leđima, i slomila se u sitne komadiće, Holbruku je zastao dah, ali je odmah zatim Holbruk razočarano uzdahnuo, jer je Mak Tagart propustio da iskoristi tu šansu. Svi su galamili i borcima dovikivali uzvike ohrabrenja. Sva lica bila su crvena od uzbuđenja i jedino su Semovi kompanjoni ostali mirni. Sem Klanej je znao i zašto. Oni su došli ovamo da ubiju Doka Holideja. Nisu želeli da privlače pažnju na sebe više nego što je bilo potrebno. Na svaki ovaj postupak morali su da paze, jer se lako moglo dogoditi da ne požive toliko vremena da naplate svoj krvavi novac.

U jednom momentu, Sem je instinktivno pogledao prema vratima saluna. Bilo je neverovatno da neko još nije došao, da prestane tuču i uspostavi red. Red. Sem je zamislio ko bi to mogao da bude. Naravno šerif. Želudac mu se zgrčio od mržnje pri pomisli na metalnu zvezdu na prsima predstavnika zakona. Pokušao je da zamisli lice toga čoveka, ali sem Kororanovog lica nije video ništa drugo. Oči su mu bujile u prazno, i njegovu pažnju opet je okupirala tuča koja se sve više razbuktavala.

Mek Tagart je pao, a Grover mu je tresnuo stolicu o glavu, i komadi drveta su se razleteli kao slamke na olujnom vetru. Onda je Mek Tagart zamahnuo nogom i raspalio Grovera u stomak. Grover se presavio na dvoje, a sledeći snažan udarac razbio mu je nos. Sasvim pomahnitao od besa, Grover je zgrabio sledeću stolicu i svom snagom je zavrtlao na Mek Tagarta. Ovaj se sagnuo u poslednjem času

i stolica je pogodila prozor. Staklo je prsnulo na sve strane.

Negde u pozadini, jedan čovek niskog rasta i sasvim blagog lica vikao je iz sve snage da se borba prekine. Na njega niko, a najmanje borci, nije obraćao pažnju. Mali čovek je očajnički jeknuo kad se jedan sto raspao pod borcima koji su pali na njega i pretvorio u drvo za potpalu. Potrčao je i zgrabio Tagarta za ruku, obesivši se čvrsto o nju čitavom težinom. Krupni Mek Tagart je zamahnuo rukom kao da ne oseća nikakav teret, a zatim je Groverova pesnica pogodila jednog čoveka iza uva. Čovečuljak je pao na pod, a borci su ga jednostavno odguruli nogama sa poprišta bitke i nastavili da se tuku kao mahinisti.

Središnji deo saluna sada je bio prošaran komadima polomljenog nameštaja, a prašinom pokriven pod bio je poprskan mrljama krvi. Ostaci stolova i stolica ležali su razbacani okolo, a zajedno sa njima po podu bilo je razbacano i podosta krpica koje su bile otkinute s odeće dva protivnika.

— Majk — jedva je izgovorio Grover dahćući — zbog onoga što si uradio ubićeu te!

Pljunuo je pljuvačku pomešanu sa krvlju, kada ga je snažan Mek Tagartov udarac tresnuo po ustima. Krv mu je još jače potekla na nos, i zatekurao se nekoliko koraka unazad. Bilo mu je potrebno svega nekoliko sekundi da bi se povratio, ali Mek Tagart nije imao nameru da mu dozvoli toliko odmor. Ispružio je ruku i zgrabio Grovera za grudi košuljice, držeći ga tako na odstojanju dužine ruku. Svako u salunu znao je šta sada dolazi. Gomila se umirila, napeto

iščekujući poslednji udarac čvorovate pesnice, udarac koji će lice Džeka Grovera pretvoriti u krvavu, bezobličnu masu.

Klancej više nije mogao da gleda masakr i da ne bi zažmurio okrenuo je glavu na drugu stranu. U tom trenutku groze, bio je skoro zaboravio razlog zbog koga se tu nalazio, ali je jedan spoljni detalj pokrenuo mehanizam njegove svesti. U tišini koja je zavládala u salunu zbog stravičnosti prizora, na drvenom trotoaru jasno se začuo odjek koraka dva čoveka.

Na ulazu u salon pojavile su se dve siluete i dve ruke su energično raskrili leprirasta vrata. Jedan od dvojice koji su se pojavili, onaj viši i gromadnije konstitucije, nosto je na košuljici šerifsku značku i težak „kolt“ nisko na bedru. Drugi skoro isto tako visok ali znatno vitkiji i skladnije građe, kicoški odevon u elegantno krojeno odelo i šešir sa širokim obodom, držao je rukom zabačen kraj kaputa i otkrivao „kolt“ sa drškom od slonove kosti u futroli od fino štavljene crne kože. Ruka mu je počivala na kuku odmah iznad drške „kolta“, ali nije izgledalo da namerava da ga potegne. Naleti vetra poigravali su mu se pramenovima crne kose koja je provirivala ispod čvrsto, na čelo navučenog šešira. Taj drugi čovek stajao je povučen nešto malo u stranu i iza prvoga kao da u ovoj stvari daje prioritet šerifu ispred sebe, ali je po njegovom stavu i pogledima koje su ljudi iz saluna nesvesno upravljali prema njemu, bilo jasno da je on ličnost koja uliva autoritet, a ne šerif Dasti. Pil čiju su snagu svi znali, ali, čija sposobnost da zbog gubitka vida interveniše u

kritičnim trenucima na pravi način, više nije bila na visini. Jednostavno, šerif Dasti Pil bio je islužen staro kljuse koje je još moglo da vuče teret, zahvaljujući autoritetu, odlučnosti i energičnosti svog prijatelja Doka Holideja.

— To je on — šapnuo je Holbruk Semu.

Sem Klanej je ostao prividno miran, ali je osetio da ga obuzima drhtavica od nervoze i iščekivanja. Taj čovek kome se ispod suncem i vetrom opaljene kože naslućivao bledunjav ton lica, bio je, dakle, njihova meta. Šerifov prijatelj i pas čuvar, pomislio je, a klića mržnje počela je da klija u njemu. Ali, na njegovo čuđenje, iz kliće nije uzavreo val mržnje. Bilo je u tome čoveku nešto što je umirivalo Semov svesno podgrejani bes. I bilo je u njemu još nešto. U jednom momentu, Semov pogled se sreo sa pogledom plavih očiju toga čoveka, i taj pogled ga je lecnuo kao ubod odapete strele, kao nagoveštaj smrtno opasnosti. Momčić je odjednom osetio nešto što je davno bio zaboravio, nešto slično osećanju slabosti koje je doživio kada je kao dete prvi put dobio šamar od Džeda. Osetio je strah!

Misleći da ga Sem nije čuo, jer na njegovo obaveštenje nije ničim reagovao Holbruk je ponovio. — To je on, jesi li čuo?

Sem je nemo klimnuo glavom, ali je i dalje pitao u Doka.

U tom trenutku, Ben Tagart je upravo bio zamahnuo rukom da svom protivniku zada udarac pesnicom koja će na njegovom licu ostaviti trag za ceo život, kada je odjeknuo Dastijev snažan glas.

— Hej, stani! Pusti tog čoveka i prekinite tuču.

Presečen upadicom, Tagart je za delić sekunde zastao, a onda je, pošto mu je do svesti doprio saznanje da je to naredba šerifa Dastija na koga ne treba obraćati mnogo pažnje, još jače izmahnuo. No, pre nego što je fatalni udarac pao, jedan reski glas presekao je tišinu kao pucanj biča.

— Prekini! Čuo si šta je rekao šerif.

Bio je to glas Doka Holideja, glas oštar, zapovednički kao glas ukrotitelja koji traži bezpogovornu poslušnost. Pogled plavih očiju se kao je oštricom noža, a desna ruka preteći je počivala na bednu.

Klancij nije mogao da veruje da se ono što vidi svojim očima zaista dogodilo. Do toga trenutka je bio apsolutno ubeđen da nijedan čovek ni na koji drugi način, osim revolverom, ne bi mogao da zaustavi sukob. A Holideju je to uspešno sa svega nekoliko kratkih energičnih reči... U času kad je naredba bila izgovorena, Tagart je stao kao da se skamenio a Grover, koji je u međuvremenu došao sebi iz stanja ošamućenosti u kome je do tada bio, uklonio je ruku svog protivnika koji ga je po sili inercije i dalje držao za prsa košulje, i ostao mirno da stoji ne pokazujući želju da nastavi tuču. Obojica su teško disali, brisali izubijana i raskrvavljena lica i čuteći gledali Holideja. Stajali su tihi i ponizni, oborenih glava čući podnoseći oštre ali ne i neprijateljske Holidejeve prekorne poglede.

— Pa? — upitao je Dok — šta je bilo ovog puta?

— Grover je započeo da...

— Mek Tagant je šenuo, eto šta se...

Obojica su progovorili u jedan glas, tako da je Dok podigao ruku tražeći tišinu. — Jedan po jedan. Džek, ti govori prvi. I bez izlišnih... komentara, hoću da čujem samo konkretne činjenice.

Grover je obrisao krv sa lica, opipao prstima vilicu kao da hoće da se uveri da je još uvek čitava, a onda je počeo.

— Mek Tagant je dobacivao mojoj ženi. To nisam mogao da dozvolim mister Holideje. Svako ko to pokuša zapravo traži neprilike i mora da dobije ono što je zaslužio.

— Svaki čovek koji baci pogled na tvoju ženu mora da ima problema sa svojim mozgom — planuo je Mek Tagant. — Do đavola, radije bih se uhvatio u koštac sa grizli medvedom nego...

— Zar tako? — zagrmio je Grover. — Ne dozvoljavam da vređaš moju ženu. Šerife, čuo si ga, i vi mister Holideje! Do đavola, zahtevam izvinjenje! Ili to, ili se svi čistite oдавде i ostavite nas da sami sredimo tu stvar.

— Postoji i bolji način — rekao je Dok prilazeći im preko gomile pomoljenog nameštaja. Zatim je Grovera odgurao u jedan ugao sale, a Taganta posadio u drugi. — Ostanite na svojim mestima — rekao je. — Vraćam se za pet minuta. — Po njegovom izrazu lica moglo se zaključiti da na umu ima jasno zamišljenu ideju.

Tih žamor je usledio posle Holidejevog odlaska. Klanej ga je kroz prozor primetio kako razgovara sa jednim starijim čovekom koji je stajao na trotoaru ispred saluna. Pošto je čovek ostao da

motri, Dok Holidej je otišao dalje niz ulicu. Tek što je starac zauzeo svoje mesto na vratima saluna, čovek niskog rasta, koji je malo pre zadobio udarac tako da je ležao onesvešćen, počeo je da se diže sa poda. Pogledao je prema vratima, a zatim na haos oko sebe i do svesti mu je doprlo šta se desilo. Starac na vratima je sa razumevanjem klimnuo glavom i osmehnulo se.

— Tvorovi — rekao je čovek dok se dizao s poda. — Proklete, tvrdoglave životinje! Pogledajte samo šta su uradili, Dasti! Pogledaj svu ovu štetu.

— Platiće ti, Dene — rekao je Dasti Pil zajedljivo. — Pobrинуću se za to da ti sve bude plaćeno.

— Da — Den Klensi je požurio prema šanku i dograbio bocu. Oba uha su mu bila naduvana i crvena, a ispod levog oka imao je veliku modricu. Potegao je gutljaj, zatim odahnulo, a onda ponovo podigao bocu. — Trebalo bi da ih zatvoriš, obojicu. Ili da ih dobro premlatiš. Onda bi im neke stvari bile jasne.

— Uradiće se sve što bude bilo potrebno — rekao je Pil privlačeći stolicu. Seo je i obgrlio rukama naslon i tako namešten počeo da šeta pogledom sa Grovera na Mek Taganta. Mada ni u jednom trenutku nije pogledao direktno u Klaneja, Sem je imao osećaj da ga je šerif dobro odmerio.

Ponovo je tišina zavladala u salunu. Den Klensi je odmeravao i procenjivao učinjenu štetu, a Dasti Pil je mirno odgrizao komad duvana za žvakanje i počeo da žvače. Niko od ljudi nije posezao za čašom. Čekali su da se Holidej vrati i svi, osim Dastija Pila pita-

li su se kakav je plan mogao da ima na umu.

Pet minuta je prošlo, i Džek Grover je počeo da biva nervozan. Još jedan minut i tada je i Mek Tagart počeo da se vnpolji. Pil je nacihiiao prema pljuvaonici i ispljunuo mlaz smeđeg duvanskog soka. Namršitio se nezadovoljno kad je promaštio. Vlasnik saluna je stajao naslonjen na metlu, ali se na njegovom licu i u njegovom držanju nije videla želja da počne raščišćavanje. Stajao je naslonjen i lagano ockorojavao sekunde. Kada je prošao još jedan minut, nije mogao da izdrži da ne kaže.

— Šta se to do đavola događa? Holidej je obećao pet minuta a ne čitav sat.

Pil nije odgovorio, jer su se u tom času začuli koraci na trotoaru i glas Ajvi Grover koja je nešto protestvovala. Pil je ustao i pomakao stolicu u stranu da bi napravio mesta za prolaz, a onda u ogleđanu pogledao svoje lice na kome je lebdeo namešten zagometan izraz.

Holidej je ušao unutra vodeći za ruku nisku, punačku ženu, bleđog lica i ravne smeđe kose skupljene u čvrstu pumđu. Žena je govorila energičnim, bućitim glasom.

— Mister Holideje zahtevam objašnjenje! — rekla je sa naglašenim nepodovanjem. Ovo je salon i vi nemate prava da me prisiljavate da ulazim ovamo. Uvek sam mislila da ste pravi džentlmen... nisam se nadala takvom ponašanju s vaše strane!

Holidej je pustio ženinu ruku i dodirnuo šešir pokretom punim izvinjenja. — Žao mi je ako sam bio pomalo grub, gospodo Grover —

rekao je strpljivo i s uvažavanjem. — Ali, vi ste optužili Majka Mek Tagarta. Ja bih vas zamolio da ponovite tu optužbu, ako nemate ništa protiv.

Ajvi Grover je prestala da se ko-prca i da protestvuje. Lice joj je postalo još bleđe kada je videla kako se svi okreću prema njoj. Pogledala je Mek Tagarta u oči, a zatim brzo skrenula pogled.

— Ja... ja ne želim da o tome ovde govorim, mister Holideje. Šerife — promucala je, obrativši se Pilu. — Zar ne bismo o tom mogli da razgovaramo na nekom drugom mestu? Mislim... diskretnije... pa, to nije stvar koja se tiče čitavog grada, znate.

— Svako mesto je podjednako dobro kao ovo, odgovorio je šerif ne želeći da kvari Dokov plan.

— Vaš suprug od toga nije pravio nikakvu tajnu — rekao je Holidej. — On i Mek Tagart su uskoro demolirali ovaj salon zbog vas, pa sada nema nikakvog razloga za tajnovitost.

Ajvi Grover je osmotrila nastalu štetu i lice joj je postalo još belje, tako da su na njemu počele da se poznaju pege, koje kao da su bile načinjene mastilom. Čvrsto je stisnula usne, ali su joj one ipak podrhtavale. Gornja usnica orosila joj se tankom skramom znoja. Došavši do granice strpljenja, rekla je.

— Šta treba da kažem, šerife? Šta uopšte mogu da kažem? — Oslovila je šerifa, ali se u stvari obraćala Holideju.

— Istinu. Ponovite svojim rečima ono što vam je Mek Tagart rekao i na koji način vas je uverio? Onako fino i jasno kako vi to ume-te — hrabrio ju je Dok.

— Pa, ja... ja znam da to neće izgledati kao neka naročita uvreda. Ali, ja sam dama, mister Holideje. Ja ne volim kad me ljudi presreću na ulici. Mister Mek Tagart nije imao prava da to uradi. To što on i moj muž piju zajedno i što se družu, nije razlog da on sebi uzima toliku slobodu...

— Šta vam je on tačno rekao gospođo Grover?

— Podigao je šešir kad me je ugledao.

— Šta?!!

Ajvi Grover je oborila glavu i slabim glasom koji se jedva čuo ponovila. — Podigao je šešir. — Neko u salunu se nasmejao, a ženi su suze navrle na oči. — Rekla sam da neće izgledati kao neka naročita uvreda.

Holidejev oštar pogled je ugušio u začetku svaki dalji smeh. U njegovom glasu nije bilo ni izrugivanja ni šale niti osude kad je postavio sledeće pitanje. — Da li vam je neki drugi čovek tako isto uradio, gospođo Grover?

— Ne. Ni jedan — rekla je Ajvi i obrisala suze. — Ja sam udata žena. Zašto bi to radili? *

— Venčani prsten ne uništava ženinu privlačnost — rekao je Holidej galantno. Prsten može biti prepreka da se neki čovek približi udatoj ženi na javnom mestu... ako ta žena to ne želi. Ali, kad neko sretne ženu na ulici i podigne šešir, onda se to obično smatra kao znak uštivosti i poštovanja, zar ne?

— Da. — Suze su sve jače tekle niz lice Ajvi Grover. Počela je tiho da jeca. — Tako me nikada niko nije pozdravio i nije me pogledao sem Džeka. Mislila sam — ali, poplava suza je prekinula reči.

Sirota žena, pomislio je Dok Holidej. Ko zna šta je pomislila i ko zna šta je duboko u duši pozelela. Može biti da je sem njenog sadašnjeg muža Džeka nikada niko nije pogledao kao lepu ženu, nikada joj se nije udvarao. Možda je pozelela da je neko pogleda ili da joj kaže neku reč, kako bi u njoj samoj odagnala sumnju da je šćepala prvoga na koga je naišla. Gledao je dok je brisala suze. Sada je govorila iz duše, i nije joj više bilo važno što su ostali slušali. Ovlažila je jezikom usne i pogledavši Grovera rekla tiho kao da se ispoveda.

— Preterala sam, priznajem. Ali, nisam mislila ništa loše, samo sam htela... pa, htela sam da malo podignem svoj moral. Molim vas, zar ne možete da to da razumete? — A onda je dodala malo robusnije — baš su muškarci neke tupe glave.

Grover je ustao sa svog mesta, prišao svojoj ženi i uzevši je za mišicu stao pored nje.

— Šta ti je Majk rekao... ako je bilo šta rekao?

— Dobro jutro — odgovorila je žena. — Samo, dobro jutro.

Grover je prišao Mek Tagartu. Rukovali su se čvrsto, bez ijedne reči, a onda je Grover ponovo prišao svojoj ženi i uzeo je ispod ruke. — Obavesti me kolika je šteta, Dene. — rekao je vlasniku saluna, a zatim sa njegovom Ajvi pošao prema leptirastim vratima. Kada su izašli na ulicu, njegov glas se čuo u salunu.

— Žene! Ko će ih ikada razumeti? Kako do đavola da razuman čovek nauči da ih shvati?

Ljudi u salunu su počeli da se vraćaju svom poslu. Den Klensi je

pozvao šerifa i Holideja da popiju po jednu čašicu, ali je Dok izjavio kako nema vremena, jer ga Estela već davno čeka. Posle toga je izašao u pratnji Dastija Pila, a kada je Klensi počeo da čisti, krš koji su borci ostavili za sobom, Breidvud je primakao stolicu bliže prema Semu. — Šta misliš momče? Opasan neki momak, a? Izgleda da ga u gradu prilično cene. Bez njega onaj dromjaviji šerif ne bi značio ništa.

Breidvudov glas bio je podrugljiv i njegov ton je nervirao Sema. Ustao je sa stolice i prišao vratima, i nagnuvši se preko njih pogledao na ulicu. Holbruk mu je prišao.

— Džo nije mislio ništa loše, ako ti je to palo na pamet — rekao je Holbruk. — Hteo je da bude prijatelj s tobom, to je sve. Treba sve da ti bude jasno, Seme. Čovek uvek mora da zna šta hoće pre nego što se upusti u nešto.

Holidej i Pil su u tom času stigli do kraja ulice. Klanej ih je posmatrao kako skreću za ugao pre nego što je progovorio.

— Ja ne želim da budem revolveraš najamnik, Ede. To nikada nisam želeo.

— Na to pitanje i sam znaš odgovor. Znao si ga još onda kad si se hvalio kako možeš da pogodiš dolar u letu. Ti si dobar sa revolverom Seme. Ne znam da li je to prirodan talenat ili nešto drugo, tek, dobar si. Nastavi putem kojim si pošao i bićeš najbolji koga je ova zemlja ikada imala. Razumeš? Najbolji!

— U redu, ja dobro pucam — rekao je Sem, ali, bez namoćitog oduševljenja. — Pogledaj me u oči,

Ede. Reci mi zar ne razmišljaš o razlogu zbog kojeg Brisko želi da ukloni Doka.

Holbruk je slegnuo ramenima. — Iskreno rečeno, mene to nimalo ne brine.

— Aha — namršteno je rekao Sem. — Ali vidiš, mene na neki način brine. Kad bi bio u pitanju Korkoran, to bi bilo nešto drugo, ali ovako...

— Posmatraj stvari na drugi način — rekao je Holbruk — Ti si sada došao ovamo i nikada više. Imao si težak početak, a život može da ti donese mnogo gore i teže stvari od kojih bi mogao da zasteješ ako nešto ne učiniš da ih sprečiš. Zar je zaista važno zašto Brisko želi da skine Holideja iz sedla? Važno je da si ti sposoban da obaviš taj posao. A ako nisi... pa, onda bih rekao da nemaš baš nikakvih ambicija u životu i da nisi zaslužio da budeš ni to što si sada, a da ne govorimo nešto veće i bolje.

— Zar ne bih mogao da razmislim još malo?

— Ne, Seme. Moraš da se odlučiš ovde i sada! Misli na dve stotine dolara! Pomisli koliko lepih stvari ti taj novac može pružiti. Morao bi đavolski mnogo znoja da proliješ da bi ih zaradio na neki drugi način.

Sem Klanej je uzdahnulo duboko. Vratio se stolu ne obraćajući pažnju na čašu koju mu je pružio Breidvud. Okrenuo se prema barmenu Klensiju i pucnuvši prstom dao mu znak da mu donese čašu.

Vlasnik saluna je veštim pokretom ruke gurnuo čašu koja je kližeći po uglačanom šanku došla do mladića. Sem je nasuo sebi piće i

iskapio ga u jednom gutljaju. U mislima mu se pojavila slika Doka Holideja i već omamnjen žestokim pićem klimnuo je glavom Holbruku.

— U redu, pristajem, i to je moja poslednja reč — rekao je. — Stavljamo svi zajedno glavu u torbu i treba samo da se dogovorimo o načinu na koji ćemo to izvesti. Što pre završimo to što smo namili, to bolje.

Breidvud je uputio Holbruku osmeh čestitanja zadovoljan što je ovaj uspeo da ubedi mladića. Holbruk je to primio k znanju, ali je Breidvuda značajno poglegao što mladi Klanej nije primetio. Dvojica lupeža su nemo nazdravili jedan drugome, a onda je Holbruk progovorio.

— Kao prvo, moraćemo da se obavestimo o Holidejevom kretanju. Ako je čovek sa navikama, onda ne bi trebalo da bude teško saznati gde i kada možemo da mu pripremimo zasedu. Ako ne, onda ćemo morati da izmislimo neki način da ga dovedemo tamo gde nam to najviše odgovara.

Klanej je odsutno klimnuo glavom. Slušao je drugu dvojicu kako smišljaju plan, a na kraju je još jednom potvrdio da je spreman da učestvuje u tome. Nastojao je da svoje sumnje odagna Holbrukovim logičnim izlaganjem i ljutio se na sebe kada su se sumnje iznova vraćale. Mislio je o onom trenutku kada je metkom probio dolar koji je Holbruk bacio u vazduh. Tada je osećao bezmeran ponos. Ali, sada je osećao samo grudvu leda koja se bila smestila duboko u njegovoj utrobi.

Jer, on još nije bio čovek, još

uvek je bio samo dečak... I pred njim je stajao dug put. Nije sasvim jasno shvatao da treba samo da se potruži da ostane živ kako bi tim putem išao dugo. A posle bi već sve išlo bez velikih muka i razočaranja.

III

Oluja je prošla, zaobišavši grad na svome putu. Tokom noći, Dok Holidej je čuo kako se grmljavina valja prema jugu. Šteta, pomislio je. Gradu je kiša bila potrebna. Mada nije bio stočar razmišljao je o tome da je većina rezervoara za vodu bila skoro prazna, da je u potocima bilo malo vode i da je za ispašu stoke ostalo vrlo malo trave. Jedna dobra kiša bi značila mnogo. Ljudi iz ovog kraja bili bi bezbrižni čitavo leto. U stvari, ono što je ostalo od leta. A konačno, ako čovek već negde živi, onda je prijatnije da gleda vesela nego tužna lica.

Estela je više bila zabrinuta zbog prašine nego zbog manjka kiše. — Kuća je prepuna prašine — žalila se. — Zavlači se u svaki ugao. Pokušavam da održim kuću čistom ali, kako je to uopšte moguće po ovakvoj vrućini?

Dok Holidej nije znao šta da odgovori na njene žalopojke. Slušao ih je skoro svakog dana i bio se već skoro navikao na njih. Bila je umorna, skoro bolesna od dosade i pošto je dobro razumeo, nije mogao da se ljuti na nju. Verovatno da je tamo u Rozariti mislila da će sve biti drugčije, da će njena trenutna želja za odmorom i tišinom trajati mnogo duže. U jednom momentu, i on sam je tako mislio bez obzira

što u Estelu nikada nije bio zaljubljen i što je znao da samo fizička privlačnost ne traje dugo. U početku je bilo čak zabavno, jer je Estela bila inteligentna žena, a nameštajne kuće tražilo je angažovanje za koje je ona bila spremna. Ali, kada su prvi dani dosta vatrene ljubavi prošli, crv dosade je počeo da se uvlači u njihov život. Estela nije više bila ona stara visprena osoba iz koje vrcaju duhovite dosetke, već sve više nezadovoljna žena za koju je Dok polako gubio interesovanje zbog čega se sve više vraćao kartama i partneru Dastiju Pilu. Toga jutra, Indijanka koja je obično uređivala kuću nije bila došla i to je bio razlog, bolje reći povod Estelinog nezadovoljstva.

— Moraćeš da budeš strpljiv — rekla mu je Estela. — Ovo drvo razvija malo toplote, Džone. Nije dobro osušeno. Ona prokleta Indijanka opet nije došla i eto... možda bi trebalo da nađeš neko drugo rešenje, jer ovako ne ide. U Rozariti i drugde gde sam bila, život je naporan, ali bar čovek ima posluhu.

— Ne treba se nervirati zbog sitnica. — Dok je u rukama držao novine stare nedelju dana i pravio se da čita. Jedva je odolevao želji da zapali pre doručka i grizao je vrh svoje cigare. Mirno je slušao Estelina gundanja i prekore, dok je petljala oko vatra.

— Reći ću Dastiju da pošalje nekoga da donese nešto drva — rekao je. — Ako se večeras ranije vratim, mogli bismo pozvati nekog suseda na časkanje. Tokom dana nemam vremena, draga. Stigvel je nervozan kao đavo zbog te zlatne pošiljke koja nikako da stigne. Po čitav dan samo trči između banke i

saluna. Postao mi je već dosadan. Mislio sam da će me neko angažovanje razmrdati, ali ovo mi ne odgovara.

Estela je pomerila komade domaće slanine na kraj tiganja kako bi napravila mesta za jaja. Vatra nije dobro zagrevala mast i ona je Doku iz ruke uzela novine i ubacila ih u štednjak. Vatra je naglo planula i kada je Estela uplašeno trgla ruku, gurnula je dršku zagrejanog tiganja. Mast se prolila i buknila. Vatra je zahvatila čitav tiganj i ona ga je dočepala za dršku i vrišteći istrčala da prospe sadržaj u dvorište.

— Oh, Džone... — Plakala je kad se vratila. — Vidiš li šta se desilo? Sada doručak još dugo neće biti gotov.

Dok je slegnuo ramenima. — Ne treba da plačeš zbog toga draga. Uzeo je tiganj koji se u međuvremenu ohladio i uneo ga unutra.

— Kad dođem u salun Klensi će mi spremiti malo kafe. To će mi biti dovoljno — dodao je smireno.

Dokova mirnoća ozlojedila je Estelu. Da je on pobesneo, da je počeo da galami i viče na nju, onda bi imala dobar razlog na nastavi da plače. Ali, Dok Holidej nikada nije vikao. Ništa nije moglo da ga izvede iz takta, a i ako je moglo, uspevao je da uvek ostane pribran i džentlemenski uglađen. Svaki put kada mu se žalila ili kada mu je nešto prebacivala, on bi mirno slegao ramenima. Prihvatao je svako njeno raspoloženje, svaki njen hir, svaku žaoku kojom ga je ona pokadkad bockala. Čak i sada kada mu je indirektno prebacivala za propali doručak, on se nije nimalo potrudio da se brani.

— Veliki Holidej! — Namrštila se Estela. — Veliki Holidej, zaista! Sada mi je sve jasno. Veliki, da, ali samo za sebe. Mislim da sam ipak pogrešila onda u Rozeriti. Učinio si mi se divan, romantičan i vredan ljubavi. Možda je i sada sve isto, ali ja to više ne gledam istim očima. Pis Krik mi je postao tesan, ova kuća još tesnija, a ja sama sebi nepodnošljiva i neizdržljiva. — Začutala je i ostala zamišljena nekoliko trenutaka. — Znaš šta, Džone, mislim da sam suviše dugo živela u vrtlogu života da bih sada mogla dugo u mirnoj luci. Nije tako lako promeniti način života kao što sam mislila.

— Ne draga, nikada nisam ni mislio da je lako. — Estela ga je pogledala i rastužila se. — Ah, mili, ja te verovatno mučim, ali veruj mi da to ne želim. I meni je teško. Čini mi se da sam u mračnom tunelu iz koga nema izlaza.

Dok je ćutao i njene reči jedva da su dopirale do njegove svesti. Kada je Estela začutala, on je zamišljeno odmahnuo glavom, pošao u spavaću sobu i uzeo pojas sa revolverom. Kada se vratio, ona je sedela za stolom s izrazom tuge na licu. Holidej joj je položio ruku na rame i nasmešio se kada ga je pogledala.

— Ne ljuti se Estela — rekao je. — Kada sredimo sve oko te zlatne pošiljke, verovatno će biti bolje. Ne tvrdim da će nam cvetati ruže ali nešto će se promeniti. Ne vredi, sreća ne dolazi na silu.

Estela je ćuteći klimnula glavom. a Dok je pošao napolje. Već se bio uputio ulicom kada je ona istrčala za njim.

— Ne zaboravi drva — povikala je. Zatim je zastala nekoliko časaka,

a onda nastavila — Džone, ako Dasti nema nikoga ko bi to uradio, zar ne bi mogao da unajmiš nekog? U gradu sigurno postoji čovek koji bi hteo da dobije posao.

— Razmisliću o tome — obećao je Dok. Došao je laganim korakom i mahnio joj rukom, znajući dobro da će se Estela vratiti u krevet i odmarati se još izvesno vreme pre nego što se lati posla u kući. Estelino ponašanje bilo je prouzrokovano brojnim faktorima, i Dok ih je znao. Dosada je bila na prvom mestu. Estela je maločas bila u pravu kada je kazala da nije lako promeniti način života. Ako je neko godinama uživao u mirisu viskija, duvana i parfema, u blesku reflektora i aplauzu publike, kao što je to bio slučaj sa pevačicom Estelom Vilijams, onda takvoj osobi zaista nije bilo lako da se prilagodi monotoniji mesta kao što je bio Pis Krik u kome su glavna atrakcija bili Klensijev salun i dva tri puta godišnje skupovi kao onaj na dan nezavisnosti, kada se moglo igrati uz koliko toliko pristojnu muziku, i društvo iz cele okoline. Prema monotoniji Pis Krika, Rozarita je bila pravi festival provoda i zabave.

Onda se vratio na sebe. Da li je on bio zadovoljan. Ne, svakako ne. Prošlo je skoro tri meseca od dana kada je klečeći na Estelinom koferu osetio prema njoj simpatije i snažno privlačenje, ali, to je prošlo relativno brzo. Najpre je zamenju za ljubav potražio u Estelinoj fantastičnoj inteligenciji i sposobnosti da svemu oko sebe da neki šarm i zanimljivost, ali, to nije moglo dugo da traje. Onda je počeo beskraine partije sa Dastijem, a kada mu je Stigvel ponudio hiljadu dolara da nad-

zire sigurnost zlatne pošiljke, on je to prihvatio sa zadovoljstvom. Njegovom životu nedostajala je dinamika. Bio se suviše uležao i to se više nije moglo izdržati.

Da, zaključio je Dok, bilo je sazrelo vreme za promenu. Bilo kakvu promenu. S Estelom ili bez nje, nešto se moralo menjati.

*

Dok je Holidej lagano išao prema centru grada, Sem Klanej je stajao na trotoaru, nedaleko od saluna u kome je Dok provodio veći deo vremena. Rano jutarnje sunce mu je grejalo lice titravim zracima i mada još nije bilo naročito toplo, mladić se obilno znojio i ako je stajao u hladovini. Osećao je kako mu znoj klizi niz ruke i grudi i delom unutrašnje groznice, a delom od vetra koji mu je hladio oznojeno telo osećao je neprijatnu hladnoću. Znoj mu je vlažio dlanove, i Sem je mahinalno obrisao šake o zadnji deo svojih pantalona.

Breidvud se nalazio na drugoj strani ulice, sklonjen u senku iza ugla jedne zgrade. Holbruk se nalazio u vratima jedne prodavnice, koja još uvek nije bila otvorena. Obojica su gledali u Sema, a zatim su vireći pogledali niz ulicu kako bi videli da li Dok dolazi.

To je bio Breidvudov plan, jednostavan i direktno usmeren ka cilju, ali opasan. Znoj je jače počeo da lije kada je Sem ponovo razmotrio čitav plan u mislima. Konji su im bili osedlani, spremni da krenu u trenutku kada ubistvo bude obavljeno. Naravno, ako Sem smogne dovoljno snage i hrabrosti da do

kraja istraje u svojoj odluci da stane rame uz rame sa dvojicom svojih saučesnika.

Lagan povetarac pomilovao ga je po obrazima i jeza mu je prostrujala čitavim telom. Breidvud ga je nazvao kukavicom, pošto je odbio da prihvati plan koji je bio sačinjen pre ovoga i Sem je pomislio da verovatno to i jeste, jer je u ovom odsudnom momentu osećao strah. To je morao da prizna ako ne drugima ono bar sebi. Bio je to strah od koga su mu poigravali nervi i svakog minuta bio je sve jači. Još jednom je obrisao ruke o nogavice pantalona, a zatim se iskašljao, jer je imao utisak da ga je nešto steglo u grlu. „Počni da se svađaš“, govorio mu je Breidvud. „Napadaj ga na svakakve načine. Do đavola nisi tako kukavan balavac da ne bi mogao da izvedeš tu stvar”.

S tim tvrđenjem Sem se spremno složio. Zaista nije bio toliko balav da nije mogao da izvede takvu ujdurmu. Ako bi svađom skrenuo Holidejevu pažnju i izazvao ga, Breidvud i Holbruk bi bili u mogućnosti da mu pomognu za slučaj da taj Holidej ipak potegne brže od njega. Pa ipak, osećao je da mu strah steže grlo naročito u trenutku kada se na drugom kraju ulice pojavio jedan čovek. Mada je razdaljina bila prilično velika, Klanej je lako razaznao vitku figuru lepotana Holideja.

Holidej je nastavio da se približava i Klanej se svim silama borio da u sebi savlada neodoljivu želju da se okrene i pobegne. Još jednom je pogledao Breidvuda i zapazio da odsjaj sunca drhtavo poigrava na dugačkoj metalnoplavoj čeličnoj ce-

vi njegovog „kolta“. Kapi znoja sasušile su mu se na usnama, pa ih je obrisao nadlanicom drhtave ruke. Pogledao je na drugi kraj ulice i nije video nikoga sem Holideja.

Panika je zahvatila Sema Klaneja. Nikada nije imao prilike da vidi Holideja u akciji, ako se u to ne računa prekidanje tuče u salunu. Nije uopšte imao pojma koliko je taj čovek opasan i koliko je brz na potezanju revolvera. Ako je bio brz, u tom slučaju moglo se desiti da Breidvudov plan ne uspe. Za tu mogućnost instrukcije su bile: „pucaj u njega momče“. Rekao mu je Breidvud. „Ako taj nitkov ustreliti Eda ili mene nemoj ga štedeti. Prosviraj kuršum kroz tog tvora!“

Klancij je čekao, a jedino što je čuo, bili su burni otkucaji njegovog srca koji su zaglušivali tupe odjeke Holidejevih koraka. Povukao se korak unazad i skoro osetio Breidvudov pogled koji mu je zapovedao da ostane na mestu. Video je Holideja kako odmereno hoda, i kako pred vratnicama jedne kuće zastaje da skidanjem šešira pozdravi neku ženu koja je u bašti zalivala cveće. Konvencionalan osmeh zadržao mu se na licu dok se udaljavao od tog dvorišta, a onda je Holidej već bio sasvim blizu. Sem je sasvim jasno video njegove crne, skoro sastavljene obrve i svetlucaje sivo-plavih očiju. U jednom trenutku, Semu se učinilo da se te oči povećavaju, da narastaju do veličine aždajinih čeljusti. Zatim je zatrešao glavom da bi se otresao more.

Dok su sekundi brzo prolazili, srce Sema Klaneja je tuklo kao kovački čekić. Noge su mu odjednom izgledale teške, suviše teške da bi mogao da ih podigne. Bio je potre-

ban izvanredan napor da bi krenuo s mesta, a kad je jednom pošao, počeo je da ubrzava korake. Žurio je da velikom Holideju prepreči put i kada se našao između njega i vrata saluna naleteo je na Doka tako da je ovaj ispustio iz ruke ključ od kuće kojim se poigravao. Ključ je pao na trotoar. Okrenuo se u mestu i našao se licem u lice sa Holidejem. Nadao se da su Holidejeva leđa dovoljno otkrivena cevima „koltova“ koji su s druge strane ulice bili upereni u njegova leđa. Kada je Holidej učinio pokret kao da će se sagnuti da uzme ključ, Semovi prsti su se zgrčili. Dok je učinio jedno kratko „hm“ i pogledao Sema. U njegovim očima pročitao je strah.

— Stao si mi na put — rekao je Klancij. — Tako si proketo krupan da zauzimaš ljudima prolaz.

Dokov pogled bio je sasvim miran. Pogledao je revolver o njegovom boku, a zatim rekao. — Pre svega momče, treba da naučiš da se nepoznatim ljudima učtivo obraćaš. Drugo, izgleda da si u priličnoj žurbi? — Glas mu je bio tih i blag, ali se u njemu jasno osećala skrivena opasna pretnja. — Imam utisak da ne mariš mnogo da li ćeš upasti u neku nevolju ili nećeš.

— Ne bežim ni od čega — iskezio se Klancij. — Kuda idem i šta radim to su samo moje stvari. U svakom slučaju, nisam dužan da dajem odgovore nekom nalickanom kicošu koji zamišlja da je neka sila ako je u društvu sa šerifom.

— Možda je i tako — rekao je Dok ponovo pažljivo osmotrivši Semovo rumeno lice. Dečakove plave oči bile su ispunjene strahom i nikako nisu mogle da izdrže miran Holidejev pogled. „Kolt“ kalibra 44

izgledao je suviše težak za jednog takvog mladića. Kad se tome doda da je dečak hteo da izgleda kao odrastao, a pored toga još jedna činjenica... činjenica da njihov sudar po Holidejevom mišljenju nikako nije bio slučajan.

Holidej je naslutio opasnost i svaki mišić njegovog tela napeo se kao opruga, — Ti si nov u gradu? Imaš li nešto protiv da mi kažeš svoje ime?

— Sem Klanej — rekao je mladić pomerivši se u stranu kako bi Holidej bio neprestrano leđima korenut ulici. Breidvud je već bio izašao na otvoren prostor, a cev Holbrukovog revolvera se sasvim jasno videla iz senke dovratka u kojem je stajao. Holidej je uhvatio dečakov pogled i namrštio se, ali nije rekao ništa.

— Nisam ništa uradio — nastavio je Sem. — Dolazak u grad sigurno nije kriminal, zar ne? — Bio se već malo pribrao i nastavio je da igra dogovorenu igru.

Dok se poigravao sa ključem u ruci. — Ne — rekao je blago. — Samo mislim da si ti previše mlad da bi lutao tako potpuno sam.

Klaneja je ta primedba zatekla nesprennog, i on je počeo brzo da govori. Shvatio je da se prevario još u času kad su mu prve reči izletele s usana. — Nisam sam — rekao je. — Imam prijatelje, mister...

Zastao je i ugrizao se za usnu, a zatim je glasno opsovao kad ga je Holidejeva ruka kao čelična klešta stegla za zglob. Holidej ga je okrenuo rukom u krug, tako da je Klanej imao osećaj da će mu se ruka slomiti u ramenu. Dok je zategao ruku čvrsto pritisnutu na mladićevim leđima i ostao je u

tom položaju osmatrajući šta se događa na suprotnom trotoaru.

Tamo je stajao Dasti Pil i držao u rukama tešku dvocevku spremnu za paljbu. Cev njegove puške zaustavila se kad se poklopila sa mestom na kojem je Breidvud stajao u zasedi. Pil je uspeo da im se privuče, jer je išao šunjajući se istom stranom ulice, i Breidvud ga nije primetio pošto je netremice posmatrao mladog Klaneja. Zavučeno u dovratka i Holbruk ga nije video, tako da je Dasti uspeo da zauzme poziciju sa koje je mogao obojicu da posmatra. Bili su na takvoj razdaljini od njega da nikako nije mogao da ih promaši.

— Drži tog balavca, Dok — viknuo je Dasti. — Ja ću odmah šcepati ove dve zmiје.

Klanej je osećao bol u zglobu i ramenu. Svaki pokret koji je činio da bi se oteo, nanosio mu je još veći bol tako da je prestao da se otima. Od strašnih muka zamutio mu se pogled i svest tako da nije sasvim jasno video šta se događa sve dok Pil nije doterao dvojicu njegovih drugova do mesta gde su on i Holidej stajali kao zverka uhvaćena u zamku, i gospodar lovac. Tek tada je Dok pustio njegovu ruku, okrenuo ga prema sebi i pogledao ga u oči.

— Prokleti siledžijo! — Planuo je Klanej. — Šta do đavola zamišljaš? Zamalo da mi slomiš ruku!

— Možda je to trebalo da učinim — rekao je Holidej osmatrajući pažljivo najpre Breidvuda, a onda Holbruka. — Vas dvojica ste juče došli u grad i ostali. Zašto? Ali, pokušajte da ne lažete, jer ako to niste znali, ja ne volim lažljivce... Skoro isto toliko kao one koji pucaju u leđa.

— Zato što nam se tako svidelo — rekao je Breidvud i opsovao. — Čini mi se da ste pogrešno procenili stvari, mister. Nismo imali nameru da vas napadnemo iz zasede. Pazili smo na malog, to je sve. Učinilo nam se da bi to bilo plemenito delo i da je jedan ovakav mlad i naivan momčić to zaslužio. A imamo i razlog za to. Njemu je u glavu ušla mušica da će postati najbolji revolveraš u državi.

Holidejevo lice je ostalo bezizrazno. Mogao je da veruje u Breidvudove reči isto toliko koliko je mogao da sumnja u njihovu istinitost. — Naštavi — rekao je. — Dečak je, dakle, nameravao da mu ja budem prva rečka na dršci revolvera. Da li je imao neki poseban razlog što je odabrao mene?

Breidvud je slegnuo ramenima. — Videli smo šta se dogodilo u kafani. Našim na koji ste prekinuli borbu pokazao nam je da niste tek bilo ko, i da uživate veliki autoritet u ovom gradu. Mislim da je Sem počeleo da za početak izazove nekog kao što ste vi. Verujte da drugog razloga nema. Nas dvojica mu u tome nismo pomagali, mister. Kao što sam rekao, samo smo pazili da se neko drugi ne umeša.

— Bojim se da niste dobro pazili — progundao je Dasti. — Bili ste tako zauzeti posmatranjem, da me niste videli.

— Ja ću se pobrinuti za to — umešao se Holidej. Zatim se okrenuo Holbruku. — I ti ćeš, sigurno, ispričati istu priču kao i tvoj partner? To me ne bi ni najmanje začudilo.

Holbruk je klimnuo glavom. — Momak je zaista dobar sa revolverom, mister. Ne dajte da vas nje-

gov uzrast obmane. Brži je i precizniji nego bilo koji odrastao čovek koga sam upoznao.

— Strpaj ih u zatvor, Dasti — rekao je Dok Pilu, a zatim uzeo revolver iz Semove futrole i pažljivo ga zagledao. Oružje je bilo staro, ali je bilo brižljivo održavano. Okidač je bio izlizan od upotrebe, a nišan skinut da ne bi smetao pri potezanju. Tako doterano oružje obično su nosili revolveraši. Verovatno je ukraden, pomislio je Holidej i nasmešio se kad je video mržnju u Semovim očima. A momčić je zbog nečega ogorčen, ali nije mogao da se seti da li ga je negde već sreo. — Odakle dolaziš, Seme? Šta te je navelo da toliko žarko želiš da postaneš revolveraš?

Klanej je ćutao. Holidej se držao prijateljski, ali mladić nije dozvoljavao da ga to prevari. Nijedan čovek nije mogao iskreno da nudi prijateljstvo čoveku koji je htio da ga napadne, čak i ako je taj neko još uvek skoro dete. Rekao je nemarnim glasom. — Dom mi je tamo gde okačim šešir. A što se revolvera tiče, mislim da je to samo moj problem. Niko sem mene nema pravo da se meša u moju sudbinu.

Holidej je ćutao ljuljajući se blago na petama dok je razmišljao. Još jednom je letimice pogledao Klanejev revolver, a onda ga je zadenulo za Dastijev opasač. Rekao je ozbiljnog izraza lica. — Nadam se da znaš da je to što si učinio prilično ozbiljna stvar, sinko. Ako ta stvar dospe na sud, može da ti se desi da zaradiš priličnu kaznu uprkos tome što si dosta mlad.

Klanej je i dalje ćutao, jer su ga Breidvud i Holbruk pre toga dobro naučili kako treba da se ponaša za

slučaj da nešto krene naopako. Ako bi Dok prihvatio činjenicu da je dečak samo hteo da se proslavi i ako bi uzeo u obzir samo njegove godine, onda bi optužba protiv Breidvuda i Holbruka bila zaista minimalna... Ali, ako bi se desilo da istina izbije na videlo, tada bi protiv svih njih bila podignuta optužba za ubistvo sa predomišljajem... i u tom slučaju bi imali malo šanse da se iz toga izvuku lako.

Klanej je oborio glavu i nije gledao u Holideja. Trudio se da izgleda pokunjeno kad je elegantni pustolov rekao. — Misliš da je naročito veličanstveno biti revolveraš? Misliš da je to zanat kojim čovek treba da se ponosi? Odgovori mi, mladiću. Ne drži tako pokunjeno glavu, jer u životu to najmanje pomaže. Reci mi šta te je navelo da pokušaš — ovo što i maločas hteo da uradiš.

Klanej se pretvarao da je zbunjnjen kad je promućao. — Uvek su mi se podsmevali, nazivali su me kepecom, žutokljuncem i balavcem. Hteo sam da im pokažem da nisu u pravu. Hteo sam da dokažem da sam odrastao čovek.

Dok je ispružio ruku, uhvatio je mladića za bradu i podigao mu glavu, tako da su im se pogledi sreli. Zatim je i Pil izašao iz kancelarije držeći „sačmaru” dvocevku još uvek prigrbljenu u naručju.

— Šta da radimo s njim? — upitao je Dok.

— Ne znam — odvratio je Pil. — Neki momci su izgleda rođeni loši. Ja sam šerif, Dok, i ako bih stvari terao do kraja, onda bih i njega morao da zatvorim i podnesem prijavu sudiji Preskotu. A ti znaš kakav je on. Kod njega ne postoji manja kazna od deset godina. I za-

to mislim da bi ti morao da odlučiš njegovu sudbinu. Tvoj život je bio u opasnosti i ti reci kako da postupimo.

— Mora biti kažnjen — rekao je Dok ozbiljno. — Čini mi se da bi mu najpre trebalo isprašiti tur i to dobro. Da, tačno to... Posle toga... — slegnuo je ramenima. — Pa, videćemo kakvog će efekta imati isprašivanje tura.

Pil je širom otvorio vrata šerifске stanice. Dok je okrenuo Klaneja i zgrabio ga jednom rukom za kragnu košulje, a drugom za tur na pantalonama. Klanej je opsovao i počeo da se otima, ali mu to nije ništa vredelo. Holidej je bio i suviše snažan za njega. Bio je unet unutra, a Dasti Pil se sve vreme kikotaio zadovoljno. Ono što je za Klaneja predstavljalo muku i poniženje, za njega je bila zabava.

Breidvud i Holbruk su bili zatvoreni u ćeliju i kroz rešetke su posmatrali Semovo kažnjavanje, što je uvećalo Klanejevo poniženje. Holidej ga je prebacio preko kolena. Ruku je podigao visoko a kad je spustio, odjeknuo je pljesak što je iz grla Sama Klaneja otrglo jauk bola i besa, a iz očiju suze nemoći. Opsovao je glasno i nastavio je da psuje sve vreme, ali kad je Dok dovršio sa batinama, dečak je ostao bez daha. Kada ga je Holidej pustio, Sem je skočio na noge. Lice mu je bilo zajapureno i crveno kao i straznjica koja mu je opasno bridela.

— Platićeš mi za ovo, mister — planuo je. — Daj mi moj revolver pa ću ti metkom prosvirati tvoje pokvareno srce!

Holidej je upozoravajući podigao ruku kako bi zaustavio mladića. — Stani malo mladiću, to što govoriš moglo bi me dovesti do ivice str-

pljenja. Mogao bih da te istučem, Seme — rekao je Dok. — Misiim da si to već imao prilike da iskusiš. Ali, ako bih te shvatio toliko ozbiljno koliko ti želiš, onda bi se moglo desiti nešto mnogo gore. Mogao bih da te ustrelim. Ne zato što želim, nego zato što si bio dovoljno glup da me prisiliš na to.

— Znam da si tvor — besneo je mladić. — Ne bi se usudio da uradiš to što si uradio. da sam neko tvóje snage i veličine.

— Ne, ne bih — čemeh je u Dokovim očima pokazivao sasvim jasno da je on radio i mnogo teže stvari od toga. U tim rečima bilo je neke resignacije. Bacio je jedan pogled prema Pilu. — Čuj Dasti, Estela ima neke probleme koje bi trebalo srediti. Mislim da bi joj bilo drago da ti pokaže šta sve treba da se uradi ako joj odvedeš ovog mladog davola. On bi to mogao da uradi i da uz to bude još i zahvalan što je učinio nešto korisno. Ipak, pazi na njega dobro sve vreme. Vрати ga predveče, tako da može da provede noć u ćeliji. To je valjda po propisu, a verovatno ne bi imao šta više da radi. Uostalom, ti najbolje znaš šta možeš.

— Svakako — rekao je Dasti i nasmejao se. Zatim se okrenuo prema Semu. — U rendu, momče. Polazimo! Pokaži mi gde ti je konj, pa pošto njega smenimo, pobrinuće-mo se i za tvoju budućnost... bar što se tiče današnjeg dana.

Bol koji je osećao u celom telu nije pozitivno uticao na Semovo raspoloženje. Dasti je svojim rečima samo dodavao ulje na vatru.

— Odabrao si pogrešnog čoveka, sinko — rekao je Dasti. — Holidej obično ne dozvoljava da se ljudi

tako ponašaju prema njemu, pogotovu ne takvi balavci. Budi srećan što nije tražio da te strpam u bajbok i izvedem pred sud, što je mirne duše mogao. Dobar je to čova, veruj mi.

Semu Klaneju je bilo potrebno mnogo napora da bi se kontrolisao i da ne kaže ni reč sve vreme dok su išli prema Holidejevoj kući. Kada su se zaustavili pred vratnicama i ušli u dvorište, jedna žena je izašla iz kuće i žurno pošla prema njima.

— To je gospođa Holidej, Same — rekao je Dasti Pil skidajući šešir. — Estela, ovo je Sem Klanej. Dok je rekao da vam je potreban neko ko će obaviti izvesne poslove, pa se Sem javio da to „dobrovoljno“ uradi. — Pil je pružio ruku i munuo Sema, dajući mu znak očima da i on skine šešir. — Dodi ovamo bliže da te gospođa bolje pogleda. — Nasmejao se iznenađenom izrazu koji se pojavio na Estelinom licu i rekao. — Sem je bio nevaljao. Dok je preporučio da mu date zaista težak posao. To će ga malo urazumiti.

Estela se namrštila i okrenula prema Semu. — Pumpu treba popraviti — rekla je. — Treba nam i drva, ali ih treba iscepkatati na komade određene veličine, inače neće dobro goreti... — Estela je govorila odsutnim glasom dok je objašnjavala Semu šta treba da se uradi. Šetala je u krug oko njega i pažljivo ga posmatrala pitajući se šta je Pil mislio time kad je rekao da je Sem bio „nevaljao“. Pod njenim ispitivačkim pogledom Sem se nelagodno premeštao s noge na nogu. Osećao je kao da ga njene oči opipavaju poput koščatih prstiju,

da mu skidaju košulju, dodiruju telo i mršava rebra, a onda se dižu do lica, ocrtavajući pri tome svaku liniju njegovog lica.

— Koliko imaš godina, Sema Klaneje? — upitala je Estela.

Klanej je promrmljao. — Nisam siguran. — I to zaista nije bilo laž, jer Sem nije znao kada je tačno rođen. — Šesnaest... možda sedamnaest. Tata nije nikada dobro pamtiio datume.

— Tako... — ta reč je ličila na uzdah. Estela je nastavila dalje. — Pa, pošto si došao ovamo da radiš, onda će najbolje biti da počneš. Pobrini se prvo za drva. I pazi da sečeš male komade, inače će sav trud biti uzaludan. Znaš, drva su vlažna i slabo se suše.

Klanej je pljunuo u dlanove i zavrnuo rukave. Drvo je bilo sirovo, a sekira prilično tupa. Ipak, navačio je na gomilu sa takvim žarom da bi neko mogao da pomisli da radi s entuzijazmom... Ali, onaj ko bi to pomislio bio bi u velikoj zabludi. Trebalo je samo bolje da se zagleđa u Semovo lice da se jasno uoče bes i mržnja. Za Sema Klaneja ta gomila drva predstavljala je Doka Holideja. Holidejevo telo bilo je stablo koje je sekao zamahujući sekrom koliko god mu je snaga dopuštala. Dokove ruke i noge bile su grane koje je odsecao sa neverovatnim žarom. Kada se konačno uspravio, Dokovo srce se nalazilo pred njim presečeno na dva dela.

— Sada lepo složi ta drva — rekao je Pil bez trunke simpatije u glasu. — Misis Estela, šta je sada na redu?

— Volela bih da se dvorište uredi i počisti.

— Hajde, počinji — naredio je Pil. — I bez zabušavanja, momče. Ima još dosta posla da se uradi.

Klanejeve ruke su bridele od napore. Osećao je bolove u ramenima, a grlo mu je gorelo od sve nepodnošljivije žeđi. Ipak, nije hteo da pokaže ni traga bilo kakve slabosti, a posao je obavljao pedantno i predano, kao da je zato bio plaćen. Pošto je čitav sat ostala u dvorištu posmatrajući kako mladić radi, Estela je otišla u kuću i ostala tamo, sve dok Pil nije zaključio da je radni dan završen i da se treba vratiti u zatvor. Estela im je pripremila osvežavajuće hladno piće koje ih je čekalo. Kada je Pil ugu-rao Sema u kuću, na njenom licu je zaigrao nervozan osmeh.

— Dobro si radio — rekla je. — Dasti, molim te reci Džonu da je dečak bio izvanredan. Ma kakvu grešku da je napravio, sigurna sam da je današnji rad sasvim dovoljna kazna.

Sem je pogledao zahvalno ali se pri pomenu Dokovog imena na njegovom licu ponovo ukazao izraz mržnje.

— Reći ću mu — odvratio je Pil. — Nije Dokova greška što je ova kuća u poslednje vreme postala pomalo zapuštena. Znate, on nije tip farmera ili građanina kome je rad u kući glavno zanimanje. A u kući ima prilično posla. Njega su uvek zanimale druge stvari naročito sada kada očekujemo ovu zlatnu pošiljku. Naravno, s izuzetkom vas, jer sam uveren da ga od svega vi ipak najviše interesujete.

— Hvala Dasti, to je utešno, ali ne znam da li je tačno.

— Jeste tačno je. Da nije te zlatne pošiljke...

— Znam za tu pošiljku, Dasti —

odvratila je Estela suvo. — A znam sve i o vašim partijama pokera. Džon bi mogao da mi posveti više pažnje, ali izgleda da za to nema baš mnogo volje. Znam da se tu ništa ne može, ali, za samo konstatujem činjenice. A činjenica je da je on svakog dana sve dalje od mene. Ne znam zbog čega je to, verovatno zato što sve ima svoj vek trajanja...

— Nije tako. Mislim da grešite što se tiče udaljavanja — rekao je Pil, ali nije osećao neku naročitu želju da i dalje razgovara o Estelinim porodičnim stvarima. — Mislim da bi sada trebalo da vratim dečaka u grad. Ako ta drva i dalje ne budu gorela kako treba dovući ću jedno osušeno stablo koje sam video pre dva dana u blizini.

Estela ih je ispratila do izlaza iz dvorišta i kad su se spremili da pođu, postavila je i poslednje pitanje zbog koga je Pil nezadovoljno nabrao obrve.

— Ima te li nekih vesti? Mislim... kad ta pošiljka zlata treba da stigne?

— Stigvel će biti obavešten — rekao je Pil. — Kada obaveste njega, on će zaviti Doku i meni. To je sve što znam. A više mi nije ni potrebno.

— Razumem — rekla je Estela umorno. Ostala je na mestu posmatrajući ih, i dok su prolazili kroz vratnice mahnula im je rukom. U tom trenutku. Klanej se osvrnuo, i mada je još uvek osećao gnev bio je skoro spreman da joj uzvрати mahanjem. Video je kada se malo podigla na prste i ponovo mahnula rukom. Digao je ruku i mahnulo joj, nasmešivši se pri

tom. Dorir Pilove ruke po ramenu opomenuo ga je da požuri.

— Fina žena — rekao je Sem, a zatim se ponovo namrštitio. — Suviše fina za onakvog čoveka kao što je onaj Holidej.

Pil se osmehnulo. — Bogami, čini mi se da dugo nećeš zaboraviti batine koje si dobio, je li? To te je malo osvestilo, kladim se ali ne sasvim. Pa dobro, to je tako ispalo i ja se ne bih suviše napaljivao zbog toga. U svakom slučaju, mislim da je Holidej to već zaboravio i ako se ubuduće budeš ponašao kako treba, mislim da ću i ja zaboraviti. A što se tebe tiče, treba da se okaniš te lude ideje da postaneš revolveraš. Za početak bi koristilo da prekineš s one dve skitnice. Oni te neće naučiti ničemu dobrom.

Klanej se čak nije ni potrudio da odgovori. Pri pomenu ljudi sa kojima je dojahao setio se razloga zbog koga su prevalili toliki put. Razlog je bio novac. Šest stotina dolara za ubistvo čoveka po imenu Holidej. Adi, šta je bilo šest stotina dolara u poređenju sa pošiljkom zlata za koju je srećnim slučajem čuo da treba da stigne u grad... pogotovu što su tog zlata mogli da se dočepaju, a da pri tom možda ne budu prinuđeni nikoga da ubiju. Možda će za veći plen morati da se uloži mnogo manje truda i rizika.

IV

Holidej je sedeo zavaljen u stolici, sa nogama dignutim na sto a u zubima je držao cigaru. Nije se ni pomerio kad je Dasti Pil ugurao Klaneja u kancelariju, niti je progovorio reč dok ga je Dasti obavestavao o poslu koji je obavljen. —

Popravljen je sve osim pumpe — rekao je Pil. — Hteo sam da i to obavi, ali, pošto je zaista zapinjao mislio sam... Pa znaš kako, i ako je zatvorenik nije rob.

— Postao si mek — osmehnuo se Dok. — U redu, u redu. Zaključaj ga u ćeliju. Poručiću da se pošalje večera pre nego što pođem. On je moj gost dok bude u zatvoru. Važi?

Dasti je slegnuo ramenima. — Važi.

Klanej je bez reči pošao prema ćeliji, a Dasti je okrenuo ključ za njim. Bila je to ćelija odmah do one u kojoj su se nalazili Holbruk i Breidvud. Klanej je seo na ležaj, i skrstio ruke u krilu i praveći nedužno lice sačekao dok se Dasti nije udaljio u svoju kancelariju. Kada je bio siguran da ga Pil ne može čuti, prišao je na prstima do vrata svoje ćelije i krajičkom usana tiho prošaputao Holbruku.

— Ostanite tihi. Naleteo sam na nešto veliko, ali sada ne mogu da govorim o tome. — Zatim je dodao kao da se prisetio. — Reci Breidvudu da čuti i da bude miran. Sad nam ne bi odgovarala nikakva gužva.

Holbruk je nešto progundao, a Klanej se vratio na svoj ležaj. Zauzeo se Pilov glas kako im je poželeo laku noć, a zatim su se vrata zatvorila za njim...

Nekoliko trenutaka kasnije, vrata su se ponovo otvorila i Holidej je prišao ćeliji. Pogledao je Sema. — Kaješ li se bar malo, Seme? — Pitanje je postavio kao da je rekao „dobar dan“, ali je očima nastojao da pročita svaku Semovu misao.

— Pomalo — odgovorio je Sem i ležeći na svom ležaju, a na licu mu

se ukazao izraz iscrpljenosti i utučenosti. — Čini mi se da sam premoren, mister. Tata me je ponekad terao da naporno radim, ali nikada nisam radio kao danas.

— Nadajmo se da si iz toga nešto shvatio. Vežbanje sa revolverom neće od tebe napraviti čoveka. Treba mnogo drugih stvari u životu da bi neko zaista postao čovek. Pa, poručiću da ti se donese jelo. Ujutru će možda uspeti da nagovorim šerifa da te pusti. A ti...noćas razmišljaj šta bi se sledeći put moglo desiti.

Holidej je otresao pepeo sa cigare i vratio cigaru u usta. — Znaš dečko, imaćeš u životu da naučiš još mnogo stvari — rekao je, i pošao vratima koja su zatvorski deo delila od Pilove kancelarije. U tom momentu, na spoljnim vratima je odjeknulo kucanje. Šteta što Dok nije mogao da vidi izraz na Klanejevom licu kada je Pil otvorio vrata i kada su ušli Stigvel i čovek koga je bankar pred savio kao Lesa Vilera. Isto tako je nesrećna okolnost bila i to što nije mogao da vidi iznenađenje na licima Breidvuda i Holbruka.

Jer, čovek koji je predstavljen pod imenom Lesa Vilera i koji je u znak pozdrava pružio ruku da se rukuje sa šerifom, s druge strane granice Oklahome bio je poznat kao Kol Brisko.

Klanej se povukao u najmračniji deo ćelije, nadajući se da će dvojica njegovih partnera imati toliko pameti da pođu za njegovim primerom. Napregao je uši, ali je lice okrenuo u stranu tako da ga Brisko ne bi prepoznao ako bi slučajno pogledao prema ćeliji. Čuo je kako je Stigvel završio sa davanjem uputstava.

— Mister Viler predstavlja kompaniju „Vels Fargo“ koja prevozi pošiljku, šerife, rekao je bankar. — Ovde je došao sa zadatkom da nadzire naše osiguranje i ostale pripreme u vezi s tim. On je neka vrsta prethodnice, kako bih rekao.

— Stigao sam pre svega nekoliko minuta — rekao je čovek koga je Klanej poznavao pod imenom Brisko. — Shvatićete da sam smatrao da će najbolje biti ako se prvo obratim mister Stigvelu. Konačno, zlato će preko noći biti deponovano u njegovoj banci. A što se tiče mera bezbednosti koje ćete vi kao predstavnik zakona da preduzmete... pa, ne vidim razloga zašto ih ne bismo večeras potanko razmotrili. Možda ima nekih propusta koje još ima vremena da otklonimo.

— Ne verujem da će se mister Stigvel u tome složiti sa vama rekao je Holidej suvo. — On je neprestano bio u šerifovoj kancelariji od kako je obavешten da ta pošiljka dolazi. Angažovao je i mene, mada ja nisam šerifov zamenik. Mislim da je zadovoljan onim što je ovde učinjeno. — Dok je govorio, Holidej je ispod oka posmatrao takozvanog Lesa Vilera.

— Ne bogami, tu se ne bih složio sa vama — rekao je Stigvel. Po mom mišljenju, vi ste olako primili čitavu tu stvar, mister Holideje. Hoću da vam kažem da je utrošeno mnogo vremena i truda na te pripreme oko slanja zlata. Ja lično sam založio sav svoj ugled, i priznajem da strašno mnogo rizikujem i da sam zato nespokojan. Treba obezbediti da zlato sigurno stigne u Fort Denton. A ja nikako ne želim da Pis Krik bude slaba karika u lancu. Nadam se da to shvatate?

Jedan propust u ovom poduhvatu može značiti slom za mene.

Mozak Sema Klaneja je radio grozničavo u naporu da detalje poveže u celinu, tako da nije uspeo da čuje šerifov odgovor. Zatim je ponovo čuo Briskov glas.

— Dobro, mister Stigvele, nemojte se više jediti. Zato smo se i okupili da nađemo način da vaša i moja firma ne pretrpe štetu. Šerife, da li još neko sem vas i gospodina Holideja zna za ovaj posao.

— Ne — rekao je Pil kratko.

— Jeste li preduzeli neke posebne mere predostrožnosti.

— Nikakve.

— Koliko ljudi možete da angažujete za slučaj nužde? Imate li pomoćnike?

— Da, imam zamenika. Imam još dva čoveka na koje mogu da računam kao čuvare, ali im još ništa nisam rekao, jer je mister Stigvel zahtevao najstrožiju tajnost. Uostalom, i ja sam smatrao da nema smisla da ceo grad zna šta se događa.

Mrak je počeo da se uvlači u prostoriju, i šerif je kresnuo šibicu i zapalio svetiljku. Fitolj je naglo plamnuo i svetlost je obasjala vrata ćelije, ali nije osvetlila i zadnji deo zatvorskog prostora, tako da je Klanej mogao lakše da diše i jasnije da razmišlja. Sada mu je bilo sasvim jasno zašto je Brisko želeo da ukloni Holideja sa svog puta. On lično je nameravao da se dokopa zlatne pošiljke. Odněkuda je znao da je šerif Pil bespomoćna figura bez Holideja, pa bi mu sa jedne strane Holidejeva smrt znatno olakšala uspeh poduhvata, a s druge strane, u gradu bi ostalo malo ljudi sposobnih za borbu, jer bi većina pošla da juri Holidejevog ubicu.

Šesto stotina dolara je bila mala suma da se za nju stavi glava u torbu, ako je zahvaljujući tome Brisko trebalo da prigrabi pravo bogatstvo. To ne bi bilo loše, pogotovu što bi drugi obavili prljav deo posla za njega. Zamisao je bila zaista lukava.

No, nezavisno od tog razmišljanja, Klanej je morao da prizna jedno. Brisko je zaista imao dobre nerve da dođe na takav način u šerifovu kancelariju i da se predstavlja kao zastupnik prevoznike kompanije. Ako bi uspeo da obmane bankara i šerifa, to bi za Briskoa značilo da je već na pola puta do ostvarenja plana.

A da li će uspeti da obmane i onog Holideja. Taj zasada nije imao nikakvog razloga da sumnja i nije pokazivao da nešto sumnja, ali, nije mu trebalo verovati. Dosada još nije bio sreo čoveka sa tako prodornim pogledom. Kada bi samo mogao da mu pogleda u oči.

Ali, nije smeo da se okrene. Prišao je tiho nekoliko koraka bliže vratima ćelije, i nastavio da pažljivo sluša razgovor skoro zadržavajući dah. Glavnu reč je opet vodio Brisko, i u tom trenutku je pričao kako je videvši kasu u Stigvelovoj banci bio impresioniran njenom sigurnošću.

Stigvel je prosto poskočio od zadovoljstva čuvši te reči, a Brisko je nastavio autoritativno. — Moja kompanija je svesna činjenice da je vaša banka manje ranjiva od drugih banaka u manjim gradovima. Zapravo, to i jeste glavni razlog što je izabrana ova maršruta. Ali, odavde do Fort Dentona ima još dosta da se putuje, i to je ono što nas najviše zabrinjava, gospodo. Ne

samo da treba prevaliti još veliki put, već ima dosta mesta na kojima bi se lako mogao organizovati prepad iz zasede. Ali, u toj nesreći ima i jedna sreća. Odavde do Dentona ima mnogo puteva koje možemo odabrati i to je naše glavno oružje. Moj glavni zadatak je da procenim situaciju i odaberem put koji će biti najbezbedniji.

Šerif je prineo stolice Stigvelu i Vileru, a Holidej je mirno sedeo na svom mestu i zamišljeno odbijao guste kolutove dima. Pažljivo je posmatrao bankara i Briskoa. Klanej nije mogao da mu vidi lice, ali mu je tišina koja je nastala jasno stavljala do znanja da Holidej razmišlja grozničavo.

— Jeste li ikada bili u ovim krajevima, mister Vilere? — upitao je zatim. U njegovom glasu i držanju bilo je nečeg naivnog, taško da se Dasti iznenađeno okrenuo prema njemu.

— Ne. — Glas čoveka zaduženog za bezbednost zvučao je iskreno. — Imam samo mapu koju sam vrlo pažljivo proučavao, ali, jedno je mapa a drugo realno poznavanje terena. Recite mi šerife, i vi mister ... Holideje, kada bi put bio prepušten vama koji biste put odabrali?

— Ja bih išao preko Big Benda — rekao je Pil bez razmišljanja.

Holidej nije odgovorio odmah, već je duboko zamišljen posmatrao kolutove dima iznad svoje glave. Konačno se začuo dubok glas. — Postoji glavni put, koji se najviše koristi. Možda bi ta maršruta bila i najbezbednija. Eventualni napadači će ćići tokom vaših misli i verovaće da smo odabrali neki sporedan, tajnovit put.

— Znači, vi biste odabrali taj

pravac? — Brisko je iz džepa izvađio sat i uporedio vreme sa vremenom koje je pokazivao sat na zidu kancelarije. Holidej nije odgovorio; i Brisko je zapitao nadmenim tonom. — Znači, glavni put, šta vi mislite, šerife? Mislite li da bi kočija trebalo tuda da putuje?

— Dok je možda u pravu. To bi bilo neuobičajeno lukavstvo — složio se Pil.

Dok je ustao. Briskoovo gledanje na sat upozorilo ga je da ga Estela očekuje, a da ni zatvorenici još nisu dobili hranu. Pošao je prema vratima i time pokazao da je razgovor završen. — Postoji jedan stari indijanski put — rekao je kratko. — Taj put preseca preko planine i prilično je strm i nezgodan, ali kad bih ja trebalo da donesem odluku kuda će se zlato voziti, ja bih se odlučio da se vozi baš tim putem.

— Maločas ste rekli nešto drugo — začudio se Viler.

— Ono što sam maločas rekao bilo je samo glasno razmišljanje — rekao je Dok.

— Slažete li se vi s time mister Stigvele? — zapitao je Viler.

Nezadovoljan što se sastanak završava bez konkretnih zaključaka, Stigvel je smesta odgovorio. — Ne. Ja tim putem nisam prošao već godinama, ali koliko bih ja rekao, to nikako nije prečica. Čak mi se čini da je duži bar za nekih pet milja.

— Duži jeste, ali je manje poznat i mnogo je bezbedniji odvratio je Holidej već nestrpljiv zbog natezanja. — Žao mi je gospodo, ali mislim da ćemo naš razgovor morati da završimo nekom drugom prilikom. Možda bi vam odgovaralo sutra ujutru?

Stigvel je nešto progundao, ali je Holidej bio odlučan. Ispratio ih je

do vrata a zatim prišao do ćelije u kojoj se nalazio mladi zatvorenik. Drugi zatvorenici su spavali, ali se Klanej uspravio i seo.

— Jesi li gladan? — upitao je Holidej. — Poslaću ti nešto Dok hrana stigne, mogao bi da probudiš svoje drugove. Pil će im nešto spremiti.

— Da, ali tek kada se vratim. Idem sada s tobom da pokvasim grlo. I neka se ne nadaju da će za večeru dobiti pečenje. Ovo nije hotel nego zatvor. Hajdemo Dok.

Vrata kancelarije su se zatvorila za Holidejem i šerifom i tek onda su Breidvud i Holbruk ustali sa svojih ležaja i pritrčali vratima svoje ćelije. Obojica su se smesta okrenuli prema Klanejovoj ćeliji pokušavajući da ga vide, a na licima im se čitalo zaprepašćenje onim što su čuli i videli.

— Čuli ste razgovor — rekao je Klanej. — Očekuje se da pošiljka sa zlatom prođe kroz grad. Brisko je uspeo da to nekako nanjuši i zbog toga nas je i najmio da sredimo Holideja. Ima li sada smisla da se držimo pogodbe? Ja mislim da nema. Čim izađemo oдавде, trebalo bi da se pobrinemo da se što pre dočepamo tog zlata.

Što se tiče Breidvuda, on izgleda nije bio naročito oduševljen idejom koju je nabacio Klanej. Okrenuo se i počeo nestrpljivo da korača ćelijom, razmišljajući o svemu što je čuo. Konačno je seo na krevet, u drugom delu ćelije, tako da Klanej nije mogao da ga vidi, ali lako je mogao da ga čuje. — Ne znam šta da mislim o toj pljački. Kladim se da će kočija biti dobro čuvana, tako da bismo morali vraški da reskiramo ako bismo je napali. Osim toga, i sam si čuo šta su pričali sve

vreme. Postoji mnogo različitih puteva kako ćemo saznati kojim putem će poći.

Klanej se smešio dok je odgovarao, kao što se smešio i malo pre dok su se vrata zatvora zatvarala za Holidejem i šerifom.

— To bi moglo da bude lakše nego što ti misliš, Džo — rekao je. Šerif je možda krupan momak, ali, ja ne mislim da mu je i pamet u srazmeri sa telesnom veličinom. Mislim da je mnogo opasniji onaj tip što seče pogledom, Holidej. Ali, prepustite sve meni. Mislim da znam način na koji ću doznati kojim putem će kočija krenuti.

Prošlo je još dvadeset minuta pre nego što se šerif vratio. Nosio je poslužavnik sa tri tanjira do vrha napunjenih gulašom. Za svakoga je bilo i veliko lonče puno crne kafe i dosta hleba. Rekao im je da se povuku nazad, a zatim je otključao najpre jednu a onda drugu ćeliju i spustio hranu na pod. — Sudovi neka ostanu do ujutru — rekao je. — A za ovu bogovsku večeru zahvalite Doku Holideju. Taj čovek je velikodušan prema svakakvom šljamu. A znam da mu se to neće vratiti dobrim.

— Dosta hvalospeva tom naličkanom lepotanu — rekao je Breidvud, a onda je učutao presečen Pilovim pogledom. Iscrio se tek kad su se vrata zatvora zatvorila za šerifom i kad se čulo okretanje ključa u bravi. — Kako sam mu odbrusio, Seme? Misliš da se Breidvud boji šerifa?

— Dobar si — glasio je Klanejev odgovor. Dovršio je obed, a zatim sa lončetom kafe u ruci pošao do tvrde drvene klupe koja je za tu noć trebalo da mu bude ležaj. Tvrdoća ležaja ga nije nimalo brinula.

Krevet koji mu je Džed napravio kod kuće nikada nije ni imao dušek, tako da je Sem neprestano spavao na daskama preko kojih je bilo prebačeno jedno staro ćebe. Srkutao je kafu i odjednom je osetio kako ga obuzima osećanje usamljenosti. Breidvud i Holbruk su se svađali u vezi plana za napad na zlatnu pošiljku, ali glasovi su im bili prigušeni, i Sem nije ni čuo šta su govorili. Džed je bio mrtav i trunuo je u svom grobu. Od kako je napustio Fargo, prešao je mnogo milja, ali uprkos ogromnom prostoru nije uspeo da iza sebe ostavi gorčinu koja ga je i dalje pritiskala i sada mu se činilo da je u istoj ćeliji zajedno s njim i da ga pritiska. Bio je sam. Čak i u društvu Eda Holbruka i Džoa Breidvuda bio je sam. Imao je revolver, konja i novac koji je dobio od Briskoa. Nije imao ništa drugo, a to što je imao, nije bilo dovoljno. Ni izbliza dovoljno. Ispio je kafu, prosuo talog u ugao, a zatim legao na ležaj i sa rukama pod glavom zagledao se u tavanicu ćelije. Pred očima mu se javilo Džedovo lice, a zatim lice šerifa Korkorana. Zatim je još jedno lice počelo da se oblikuje u njegovim mislima.

Lice pustolova Doka Holideja. Batine koje je dobio od njega strahovito su povredile njegov ponos i umnogome promenile mišljenje koje je imao sam o sebi. Holidej se prema njemu ponašao kao prema detetu. „Nevaljalj dečak”, tako je rekao Dasti Pil... pa, Holidej će imati prilike da nauči da nije bio u pravu i žaliće zbog svoje pogreške. Grad više neće u tolikoj meri uvažavati velikog Doka Holideja, pošto mu zlatnu pošiljku namenenu Fort Dentonu ukradu tako

reći ispred nosa. Pogotovu kad svi budu saznali da je to uradio običan dečak. Kakav strahovit prelaz i osveta. To, to je bila prava reč: osveta!

Klanej je te noći kovao mnoge planove. Holidej je za njega postao protivnik, ali protivnik koga nije trebalo pobediti metkom već planiranjem i čistom lukavošću, logikom i inteligencijom. Nije mu bilo važno što će Breidvud možda zameriti nekim detaljima njegovog plana. Zlato je bilo suviše primamljiv mamac i Klanej nije ni sumnjao u to kakva će biti Breidvudova odluka. Kad se prvo sivilo zore pojavilo na istoku, Klanej se uspravio na svom ležaju u očekivanju šerifovog dolaska. U času kada je predstavnik zakona ušao u kancelariju, smesta je počeo da primenjuje svoj plan.

Šerif je zastao ispred vrata ćelije i stavljajući ključ u bravu pogledao dvojicu zatvorenika koji su spavali u drugoj ćeliji, a zatim se okrenuo prema Semu.

a — Budn si, momče? I vreme je da ustaneš. Ovo nije hotel ako nisi znao.

Klanej se protekao i glasno zevnuo. Zatim je rekao. — Budan sam, ali sam premoren, šerife. Mislim da nema nijednog mišića na mom telu koji me ne boli.

— Jesi li malo razmislio o onoj gluposti koji su napravio juče?

— Jesam, razmišljao sam o tome — rekao je Klanej i pogledao u šerifa. — Bilo je ludo, zar ne? Moja dva prijatelja su pokušavali da me odgovore od toga. Zaista su se trudili svim silama, ali, ja sam bio tvrdoglav kao mazga. Počeli su čak i da se ljute na mene. Džo Breidvud se zakleo da će me prebiti ako izađem odavde.

— Dok Holidej je govorio nešto o tome da te pustimo — rekao je šerif — i to će verovatno biti, samo moramo njega da sačekamo. A kad budeš pušten — dodao je Pil glasno u znak upozorenja Breidvudu — neće biti nikakvih batina.

Ponovo je pogledao Sema, a pogled mu je ovog puta bio blaži. Video je samo ono što je verovao da vidi. Dečaka pegavog lica, razbarušene kose, premorenog od teškog rada kome je u životu verovatno često puta nedostajala porcija dobre hrane. Dečak je imao nekakve smešne ideje, ali u njegovom uzrastu to nije bilo čudno i Sem nije morao da bude loš... imao je tu nesreću da je sledio pogrešne uzore i za sebe hteo da odabere pogrešan životni put.

Prepodne je prošlo neosetno u pripremanju doručka i pranju sudova. Naravno da je Dasti za taj posao angažovao mladog Sema i kada je ovaj obavio ono što mu je bilo rečeno, Dasti nije mogao da sakrije osmeh zadovoljstva na licu. Negde oko pola jedanaest vrata je otvorio Holidej. Bio je sveže obrijan, sa čistom košuljom i uredno vezanom mašnom, i u jednom kraju usta, držao je cigaru.

— Juče si obavio dobar posao kod moje kuće — rekao je Dok. — Estela je zaista bila impresionirana. Ti ponekad znaš kako treba sa ljudima.

— Ona je bila veoma ljubazna — rekao je Sem. — Takvim osobama zadovoljstvo je učiniti neku uslugu.

— Dopao si joj se — rekao je Dok i nakašljao se, da bi pročistio grlo i pogledao Pila. — Šta misliš, da ga pustimo? — pogledao je Sema ispod oka i dodao. — Estela ka-

že da nije loš momak. — Uzeo je ključ sa stola i širom otvorio vrata ćelije.

— Slobodan si. Samo, hteo bih da ti dam još jedan savet. Seme. Ponašaj se ljubazno prema ljudima i oni će ti uzvraćati ljubaznošću. Pokušaj to da zapamtiš.

Zatim je otvorio i drugu ćeliju u kojoj su ležali Breidvud i Holbruk. Mahnuo im je rukom u znak da mogu da napuste ćeliju. Kada su izašli napolje, ponovo se okrenuo prema Klaneju.

— Hoćeš li napustiti grad?

— Ne bih još — odgovorio je dečak trudeći se da mu pogled bude što je moguće pošteniji. — Ostao bih još izvesno vreme i pokazću vam da sam iskreno mislio čno što sam rekao. Mogu li, šerife? — upitao je prelazeći pogledom sa Holideja do šerifa i obratno — Ovaj... mislim... nadam se da ne žurite suviše da me se oslobodite?

— Igraš li poker?

— Znam, ali nisam naročito dobar.

— Naučićeš. Navrati ovamo kad god hoćeš... ili u salun... dobićeš besplatnu lekciju od dva najbolja igrača pokera u čitavom Teksasu.

Sem Klanej je zadržao naivan osmeh na licu sve dok nije izašao iz kancelarije, a onda se naglo namrštio. Sa dvojicom svojih ortaka prešao je preko puste ulice i uputio se prema štali gde su ostavili konje. Pre nego što su stigli do štale Breidvud se okrenuo prema mladiću. Oblak sumnje ogledao mu se na licu.

— Šta to nameravaš, momče? — upitao je. — Napad na to prokletu zlato zar ne? Izigravao si malog sveca nadajući se da ćeš zadobiti poverenje onog sa metalnom zvez-

dom, je li? I onog drugog kicoša? Pa, mogu ti reći da mi se to nimalo ne dopada. Ako već rešimo da pokušamo, onda bi najbolje bilo da se udružimo sa Briskoom. On je momak koji zna šta se dešava. Od početka je u toku stvari i mislim da je on najbolje rešenje za nas.

— Brisko bi nas prevario mirne duše — rekao je Klanej. — ako si toliko glup da imaš poverenje u njega.

— Ne nazivaj me glupim — planuo je Breidvud. — Bezobrazni sli navče. Mogao si da zaradiš šest stotina dolara da si imao hrabrosti! Ovo mi je poslednji put da se udružujem sa balavcem.

— Pokušaj da ih zaradiš sam — uzvratilo je Klanej. — Možda ja i jesam dečak, Džo, ali ja umem da razmišljam kako treba i nisam kukavica. Kol Brisko nam nije potreban. Možemo i sami da se dočepamo tog zlata. U svakom slučaju, tako ćemo deliti samo na tri dela.

— Imaš krupne planove u glavi, momče.

— Aha. A imam i krupne ideje. Ideje koje ću upaliti, videćeš. Tamo u Fargu sam bio samo dete. Dete koje je učilo da pije, gađa iz revolvera i kroti konje. Ostao sam zato što je moj otac ukrao neke konje. Nikada nisam živeo na lak način i nikome u pravom smislu reči nije bilo stalo do mene, osim mom ocu. Obećao sam nešto samom sebi, Džo. Ako ikada dođe vreme da poželim da se oženim, onda ću se potruditi da svojoj deci mogu da osiguram pristojan život. Da ih ne ostavim bez igde ičega ako mi se nešto desi.

Klanej je nastavio da govori, a imao je još mnogo toga da kaže pošto su otišli do štale i zatvorili vra-

ta za sobom. Opasao je revolver koji mu je Holidej vratio i stao naspram Breidvuda držeći ruku na dršci revolvera, kako bi svojim rečima dao što veći značaj i težinu.

— Ti ne pripadaš mojoj vrsti, Džo — rekao je ljubazno. — Ti jesi čvrst čovek, ali u sebi imaš nešto od čega mi pripada muka i kad obavimo ovaj posao, nećemo više ostati zajedno. Poći ću na sever. Imam nameru da kupim čitav onaj prokleti grad iz koga sam oteran, i ne želim da se oko mene motaju dvojica takvih pacova kao što ste vi.

Breidvud je u tim Klanejevim rečima osetio pretnju i gnev. Ipak, ostao je miran možda i zato što je Klanej svoj revolver bio već dopola izvukao iz futrole. Povukao se i seo na jednu balu sena. Čutke se zagledao u zemlju, a zatim slegnuo ramenima.

— To je ono što te grize, zar ne? Hteo bi da im vratiš uvredu, da se pred njima koji su te prezreli. Hteo bi da im vratiš uvredu, da se hvališ uspehom, je li?

— Tako je — odvratio je Klanej. — Baš tako.

— Aha — Breidvud se zatim zamislio. Sada, dok je posmatrao skoro anđeoski nevin osmeh koji je zamenio raniji grč mržnje na Klanejevom licu, počeo je i sam da veruje da bi dečak mogao da uspe u tome što je nameravao. Sem Klanej je možda bio pravi mladi divlji đavo, ali su mu misli bile izoštrene kao brijač. Sigurno će uspeti da se dokopa tog zlata. Uspeo je da izigrava nevinašce i da relativno lako zadobije poverenje šerifa, a možda i Holideja. Sem Klanej je sebi postavio cilj i više neće odustajati, sve dok ga ne postigne.

Kroz pukotinu na zidu štale, Sem Klanej je posmatrao izlazak bankara i Kola Briskoa iz šerifove kancelarije. Sačekao je pet minuta, a zatim prešao preko ulice i stidljivo zakucao. Nasmešio se i ušao s osmehom kad ga je nečiji zvučan glas pozvao da uđe. Dasti Pil je sedeo za stolom preko puta Holideja, držeći u ruci karte, a pred njim je stajala gomila palidrvaca. Igra je trebalo da počne. Pil je upitno pogledao Holideja, a pošto nije dobio odgovor namrštitio se. Osmotrio je revolver obešen o Klanejevom boku i namrštitio se još više.

— Ne učiš baš brzo, sinko, zar ne? — upitao je.

Klancj je otkopčao pojas i zaključio ga za stolicu koju mu je pokazao šerif. Pravio se da nije razumeo smisao Pilovih reči. — Zato sam i došao ovamo — rekao je. — Mister Holidej je obećao da će me naučiti da igram poker.

— Do đavola — Pil je nestrpljivo promešao karte, presekao ih i počeo da ih deli veštim, nečujnim pokretima prstiju. Promrmljao je šeret-ski sebi u bradu, ali dovoljno glasno da ga Dok čuje. — Kada je u pitanju poker, Dok Holidej može mnogo čemu da te nauči to moram da priznam — rekao je. — Ali, ako zaista želiš da vidiš pravog majstora i da od njega naučiš kako se igra poker, onda treba da posmatraš mene.

— Pravi se važan, Sem — nasmejao se Dok. — Igramo u šibice. Da je u pitanju pravi novac on ne bi odneo ni centa. — Ton mu je bio namerno podrugljiv.

Pil je planuo i nastala je svađa. Klanej je u početku ćutao, ali ka-

da je video da je Holidej počeo da se smeje i on se nasmejao s njim. Nije propuštao ni jedan jedini pogled koji su šerif i Holidej izmenjivali između sebe. Izgledali su opušteni i imali su poverenja u njega, baš onako kako je Sem želeo da bude. On je proveo mnogo tihih noći igrajući poker sa Džedom, ali im to sada nije rekao. Namerno je pri deljenju davao nekada manje a nekada više karata, zadržavao ono što treba da odbaci, pravio se nespretno i prestajao da podiže uloge, baš onda kada je to trebalo da učini. Predstavljao se kao da je priglup za karte i kao da shvata sporo, ali, ni Dok ni Pil nisu gubili strpljenje.

— Počinješ da kapiraš — rekao je Pil ohrabrujućim tonom pošto su prošla puna dva sata. — Mislim da ćeš ubrzo shvatiti ono što je bitno. — Iserio se prema Holideju. — Sve dok bude radio onako kako mu ja pokazujem biće u redu.

Bilo je već kasno popodne kada je igra završena. Holidej je sklonio karte, a Pil je počeo da broji šibice. — Tačno dve hiljade — zace-
rekao se kad je završio sa brojanjem. — To znači da si mi dužan devet hiljada dolara. A sada reci ko je bolji igrač pokera, a? Ko treba da nauči mladog Sema kako se zapravo igra ta igra?

Dok je bacio pogled prema zidnom satu. — Lepo sam govorio sebi: Dok, ne treba da imaš prijatelje, jer oni ti se na kraju uvek ponu na glavu — rekao je praveći mrzovoljno lice koje nije moglo da zavara Pila. — I sada se dokazuje da sam bio u pravu. Ali, čovek je žrtva svoje dobrote. Obećavam ti da u sledećem revanšu nećeš proći

tako lako — pripremio je. — A sada do viđenja, Estela me već odavno čeka. Videćemo se večeras, a ako bude nešto izuzetno samo me zovi.

— Ne brini — Pil je uzeo ključeve koji su visili na zidu i pošto su svi izašli, zaključao je zadnja vrata i proveravao prozore. Holidej je otišao, a kada je Pil završio proveravanje i zaključavanje vrata, okrenuo se prema Klaneju.

— Holidej je zaista dobar drug, a? Nadam se da više nisi ljut na njega? Mislim da je ona mala lekcija bila samo korisna za tebe.

Klanej se ponašao kao da se stidi zbog onog što je ranije radio. Liznuo je suve usne i glumio je kao da se malo pokunjuio pod Pilovim pogledom. Šerif se osmehnuo, blago mu položio ruku na rame i rekao. — Zaboravi to. Dok Holidej nije čovek koji pamti uvrede i veruj da glupe poteze kao što je bio onaj tvoj ne uzima ozbiljnije nego što oni stvarno zaslužuju. Siguran sam da o tome više i ne misli. Pogrešio si, učinio si glupost, iskusio si kaznu za svoju grešku i s tim je stvar svršena. Videćeš da to više nikada neće ni pomenuti.

— Hvala — rekao je Klanej i deččki se osmehnuo. — Holidej mi se zaista dopada. A i vi, Dasti. I gospođa Holidej mi se odmah svi-
dela.

— Estela? — U Pilovom glasu se mogla naslutiti sumnja. Nije smatrao za potrebno da momčiću objašnjava da Dok i Estela nisu muž i žena. — Zaista? Nevolja je u tome što ona suviše vremena provodi sama u kući. Kad bi bar češće izlazila u grad i s vremena na vreme razgovarala sa drugim ženama...ali ona to nikako ne

želi. Radije ostaje sama kod kuće, a iz te samoće niču žalbe i prekori Doku kad se ovaj vrati kući. Neke žene su takve. Estela doduše ima izgovor, ili bar misli da ga ima... ali, ovih dana zaista malo preteruje. Čini mi se da nema razloga. Ali, ja sam zato bio pametan čovek. Nikada se nisam ženio i nimalo ne žalim.

Klanej nije oponirao niti je pokazivao da sumnja u njegovu tvrdnju. Pošao je sa Pilom do saluna, a zatim skrenuo prema dvorištu štale. Otvorivši vrata, zapitao se kako li su Braidvud i Holbruk proveli dan. Istog trenutka, kada je ušao unutra, postalo mu je jasno, ali, tada je već bilo kasno da uradi bilo šta. Braidvud je stajao sa jedne strane vrata a Holbruk s druge. U sredini sa naperenim revolverom u ruci, stajao je Kol Brisko, gledajući Sema pravo u oči.

— Diži ručice, sinko — promrm-ljao je Brisko. — Potrebno je da samo malo pritisnem obarač i gotov si. Nikakva brzina ti neće pomoći. Klanej je podigao ruke uvis zureći u Briska koji ga je gledao oštro, a zatim je sa mešavinom ljutine i nezadovoljstva pogledao Holbruka i Braidvuda. Izdali su ga, nitkovi.

— Morao sam tako, Seme — rekao je Holbruk kao da se izvinjava. — Džo je u pravu, znaš. Brisko ima sve informacije, čak i mapu. Ako hoćemo da se dokopamo tog zlata, onda znaj da to nikako ne bismo uspjeli bez njegove pomoći.

— Prodali ste me — progundao je Sem. — Čim sam vam okrenuo leđa promenili ste stranu.

— Ja sam na svojoj vlastitoj strani — rekao je Holbruk. — Znam šta hoću. Seme.

— Dosta je bilo — presekao ih je Brisko. — Momče, izgleda da si imao nameru da me predeš. Platilo sam ti unapred i imao poverenja u tebe. Ubij Holideja, tako sam ti rekao, a ti nisi uradio ono za šta si bio plaćen. Braidvud kaže da te je uhvatio strah, da je plan o uklanjanju Holideja propao zato što nisi hteo da uradiš ono što ti je rečeno. Sudeći po svemu što sam čuo, mislim da bi najbolje bilo da ti probušim to plašljivo zečje srce.

Uprkos pretnji revolvera, Klanej je zavukao levu ruku duboko u džep košulje, a zatim bacio mali svežanj novčanica pred Briskove noge.

— Ništa ti ne dugujem — rekao je — i više nikada neću napraviti grešku da se uplićem u bilo kakve poslove s tobom. Svaki napad na Holideja, a da ne govorimo o ubistvu, u ovom momentu bi upropastio sve. To sam pokušavao da objasnim Braidvudu. Ako to ne razumeš, onda si isto tako glup kao i Braidvud. Holidej je važna ličnost u gradu. Izvanredno važna i cenjena. A i zlato je važno. Ako ubijete Holideja, u gradu ćete imati više ljudi nego ikada i doći će do toga da nećete uspeti da se dočepate onoga što hoćete — zlata.

Brisko je pustio Klaneja da kaže sve što je želeo, i pažljivo je saslušao svaku njegovu reč. Zatim je pogledao novac koji je ležao pred njegovim nogama.

Vrlo tiho, skoro šapatom, progovorio je. — Reci mi još neki razlog zašto ne bi trebalo da te ubijem, Seme. Reci ga i potrudi se da bude dobar.

V

Konj se vrpeljio nestrpljivo u svom boksu. Koža na sedlu je zaškrilala od pokreta koji je kljuse učinilo da bi mašući repom oteralo dosadne mušice i to je bio jedini zvuk koji se čuo dok je Kol Brisko čekao odgovor. Niko nije ušao u štalu, i sve je bilo tiho. Klanej je čutao, a Brisko je čvršće stegao okidač revolvera. Sunčevi zraci su prodirali kroz pukotine na zidovima štale i žučkastom svetlošću čudno senčili Briskovo lice. Izgledalo je da mu se usne uopšte ne pomeraju kad je progovorio.

— Čekam, dečko. Imaš još svega dve sekunde vremena za odgovor.

U tom času se javio Ed Holbruk. Znojio se, a glas mu je bio piskav i drhtav od uzbuđenja i želje da njegova intervencija ne zakasni. Istupio je korak napred pazeći da se ne nađe pred Briskovim pištoljem.

— To sve nema smisla — rekao je promuklim glasom. Sem mrzi Holideja. Ako neko treba da ga sredi, onda će on to sigurno uraditi. Nije potreban tvoj novac da ga podstakne na to.

— Je li to tačno, momče?

— Imam da raščistim jedan dug s njim — promrmljao je Klanej.

Brisko je malo popustio stisak na obarač, ali je cev revolvera i dalje gledala u grudi dečaka. — Imaš nameru da se osvetiš Holideju pošto se ovaj posao obavi?

— Možda.

— I još uvek misliš da bi sve mogao da uradiš i bez moje pomoći?

— Više ne mislim — odvratio je Klanej. — Moglo je tako biti, da Breidvud nije toliko brbljao. Sada, kako stoje stvari jedini način je da

ujedinimo snage. A taj tvoj revolver me uopšte ne plaši, mister. Ako me ubiješ, mogao bi u priličnoj meri da otežáš svoju situaciju i da dovedeš u pitanje čitav plan.

Brisko je počeo da spušta revolver, a Klanej se nasmešio, jer je znao o čemu Brisko razmišlja u tom času. Mnogo truda je uložio u pripreme. Da je prvobitni plan upalio, Holidej bi sada bio mrtav, pola grada bi jurilo ubicu, i Briskoov dolazak bi se savršeno poklopio sa nastalom situacijom. Ne bi postojala mogućnost da Holidej utiče na izbor trase kojom će se zlato voziti, a Brisko bi takoreći imao savršenu slobodu da odabere put kojim će se pošiljka voziti, odnosno put koji najviše odgovara njegovom planu pljačke. Osmeh Sema Klaneja pokazao je Brisku da je on svega toga svestan i na Briskovom licu se pojavila ružna grimasa kad je vratio revolver u futrolu.

Osetivši da je opasnost prošla, Holbruk je prišao bliže. Breidvud je zlovoljno posmatrao čas Klaneja čas Briska. Brisko je slegnuo ramenima, okrenuo se na petama svojih čizama i pošao prema izlazu. Trenutak kasnije, išao je preko ulice prema šerifskoj stanici. Nekoliko minuta je posmatrao zgradu, a zatim se vratio do štale.

— Neće nam uspeti — rekao je. — Sve dok je Holidej živ, nemamo nikakve šanse.

— Uspećemo — obećao je Klanej. — Uspeće, jer sam ja sve isplanirao dobro.

— Izgledaš samouveren — rekao je Brisko. — Običan žutokljunac planira pljačku. Kako možeš da budeš toliko siguran u sebe?

— Poznajem Holideja. Svaki put

kad se sretnemo, sve ga bolje upoznajem. I razmišljam o njemu. Visok je i snažan, i izgleda ozbiljan, samouveren i nezainteresovan, ali, ima meko srce. Na neki način i moj otac je bio takav. Otuda znam. A otac me je baš zbog toga učio: „Beži ako se uplašiš i zaključiš da nema drugog načina. Pucaj ako je to potrebno i kad pucaš, gađaj u meso... da zbrišeš protivnika. Ali nikada nikoga nemoj da žališ, jer niko ni tebe neće žaliti.”

Brisko je provirio kroz vrata i ponovo osmotrio zgradu zatvora. Potom je okrenuo i pogledao Sema u oči. Počeo je sve više da saznaje o ovom neobično divljem momku čije je revolverske usluge bio iznajmio.

— To je dobra filozofija. Seme — rekao je mračno. — Nikada nećeš imati ni jednog prijatelja dok budeš mislio na taj način.

— Prijatelji mi nisu potrebni — rekao je Klanej i pogledao prema Bredvudu, a zatim skrenuo pogled prema Holbruku. — Dosada nisam stekao ni jednog. To je bilo tako dosada i ne verujem da će se ta situacija promeniti ubuduće.

Sumrak se već spuštao, kad im je Brisko ispričao sve što je saznao od bankara Stigvela. U vreme kad su završili razgovor, prve zvezde su se pojavile na vedrom noćnom nebu. Brisko je imao još nešto da kaže pre nego što je pošao.

— Niko nas ne sme videti zajedno — rekao je. — Klanej bi trebalo da bude uz Holideja što je moguće više, a ja ću ostati uz bankara. Naći ćemo se sutra uveče, i kada uporedimo ono što smo saznali, videćemo kako stvari stoje.

Brisko je zatim otišao, a Klanej je seo naslonivši se leđima na balu

sena. Holbruk je stao ispred njega i rekao glasom iza koga se nazirala nedoumica. — Da li si ozbiljno mislio ono što si rekao o prijateljima?

Klanejev odgovor je bio onaj isti ledeni pogled kakav je malopre uputio Briskou. Holbruk se odmakao i seo na jednu balu na ivici svetlosnog kruga koji je osvetljavala upaljena petrolejka. Sresao se, osetivši u sebi žaljenje i grižu savesti. I on je čitavog života stavljao na prvo mesto samo svoje potrebe. Međutim, takav način mišljenja nije uspeo da ga uveri u to da čoveku nisu potrebni prijatelji ili bar ljudi sličnih načela i načina mišljenja kao on sam. Životni put uvek je bio prilično trnovit, suviše težak da bi čovek sasvim sam njim išao. Onaj ko je u tome uspevao, morao je da bude zaista čovek posebne vrste. Mladi Sem Klanej još uvek nije mogao da shvati kakve sve posledice mogu da proizidu iz takvog načina života.

*

Estela Vilijams se nalazila u kuhinji kad je čula odjeke koraka koji su se približavali. Skinula je kecelju i zagladila nekoliko neposlušnih pramenova kose, a zatim požurila napolje da vidi ko dolazi. Bila je prijatno iznenađena kad je ugledala Sema Klaneja.

— Oh, Seme — nasmešila se. — Nisam te očekivala. Nemoz mi reći da si još uvek na izdržavanju kazne. Ako je tako, onda je šerif i Dok Holidej dva najsirovija čoveka u Teksasu. Klanej se nasmešio najdečaklijim i najnaivnijim od svih dečaklikih i naivnih osmeha i rekao. — Vaš suprug i ne zna da sam ja ovde, gospodo. Još uvek

nisam dovršio sav posao koji ste rekli da treba da se uradi, pa sam mislio da bih mogao da dođem ovamo i bez poziva i da završim posao.

— Oh, to je zaista ljubazno od tebe, Seme — nasmešila se Estela. Toliko ljubazno da to nisam mogla da očekujem. Sigurna sam da nema mnogo dečaka, tako uviđavnih kao što si ti. — Posmatrala ga je na način na koji bi majka posmatrala dete kojem su još uvek potrebne pažnja i nega. — Dodaj da ti priprelim jedno hladno piće pre nego što počneš. Hodi unutra, Seme. Osećaj se kao kod svoje kuće.

Klancej je seo na veliki hrastov sto u maloj, hladovitoj kuhinji puštajući Estelu da mu sa puno priželjnosti pripremi osveženje. Napravila je limunadu od vode koja je stajala na terasi u mešini od impregniranog platna, da bi sačuvala hladnoću, i donela mu tanjir sa domaćim kolačima. Dok je jeo, nije prestala da ga posmatra nemirnim, skoro brižnim očima. Kao da je procenjavala njegovo pohabano odelo i njegovu mršavu priliku i pegavo lice. Posle nekoliko minuta žurno je izašla iz kuhinje i ubrzo se vratila noseći u rukama košulju koja više nije odgovarala Dokovim merilima o iznošenosti stvari, ali je još uvek bila više nego dobra za Sema. Bila mu je nešto šira nego što je trebalo, ali to nije marilo.

— Mogu da ti je malo suzim ako bude potrebno — rekla je. To nije nikakav posao i mogu da ga obavim pre nego što pođeš. Imaš li nameru da ostaneš u Pis Kriku, Seme?

Sem je odvratio da će možda os-

tati ako bude našao posao. Ali, još nije imao nikakvih planova. Otac mu je bio mrtav, a nije imao nikog od rodbine kome bi mogao da se obrati. Breidvud i Holbruk mu u stvari nisu bili prijatelji, to je tek pre izvesnog vremena shvatio. Nadao se da će ga oni prihvatiti, ali, to se nije dogodilo.

— Hoću da budem čovek — rekao je. — Nekada sam sanjao o tome da postanem brz revolveraš. Sada znam da postoji i nešto bolje od toga, i zato više ne žudim toliko za takvom vrstom afirmacije. Juče sam zaista uživao dok sam bio u društvu šerifa i Holideja... Igrali smo karte.

Esteline oči su se zamaglile od suza. Počela je da pretura po svojoj korpi i da mrmlja nešto o tome kako joj je potrebna igla.

— Znaš... uvek sam želela da imam sina... nekog ko bi jednog dana izrastao u mladića i čoveka... kao što si ti odrastao. Mislim da bi to bilo nešto divno. Brinuti se o nekome kome to nije teret.

— Ne znam da se možda ne varate madam — rekao je. — Mislim da nijedan mlad čovek ne voli ako se neko previše brine o njemu. Onda sam sebi izgleda kao nedorastao. To može čak da vredi čoveka. Znam to po sebi.

— Baš je to čudno kako muškarci nekada preteruju u toj želji da budu glavni — rekla je, dok je tražila iglu da bi suzila košulju koju je držala u ruku. — U stanju su da rade svakakve gluposti samo da bi dokazali da mogu nešto što drugi ne mogu. I onda se može dogoditi da izgube i život. A to je nešto što se nikada ne može popraviti. Naročito za one koji os-

taju. Ja... pretpostavljam da i tebi tvoj otac mnogo nedostaje.

— Nedostaje mi — rekao je Klanej kratko, a zatim nastavio. — Gospođo Holidej, mislim da bi bilo dobro da uradim taj posao. Počecu sa pumpom, ako se slažete.

Estela je držala pognutu glavu kako bi sakrila svoje neraspoloženje. U redu, Seme — rekla je. — Ti... uradi tu pumpu. Ja ću poslati ovde da završim sa šivenjem i da se pobrinem za večeru. Za manje od jednog sata Klanej je doveo pumpu u ispravno stanje. Onda je vezao laso za sedlo Dikovog konja i s obližnje padine dovuкао nekoliko debelih klada i smestio ih iza kuće. Drvo je bilo sasvim suvo i lako se cepalo kad je počeo da zamahuje sekinom. Iscepao je stabla u male komade i naslagao ih pored gomile koju je napravio ranije. Zatim je učvrstio rasklimanu nogu na koritu kad je rasklimanu nogu na koritu za pranje rublja, a onda je obavio još nekoliko sitnijih poslova. Kad je završio, dvorište je bilo u savršenom redu.

Kad se Sem vratio u kuhinju, Estela je upravo bila završila šivenje košulje. U rerni se pekla pita sa jabukama, a vruća kafa se pušila iz lonca. Njeno tužno raspoloženje bilo je prošlo i kad je Sem seo da jede, ona mu se osmehivala. — Zaista si mi mnogo pomogao, Seme — rekla je. — Ako ti je potreban posao u gradu ja ću te preporučiti. Bože, kad Džon bude ovo video, neće moći da poveruje svojim očima.

— Mister Holidej ima mnogo posla? — upitao je Klanej oprezno. Mislim ovako... ne znam tač-

no čime se on bavi, ali on i šerif sve vreme moraju da budu spremni zbog one pošiljke zlata koju očekuju.

— Pošiljke zlata? — Estela je odjednom postala oprezna. Stavila je kafu na sto, a osmeh joj je nestao s lica. Klanej je nastavio da jede i nije nijednom digao glavu da je pogleda. Poželela je da je pogledao, jer bi na taj način mogla da pročita šta se krilo iza tog naivnog izraza na njegovom licu. Nastavila je da ga posmatra i dodala. — Bojim se da ne znam o čemu govoriš. Seme. Gde si čuo da se pominje ta zlatna pošiljka?

— U zatvoru. Bio sam zaključan u ćeliji kad su došli bankar i još neki čovek, a mister Holidej i šerif su bili već tu, pa se poveo razgovor o tome. Pričali su glasno, tako da sam hteo ne hteo morao da ih čujem. — Klanej je pojeo pitu, liznuo prste i odgurnuo tanjir, u stranu. Onda je pogledao u oči i nasmešio se. — Zar je to tajna? Ako jeste, obećavam da nikom neću reći — rekao je držeći se sasvim prirodno, kao da se radi o sasvim običnoj stvari.

Estela je odahnula i nasmešila se. — To se zasada drži u tajnosti, Seme. Niko još ne zna tačno kada će pošiljka da stigne. Jedino što se zna to je da će kad prispe, u Pis Kriku preko noći ostati u sefu mister Stigvelove banke, a sledećeg dana će nastaviti put za Fort Denton. Normalno je da mister Stigvel prilično zabrinut, a pošto je on i inače nervozan čovek, sada pogotovu ne daje Džonu ni trenutak mira. Tako će potrajati dok se sve ne završi. Mislim da bi bilo

dobro da o ovome ne govoriš nikome. Mislim da ni Džon ni šerif ne bi voleli da čuju da si pričao nekome to što si slučajno čuo.

Sem je ponovo obećao da će ćutati, a zatim je isprobao košulju da bi pokazao kako je zadovoljan. Estela se smešila, a kad se Sem spremio da pođe, u očima su joj se ponovo pojavilo izraz sete i dosade. — Hoćeš li opet doći? — upitala je. — Uvek si dobrodošao u ovu kuću, Seme. A pored toga, možda će biti još nekog posla za tebe.

Sem je obećao da će opet doći i udaljio se niz ulicu, a Estela je stajala na verandi i gledala za njim sve dok nije nestao u daljini.

— Glupača! — rekao je Sem glasno kad se našao tako daleko da ga Estela nije mogla čuti. Čudne li su žene, ne znaju šta hoće i rasplakale bi se nad muškim pantalonama kad ne bi imale neki drugi razlog. Glupača — ponovio je. — Misli da je pravom čoveku potrebno da se neko brine o njemu. Kako onaj Holidej to može da izdrži?

*

Baš u trenutku kad je Sem stigao u centar grada iz tvrđave Denton stigla je redovna dilažansa. Video je putnike kako izlaze iz kola i zure u salun da se osveže pićem. Dok su oni sedeli u salunu iz dvorišta kompanije „Vels Fargo“ dovedena je zaprega i jedan dečak koji je dotle pomagao u isprezanju umornih konja sada je pomogao kočijašu da upregne odmore. Tako će verovatno biti i kada stignu kola sa zlatom, pomi-

slio je Sem. Samo što će kočija tada putovati za Fort Denton a ne iz tog pravca i što neće biti toliko žurbe da se zaprega promeni.

Dok je Klanej posmatrao kako dečak i kočijaš isprežu i menjaju zapregu, jedna devojka se izdvojila iz male grupe putnika a laganim korakom uputila se trotarom. Držala je u rukama skutove suknje kako se ne bi vukli po prašini. Šešir sa širokim obodom joj je skrivao veći deo lica. Došavši sasvim blizu Sema, zastala je i upiljila se u njega.

— Seme? — rekla je. — Ti si Sem Klanej, zar ne?

Klanej je izgledao iznenađen, a devojka je malo podigla šešir kako bi mogao da joj vidi lice. Sem je međutim i dalje glupo blenuo u nju ne pokazujući nijednim pokretom da svata šta ta devojka hoće od njega.

— Kerol Morze. Zar me se ne sećaš, Seme? — upitala je. — Prolazila sam svakog dana pored tvoje kuće dok sam išla u školu, tamo u Fargo. Uvek sam ti mahala.

Klanej je klimnuo glavom, a onda se nasmejao. — Da, onda sam bio visok ljudima do kolena i sećam se kako si imala običaj da staneš i nadneseš se nad mene. Da, sećam se dobro. Tvoji su prodali imanje i onda ste se odselili. Posle toga Fargo nikad više nije bio onaj isti grad.

— Da, ti si imao deset a ja petnaest godina ili tako nešto. Zaista si porastao od tada, Seme — rekla je devojka. —! Baš mi je drago što smo se sreli. Otkuda ti u Pis Kriku?

— Lutam — odvratio je Sem. — A ti?

Sem se do tog momenta već savim bio pribrao i pružio joj ruku. — Nadam se da ću uspeti nešto da zaradim. Učila sam pevanje. Seme. Znaš, moja je ambicija oduvek bila da postanem umetnica. U ovom gradu mislila sam da ću imati šanse. Večeras nastupam po prvi put, u salunu. Oćeš li doći, Seme? Reci da ćeš doći, molim te. Nismo se videli toliko dugo, a da si imao prilike da me čuješ na audiciji... pa, znao bi da zaista dobro pevam.

— Doći ću svakako — rekao je Sem. — Koliko dugo ostaješ u gradu?

— To zavisi od večerašnjeg nastupa — odgovorila je devojkica. — Tapši snažno, Seme. Ako imaš prijatelje dovedi ih i reci im da i oni anlaudiraju kao da su pobesneli. Što glasniji anlauz to bolje.

— Nemam prijatelje... — počeo je Sem, a zatim se ispravio. — Poznajem neke momke. Mislim da ću moći da ih nagovorim da dođu i da ti pljeskaju. Kada počinješ?

— Oko osam — rekla je i čvrsto mu stegla ruku. — Baš mi je drago što smo se sreli. Baš bih volela da malo popričamo o svemu. Želela bih da znam šta si radio igde si sve bio za ovo vreme. Oh, ne možeš ni da zamisliš koliko mi je sada lakše. Bila sam vrlo nervozna, osećala sam se nesigurno. Nisam ni sanjala da ću sresti nekog koga poznajem. Ovo je nešto predivno za mene. Prosto ne mogu da verujem da je to istina. Dođe mi da se uštinem da ne bih mislila da sanjam.

Klanej joj nije rekao da mu je otac mrtav. To bi joj pakvarilo

raspoloženje, a i njemu bi pokvarilo zadovoljstvo što je bio snjom. Tako je pustio Kerol da uglavnom ona priča. Njeni roditelji su se preselili u Dalas, rekla mu je. Majka joj je ubrzo posle toga umrla, a otac je umro pre godinu dana.

— Bila sam usamljena. Novac koji su mi ostavili nestajao je brzo i morala sam da potražim neki izvor zarade... tako sam došla ovamo. Nadam se da nisam pogrešila i da neću zažaliti što sam učinila taj izbor. Klanej je otpratio do saluna. Ona ga je štipnula za obraz što je Sem primio sa zadovoljstvom, a zatim su se rastali. Klanej je zatim prešao preko ulice i uputio se prema šerifovoj kancelariji. Igra je već bila u toku. Kikotanje Dastija Pila jasno je stavljalo do znanja da je on dobio. Klanej je privukao stolicu i počeo da posmatra.

— Sreo sam nekoga koga sam poznavao ranije — rekao je kad je krug bio gotov i kad je Pil privukao gomilu šibica. — Devojkicu po imenu Kerol Morze. Večeras će pevati u salunu.

— I hoćeš da mi pođemo i slušamo — zaključio je Pil. — Pa, ne mogu da govorim u ime mog partnera, ali, meni bi baš prijalo da slušam neku devojkicu, kako peva dok pijem viski. Šta ti misliš, Dok? Misliš da bi Estela imala nešto protiv ako bi večeras za promenu malo izašao.

— Išao sam danas do vaše kuće — rekao je Klanej Holideju. — Popravio sam pumpu i uradio sve što je trebalo da se uradi. — Ako kažete gospodi Esteli da ste meni učinili uslugu time što ste išli u salun, verujem da se neće ljutiti.

— Baš si ti neki bistar čova — nasmejao je Holidej. — U redu, obavestiću je kad dođem kući da treba da idem u salun. Ali, ako se bude bunila, neću se svađati. Hoćeš li da se uključiš u igru?

Igrali su poker do zalaska sunca. Zatim je došao čovek sa porukom od Stigvela i kad je Holidej otišao, Dasti je zaključao vrata kancelarije. Kao da mu je nešto iznenada palo na pamet obratio se Klaneju.

— Šta je s tvoja dva prijatelja — upitao je Sema. — Još niste rasturili kompaniju.

— Breidvudov konj je uganuo nogu —! slagao je Klanej. — Moraće da ostanu u gradu još dan ili dva pre nego što budu mogli da odjašu. U međuvremenu, sva trojica spavamo u onoj štali dole.

— Aha — rekao je Dasti stavljajući ključ u džep. — Hoćeš li da raskineš s njima? Jesi li razmišljao o tome?

— Oni nastavljaju dalje svojim putem — odmahnuo je Klanej rukom. — Oni nisu banditi ili kriminalci. Jedino... pa, čini mi se da nemaju nikakvog cilja. Ja želim da nešto postignem u životu. Hoću da se nastanim u nekom gradu i da doživim da me ljudi cene i poštuju. Možda ću kasnije kada dovoljno odrastem sresti i neku devojkicu s kojom ću osnovati porodicu. Ako ostanem s ovom dvojicom to nikada neću postići.

— Ne, bogami, to sigurno nećeš u tome se slažem s tobom — rekao je Dasti Pil. — Pametno govoriš Seme. Mislim da si za ovo kratko vreme od kako si ovde, prilično sazeo. Nastavi tako, i veruj mi da ćeš uspeti u svojim želja-

ma. Za kratko vreme postaćeš pravi čovek.

Klanej se nasmešio, a kad se Dasti udaljio prema salunu sa negodovanjem pljunuo u prašinu. — Bezuba matora budalo — promrmaljao je samom sebi. — Budala ste i ti i Holidej. Igrate poker u šibice, kao deca. Do đavola, sazeo sam za ovo vreme mnogo više nego što vi mislite, i zreliji sam i pametniji nego što ćete vi ikada biti.

*

Džo Breidvud je u ruci držao bocu čiji je sadržaj delio sa Holbrukom. Sedeli su za stolom blizu šanka i budnim okom posmatrali Klaneja koji je razgovarao sa Holidejom i onim šerifom Dastijem. Na drugom kraju šanka je stajao Kol Birske i pušao jednu od Stigvelovih „havana“ cigara. Takođe je posmatrao ovu trojicu, gledajući ih u velikom ogledalu sa širokim bleštavim okvirom koje je krasilo deo saluna iznad šanka. U salunu je bilo više gostiju nego obično, a stolovi su bili zbijeniji, tako da se na jednom kraju sale napravio slobodan prostor za malu binu koju je Den Klensi tamo postavio za nastup pevačice. Ljudi su razgovarali o zabavi koju im je vlasnik saluna obećao za večeras. Devojka, rekao im je Klensi. Lepa devojka sa dugom svilastom plavom kosom i očima plavim kao planinsko jezero. Devojka čija će pesma sasvim sigurno naći put do njihovih srca, kao što je bilo sigurno da će svi oni sutra ujutro biti mamurni od popijenog pića.

— U redu... u redu! — Viknuo je Klensi trudeći se da nadjača žagor. — Prestanite s urlanjem! Predstavljam vam gospođicu Kerol Morze. Ona će vam pevati. Prema tome... napunite svoje gubice viskijem i pretvorite se u uvo.

Klanejev aplauz bio je najglasniji i najduži, ali ako je Kerol i bila svesna ko joj tako bučno applaudira nije to ničim pokazala. Nosila je dugu satensku haljinu, s šlicom do kolena i cvetom od svetloplavog somota zakačenim na prsa, a u kosi je imala jedan još krupniji cvet plave boje. Kada je stupila na prazan prostor u sredini sale, osmeh na licu joj je bio pomalo ukočen i nervozan, a pokreti nesigurni i uzdržani. Gromoglasan smeh Majka Mek Tagarta, joj je naterao rumenilo u obraze. Džek Grover je planuo na Tagarta, a Den Klensi im je obojici rekao da zavežu. Njih dvojica su učitali, ali je galam i dalje trajala sve dok se Holidej nije uspravio i mrkim pogledom odmerio sve prisutne.

— Džentlmeni, došli smo ovde da uživamo u pevanju ove ljubazne dame, a ne da slušamo neukusne šale kao da smo u oboru punom goveda — rekao je odmereno.

— Počni da pevaš, devojko — rekao je Klensi pošto je u sali zavlado mrtva tišina. Dokove mirne ali odlučne reči imale su efekta. Kerol Morze je stajala naizgled mirna, a u stvari uzdrhtavala a tada su odjeknuli prvi zvuci klavira. Keroline usne su zadrhtale. Počela je prilično visokim tonom koji je više ličio na kričanje nego na pevanje, tako da nije mogla da otpeva ariju do kraja. Pokušala je

ponovo s istim rezultatom, ali je prekinula bura smeha. Mak Tagart je opet bio najglasniji, a dostizao ga je Gruver i dok je trajala galama, devojčin glas uopšte nije mogao da se čuje i reči pesme su počeli da gube interesovanje i ponovo su se okrenuli piću. Zvečkale su boce i čaše i škripale stolice, a nekoliko gostiju je izašlo iz saluna dok su ostali ponovo prišli šanku i glasno tražili da budu usluženi. Niko nije obraćao pažnju na to što je devojka skoro briznula u plač. Niko takođe nije primećivao ni jednog pobesnelog dečaka koji je bio spreman da napadne sve koji su tu nezainteresovano stajali i svojom ravnodušnošću gazili iluzije mlade pevačice. Bio je spreman da ih sve izrešeta.

Dok Holidej je video kako beskipi u Klaneju. Hitro poput munje njegova ruka se ispružila preko stola i zgrabila Klaneja za zglob samo sekundu pre nego što je stigao da povuče revolver.

— Smiri se, Seme — rekao je kroz zube. — Nemoj da praviš gluposti, momče. Nateraću te tvoje da slušaju i to pažljivo. Vazi?

Klanej je osetio kako mu se prsti koče, jer mu je Holidejev stisak zaustavio cirkulaciju krvi u žilama. Pustio je da mu revolver klizne nazad u futrolu i zavalio se u stolicu. Dok je ustao, obišao oko stola i odmerenim korakom došao do sredine sale. Tamo je zastao i podigao obe ruke uvis. Ubrzo je nastala tišina i svi su okrenuli prema čoveku neoaspornog autoriteta.

— Devojka ima tremu, vi pijane budale — rekao je Holidej. — Mogu sasvim dobro da je razumem.

Sigurno joj nije prijatno da gleda ta vaša ružna lica. A sada ću je zamoliti da bude tako dobra kao što je lepa, pa da pokuša još jednom. Ako pristane i ponovo dođe na podijum, i ako čujem da se bilo ko makar nakašlje... onda neka mu bog pomogne! — Holidej se okrenuo i nasmešio devojci koja je stajala u uglu. — Ako želite da nas ponovo udostojite vašim pevanjem, devojko, obećavam vam da ćete imati najbolju publiku. Hteli to ili ne, moraće da vas čuju.

Kerol je oklevala trudeći se da prikupi hrabrost. Klanej je ustao klimnuo joj glavom i zadovoljan Dokovim postupkom poslao joj osmeh ohrabrenja. Kerol je sačekala nekoliko trenutaka, pročistila grlo i kada je zavladała potpuna tišina dala je znak klaviristi da je spremna.

— U redu — rekao je Dok i kada su odjeknuli prvi zvuci klavira Kerol je počela da peva, ali sada ne više vrištavim, jakim glasom već glasom melodičnim i prijatnim, sasvim drukčijim nego maločas. Svaki ton bio je savršeno jasan, a njen kristalni glas kao da je zvonio salom. Samopouzdanje joj se vratilo, i sada je pevala sa savršenom lakoćom i sigurnošću. Kada se pesma približila kraju, Klanej je ulučio jedan trenutak i osmotrio lice oko sebe. Breidvud i Holbruk su posmatrali i slušali otvorenih usta, kao i Brisko i Stigvel. Galamdžije kao što su bili Mak Tagart i Grover počeli su da urlaju, ali sada je uz to urlanje odjekivao i gromoglasan aplauz koji su proizvodile njihove ogromne šake.

Dok Holidej je stajao i sa pažnjom i divljenjem slušao devojku koja je pevala. Nijednog trenutka ne odvajajući pažnju sa njenih usana i lica. I pošto je pesma bila završena i aplauz zamro, on je još uvek stajao nepomično. Tek kada ga je Klanej dotakao po rukavu seo je ne skidajući pogled sa devojke.

— Uspela je — rekao je zadovoljno. — Zaista peva divno, mislim da će imati sjajnu karijeru ako nauči da savlađuje tremu pri izlasku na pozornicu. Naravno, najverovatnije da će to vremenom steći.

Klanej ga nije slušao. Požurio je prema Kerol koja je baš silazila sa pozornice i uzevši je za ruku poveo je ka stolu gde su sedeli Dok i Dasti Pil. Dastija je predstavio kratko, a zatim je pokazao na šarmantnog pustolova.

— Upao sam u neke neprilike — rekao je Klanej devojci. — Ovaj gospodin mi je pomogao da se izvučem. Bio je vrlo dobar prema meni. Mislim da bih imao prilične probleme da nije tako postupio. Drago mi je što mogu da te upoznam sa jednim takvim džentlmenom.

Kerol se nasmešila ljupko, ali pomalo stidljivo što je Klanej bio uveren da će se dopasti Doku Holideju. Privukao je jednu stolicu do Holideja da bi devojka mogla da sedne. Zatim se osmehnuo. — Mister Holidej je zaista večeras sredio ovu gomilu! Mislim da niko drugi ne bi mogao da tako nešto uradi.

— Zaista — rekla je Kerol. — Mnogo vam hvala, gospodine. Ovo je za mene sasvim novo iskustvo i da nije bilo vas, ne znam šta bih. Bila sam na ivici nervnog sloma.

— Drago mi je što sam mogao da pomognem — rekao je Dok. Vi za-

ista pevate odlično. Bilo je pravo zadovoljstvo slušati vas.

Kerol se nasmešila pocrvenela i skromno oborila oči. Klanej se nagnuo preko stola i kucnuo svojom čašom o Dokovu. Holidej je ispio piće, ali je izgledalo da nije bio svestan toga.

Klaneju je izgledalo da je crmowski pustolov sasvim zainteresovan devojkom. Pomislio je da zna i razlog tome. U mislima je uporedio gospođu Holidej sa Kerol. Estela Holidej nije bila ružna žena, ali nije više bila tako mlada i ni tako privlačna kao Kerol. Ona je bila elegantna, nosila je skoro isto tako lepe haljine kao Kerol, dovoljno kratke da joj se ispod nje vide listovi nogu, stavljala je puder i ruž, ali, nije imala onu svežinu mladosti koju je posedovala Kerol. Po Semovom mišljenju, Estela je bila dosta lepa i prijatna žena, ali nije se mogla meriti sa Kerol. Ako bi Kerol uspela da privuče Holideja, tada bi Klanej imao jak adut u svojim rukama kojim bi lako mogao tući sve druge karte koje bi u ovoj igri bile bačene na sto.

Klanej je ponovo dopola nasuo piće u Holidejevu čašu. Zavalio se u stolicu i sa zadovoljstvom slušao ljubazne reči koje su kockar i pevačica upućivali jedno drugome, i što je vreme više prolazilo, osećao je u sebi sve više samopouzdanja. Konačno se izvinio i prišao šanku gde su stajali Beidvud i Holbruk. Na brzinu im je objasnio kakvu ulogu za tu devojkicu ima na umu, a namršteni izrazi na njihovim licima jasno su mu pokazali da im se to nije dopadalo.

— Biće sve u redu — rekao je Sem. — Kad Kerol bude čula za zla-

to, složiće se. Imajte poverenja u mene. Dobro znam šta radim. To zlato odsada možete smatrati svojim.

— Ako i ona bude trebalo da dobije svoj deo, onda ćemo zlato deliti na pet delova, momče — progundao je Beidvud. — Osim toga, ona je žena. Ja nikada nisam verovao ženama. Po mom mišljenju, one sve imaju suviše dugačak jezik, a ja to ne volim.

— Ne lupetaj — presekao je Klanej. Kad mi budemo zgrabili zlato, Kerol će biti ovde. Neće imati pojma kuda smo otišli, a neće ni znati gde da nas traži. Ostavi sve meni, rekao sam ti. Sve sam do detalja isplanirao i kako sam smislio tako će biti. Sigurno.

VI

— Ne! Ne! Ne! — Vikala je Kerol Morze. Bacila je četku za kosu na Sema, a zatim se okrenula i pritrčala otvorenom prozoru. Pogledala je na ulicu gde su poslednji posetoci šepajući napuštali salun, ne želeći da gleda Sema koji je nastavio da je ubeđuje. — Ti si lud, Seme! Sigurno si poludeo! Prvo zbog toga što si uopšte mislio taj ludački plan, a drugo zbog toga što si se drznuo da pomisliš da bih ja mogla pristati da učestvujem u tome. Ja sam pevačica, ja zabavljam ljude. Video si šta je bilo večeras. Znaš i sam da me sada očekuje lepa budućnost. Toliko si morao da shvatiš.

— Možda — rekao je Klanej mirno. — Ako budeš radila naporno. Ako si spremna da iurišiš od me sta do mesta. Da podnosiš pijance, smrad saluna, dima i pića. Da troiš nestrpljivce koji ti svakog dana iz dana u dan predlažu da provedeš

uće s njima. To je život koji te očekuje, ako nastaviš tako kao što si počela Kerol. To je sve što ćeš imati dok se budeš trudila da postaneš slavna i ako imaš i malo mozga i sama ćeš to shvatiti. Prešao je preko sobe i stao pored Kerol. Bacio je pogled kroz prozor na ulicu. Video je Grovera i Mak Tagarta koji su posrćući izlazili iz sakuna, pridržavajući jedan drugog da ne bi pali. Klanej se odmakao i žustrim pokretom zatvorio prozor.

— Imaš talenta, u to sam siguran — rekao je. — I ja ga imam, ali, nemam nameru da čitavog života radim kao konj. Ako se dočepamo tog zlata onda život za nas više neće biti težak. Moći ćemo da kupimo sve što želimo. Imali bismo više novca nego što bismo mogli da zaradimo čitavog života. Ali, treba biti prikičan, za ime Boga. Sve što tražim od tebe je da pokušaš da zamaješ tog Holideja. Nema potrebe da se prodaješ. Treba samo da saznaš sve što budeš mogla u vezi s tom pošiljkom. To bi bio tvoj deo posla.

Kad se okrenula prema njemu, u Karolinim očima se ogledala tuga. Dok je govorila, na usnama joj je lebdeo žalostan osmeh. — Ti nisi onaj dečak kojega sam nekad poznavala. Promenio si se, Seme. I to nagore. U tebi ima neke gorčine i okrutnosti koju ranije nisam zapazala.

— Potrebno mi je to zlato — rekao je Klanej. — Potrebno mi je i nadmudriću Holideja da bih ga dobio.

Kerol ga je posmatrala nekoliko trenutaka, a zatim je zapitala: — Ti znači želiš zlato? Ili možda želiš da se svetiš Holideju... da ga po-

bediš, da srušiš njegov autoritet i da pokažeš svima kako nije u stanju da pomogne šerifu da održava red u ovom gradu? Budi pošten samome sebi, Same. Ako već tražiš od mene da razmišljam o tom predlogu, onda bar budi pošten i reci mi istinu.

Klanej je oklevao i izvesno vreme je izgledalo kao da je punu pažnju posvetio jednom končiću koji mu je virio iz okovratnika. — U pitanju je Holidej — rekao je, a zatim brzo nastavio. — Ali, ja želim i jedno i drugo. Ne postoji način da se dobije jedno bez drugoga. Jedino bi mi preostalo da ga ubijem, a to ne bih želeo da uradim.

— Plašiš se, Seme? — Njen izazivački osmeh bio je skoro činičan. — Bojiš se, jer još uvek nisi odrastao koliko bi želeo?

— Ne, nisam uplašen. Ne na onaj način na koji ti misliš.

— Šta onda?

— Ne znam ni sam — priznao je Klanej. — Jedino što sigurno znam je činjenica da ću se na bilo koji način dočepati tog zlata. Ja ti nudim priliku da i ti dobiješ svoj deo. Taj deo neće biti mali. Ako ne pristaneš, onda si sama kriva, jer mene neće ništa zaustaviti.

— Baš lepo. — Uzdah rezignacije propratio je Keroline reči. Sela je na ivicu kreveta i zainteresovano pogledala Sema Klaneja. Usne su joj se stisnule u čvrstu liniju što je značilo da se odlučila. — Uputi me u sve detalje. Ako mi se bilo šta ne bude dopalo neću oklevati da ti to i kažem. I ništa neću da ti obećam sve dok čujem i najmanju sitnicu. Prema tome, nemoj prerano da se nadaš.

Klanej je krenuo od samog početka, od trenutka kada mu je Kol

Brisko prišao sa predlogom da ukloni nekog nepoznatog čoveka i neslavnog pokušaja kad je zajedno sa dvojicom svojih ortaka pokušao da napadne Holideja. A zatim joj je objasnio kako su sada udružili snage u zajednički napor da se dočepaju zlata.

— Imaćemo na raspolaganju samo jednu priliku da pokušamo — nastavio je Sem. — Ne sme biti ni najmanjeg propusta, ni najmanje greške. Moramo biti apsolutno sigurni u to kojim putem će kočija poći kad krene odavde, inače nećemo moći da na vreme postavimo zasedu.

Kerol je slušala pažljivo. Zatim je ustala i nervozno počela da hoda gore-dole po sobi, što je trajalo skoro dva minuta. — Znaš šta? — rekla je konačno. — Pogrešila sam u vezi s tobom, Seme. Ti si zaista odrastao. Ja sam ta koja je ostala mlada i naivna... možda previše naivna, jer zaista verujem da ti to možeš da uradiš.

— Hoćeš li da uradiš to što tražim od tebe? Hoćeš li da izgravaš mamac za Holideja?

Odgovorila je jednostavno, bez oklevanja. — Da. Učiniću sve što budem mogla.

— Odlično! — Klamej je zadovoljno protrljao ruke. — Već sutra možeš da počneš. Obuci nešto što će učiniti da mu oči ispadnu. I ne boj se da bi njegova žena mogla da smeta, jer ona nikada ne promalja nos iz kuće. To je apsolutno provereno. Uostalom, i ako se pojavi, ti ćeš znati kako da se ponesesh s njom.

Estela Vilijams je bila u kuhinji kad je Dok Holidej stigao kući. Dremala je sve dok je njegov karakteristični lak korak nije probudio. Brzo je ustala i mahinalnim pokretima uredila kosu, a zatim je podstakla vatru kako bi spremila kafu za Holideja. Nasmešila mu se u času kad je ušao.

— Pa — rekla je — jesi li se lepo proveo? Je li bilo zabavno. Nije se desilo ništa nezgodno? Kakva je pevačica?

— Gospodica Morze ima zaista prijatan glas, a osim toga, veoma je šarmantna — rekao je Dok.

— Prijatniji od moga? — U Estelinom glasu osetio se prizvuk nezadovoljstva. A je li šarmantnija od mene?

Osetivši opasnost, Dok se osmehnuo. — Smešno. Ni govora o tome. A zar ti nisi zaspala. Kasno je.

— Htela sam s tobom da razgovaram o nečam — rekla je Estela pošto je nasula kafu i pružila mu šolju. — Reci mi nešto više o toj devojci, Džone. Ako je prijateljica Sema Klameja zar onda nije suviše mlada da bi pevala u salunu? Nisam moralista, ali ima nekih stvari koje su nedolične.

— Starija je od Sema nekih pet godina.

— Lepa?

Holidej se neprimetno osmehnuo i izvadio cigaru iz tabakere. — Da, vrlo je lepa. Sem nas je upoznao. Ali, nema potrebe da se uzbuđuješ, Estela. Nemam nameru da se zanosim njome, ako ti je to možda palo na pamet.

Estela je spustila svoju šoljicu na sto i ozbiljno pogledala Doka i dugo zadržala pogled na njegovom licu neprozirnom kao maska. — Tebi se taj dečak dopada, zar ne?

Uprkos tome šta je pokušao da ti uradi, uprkos tome što ništa ne znaš o njemu, tebi se on dopada. Ali, treba nešto da shvatiš. Uprkos tvom velikom poznavanju ljudi i izvanrednoj pronicljivosti, ponekad se desi da ti razum i instinkt zataje. U takvim trenucima tvoja opreznost popušta. Nenadmašan si u obračunima revolverom, ali ako je neko dovoljno lukav, ti nisi u stanju da demaskiraš njegovu pokvarenost.

Mišići na Holidejevim vilicama su se zgrčili. Nije oborio pogled, gledao je Estelu, ali se videlo da i on sam zna tu svoju slabost i da mu je krivo što mora neko drugi da mu ukaže na nju. — Da, čini mi se da imam neko osećanje samilosti prema tom dečaku. Znaš, on je vrlo mlad i...

— Tačno, mlad je. Misliš da sam ja sasvim ravnodušna prema tome.

— Video sam onu košulju koju si mu dala. Osećaš prema njemu isto što i ja, zar ne? Sentimentalna si?

— Da — priznala je Estela i oklevala je nekoliko trenutaka pre nego što je nastavila. — Podseća me na jednog mladića iz moje mladosti. Na susedovog sina.

— Samo to — osmehnuo se Dok. — Izvini, već sam mislio nešto drugo.

— Džone, ne šali se, ovo je ozbiljno... nešto što prosto ne smem da ti kažem... ali mislim da ipak moram. Ne smem tu stvar da ostavim tek tako.

— Niko te ne sprečava da kažeš, Estela — rekao je Dok. — Ako misliš da je to važno, onda mi reci.

— On... pomenuo je zlatnu pošiljku. Oh, on je pri tome izgledao zaista naivno. Rekao je da je čuo

kad ste razgovarali o tome sa Stigvilom, a on je bio u ćeliji. Ipak, ne znam šta da mislim. Nazovi to instinktom ili ženskom intuicijom, kako hoćeš... ali, ja zaista mislim da kad je to rekao nije bio iskren... da je nastupao sa nekom zadnjom namerom... Da budem sasvim jasna, mislim da mé je iskušavao... Hteo je da upeca neko obaveštenje od mene. Smatra da pošto smo bliski ja nešto moram da znam.

Dok se namrštitio, setivši se one večeri u zatvoru. — Ja sam mislio da on spava. U stvari, mislio sam da svi spavaju.

— Da li ti je on nešto rekao o tome?

— Ne, ni jednu reč. — Holidej je nabrao čelo. — Da li ti je postavljao još neka pitanja?

— Ne — odvrtila je Estela ne skrivajući zabrinutost. — Misliš li da sam u pravu, Džone? Mislim da smo oboje dozvolili da nas taj dečak obmane.

Holidej je odmahnuo glavom, a zatim usiljenim osmehom izbrisao mrštenje sa svog lica. — Naravno da nismo — lagao je. — Da je on nešto nameravao, čutao bi o tome. Hajdemo na počinak, Estela. Sutra je pred nama još jedan dug dan.

*

Sledećeg jutra Estela Vilijams nije zapala u svoju uobičajenu letargiju. Objasnila je ženi koja joj je spremala kuću šta treba da radi, i odmah posle doručka, čim je oprala i obrisala posude, Estela se uzmuvala po kući ne dajući Doku ni da na miru popuši svoju uobičajenu jutarnju cigaru. Dok je opasi-

vao pojas s revolverom, Estela je otišla u spavaću sobu i posle nekoliko trenutaka vratila se, obučena za odlazak u grad.

— Treba da kupim neke stvari — izjavila je. — Nadam se da nemaš ništa protiv? da pođem s tobom Džone? Odavno nismo izašli zajedno. Nećeš zakasniti a, uostalom, ne verujem da će mister Stigvel doći da ti dosađuje pre deset. Do tada imamo dovoljno vremena da prošetamo i da kupimo šta mi treba.

Dok nije imao ništa protiv. Estelini odlasci u grad bili su tako retki da mu je zaista bilo drago što je rešila da pođe. Dok je izlazila, bila je mnogo raspoloženija, i život je bio mnogo lepši. Zviždukao je dok se spremao, i nije uopšte razmišljao o sinočnjem razgovoru. Bio je zadovoljan zbog toga što je Estela konačno rešila da pođe u grad da se nečim zabavi. Naravno zbog toga što se već duže vremena spremao da joj kaže da tako više ne ide i da će, ako se nastavi po starom, jednoga dana otići.

— Navrati do Ajvi Grover dok si u gradu — rekao je. — Bojim se da sam bio malo grub prema njoj kad su se Tagart i njen muž poslednji put zakačili. Pokušaj da me malo opravdaš, mislim da će ona to očekivati. I gospođa Stigvel je rekla da bi joj bilo drago da je posetiš. I mis Flečer se raspitivala za tebe. Imaš na raspolaganju čitav dan, i zaista bih želeo da se prijaćno osećaš, draga. Za večeru možemo da jedemo sendviče tako da neće biti potrebno da spremaš nešto posebno.

— Prvo ću da svratim kog gospođe Flečer — rekla je Estela uzi-

majući ga za ruku. — Mislim da je vreme da sašijem novu haljinu. Ako bude imala neki materijal koji mi se dopada, onda ću svakako naručiti jednu. Ako krenem u vreme kad budeš slobodan, nadam se da ćeš moći da pođeš sa mom? Hoćeš li?

— Dasti bi mogao i da me zameni u nekim poslovima. Sad mi se sve manje sviđa što sam preuzeo tu obavezu sa zlatom. Mislio sam da će me to razonoditi, ali Stigvel je postao prava mora. — Nije rekao da mu je posle dolaska Sema Klameja i agenta transportne kompanije poduhvat postao interesantniji.

Sve vreme dok su hodali, Estela je zamišljeno vrtela suncobran. Dok nije obraćao pažnju, smatrajući da joj se vratilo uobičajeno jutarnje neraspoloženje. Kad su se zaustavili ispred krojačke radnje, gospođa Flečer je hitro izašla na polje, tako da je Dok izgubio nekoliko minuta u ućtivom razgovoru. Kad je krenuo prema zatvoru gde ga je već čekao Dasti Pit, Estela je ušla sa gospodom Flečer u radnju, prišla prozoru i zadigla zavesu. Gledala je za njim sve dok nije ušao u šerifsku stanicu i zatvorio vrata, a zatim se okrenula u drugom pravcu, prema Klamsijevoj salunu.

— Estela — rekla je Edit Flečer — izgleda da si zbog nečega zabrinuta.

— Ne, nisam baš zabrinuta — odgovorila je Estela odmereno. Možda bi se pre moglo reći da sam radoznala. Džon mi je rekao da je Klamsi zaposlio novu zvezdu... neku pevačicu, mislim da se zove Kerol Morze. Možda si je videla. —

Uprkos trudu da ne pokaže svoju nervozu, na Esteli se videlo da je nešto kopka.

— Juče je došla kočijom iz Fort Dentona — rekla je krojačica. — Čini mi se da je otpratio do hotela onaj momčić koji je hteo da izazove obračun sa tvojim Dokom. Nisam joj dobro videla lice, ali mislim da je prilično zgodna. Lepo je građena i ima graciozno držanje. Rekli su mi da je prošle večeri zaista uspela u salunu. Ljudi govore da će ovde biti nedelju dana, možda i više, zavisi od toga šta gosti u salunu budu tražili i koliko ljudi bude uspela da privuče. Klensi je neće plaćati ako iz nje ne izvuce neku dobit.

Edit Flečer je stavila nekoliko različitih tkanina na tezgu i Estela je počela da pregleda materijal, tražeći među nabavanim materijalima onaj koji bi joj najviše odgovarao. Međutim, sve vreme njena pažnja je bila usmerena prema prozoru, na koji je često bacala pogled, ne razmišljajući mnogo o materijalu koji je odabirala, već o prolaznicima koji su nalazili. Najzad je njena upornost bila nagrađena. Ima, uopšte uzev, malo žena koje mogu proći pored izloga, a da ga ne pogledaju, a u Pis Kriku nije bilo nijedne koju Estela nije poznavala. Tako se desilo da kad je Kerol Morze prošla trotoarom, i kad je Estela videla ženu koju nije poznavala, da joj je odmah bilo jasno ko je to.

Lepa, Estela je odmah zaključila. I inteligentna, takođe. Lepo se oblačila, i prilično skromno. Mora da je bila čista slučajnost što su ona i Sem Klamej bili prijatelji i što su poticali iz istog grada. Možda je bila čista koincidencija što

su se oboje nalazili u Pis Kriku u vreme kada se očekivalo da zlatna pošiljka stigne u grad na putu za Fort Denton. Možda to nije imalo nikakav značaj. A možda je bila čista slučajnost i to što je devojka išla prema šerifskoj stanici gde se Dok trenutno nalazio... ipak, Estela nije bila u to sasvim ubeđena.

Kerol je prošla pored radnje, i Estela je prišla vratima, posmatrajući mladu pevačicu zaklonjena ivicom dovratka... Edit Flečer je iz tog izvukla svoj vlastiti zaključak o razlozima tog pogleda, ali, Estela nije za to nimalo marila. Videla je Dastija Pila kako je izašao iz svoje kancelarije i pozdravio devojku, dodirujući obod šešira. Izmenjali su nekoliko reči, a onda je Dasti nastavio dalje, propuštajući Kerol Morze da uđe u zgradu gde se u tom času nalazio Dok Holidej. Dasti ih je ostavljao da izvesno vreme njih dvoje provedu sami.

Estela je videla kako su se vrata zatvorila za njom. Vratila se do tezge i pogledala materijal. — Uzeću ovo — rekla je. — I od onog materijala. I onog tamo. Ti imaš moje mere, Edit. Mislim da nema potrebe da se zbog toga ovde dalje zadržavam.

*

— Svakako da nema potrebe — rekla je Edit Flečer. Nije znala šta bi drugo mogla da kaže. Pokušala je da se nasmeši, ali joj to nije najbolje uspelo. Zavrtela je glavom kada je Estela izašla i zatvorila vrata za sobom. Ljudi su budale, pomislila je. A dvostruko su

velike budale kad žive u tako malom mestu kao što je Pis Krik, a još predstavljaju i važne ličnosti.

*

Dok Holidej je čuo povremeni odjek glasova i hod koraka po ulici, ali se nije mnogo uznemirio zbog toga. Nije ga se mnogo ticalo da li će neko naići pogotovu što je to mogao da bude samo Dasti. Estela je verovatno već pošla da poseti gospođu Stigvel ili Ajvi Grover, pomislio je. Imala je čitav dan na raspolaganju a već dugo vremena nije izašla iz kuće... Ponovo je svu pažnju posvetio devojci. Kerol se nasmešila, i on je pomislio kako je mnogo lepša na dnevnoj svetlosti. Lepša je i svežija, to je tačno, ali je pri toj svetlosti zapazio i neki neuhvatljivi izraz njenih očiju koji nije znao sa čime može da uporedi. Možda s očima mačke koja se igra sa mišom. Ponudio joj je stolicu, i devojka je sela, a zatim ga je ljubaznim glasom sprečila da ugasi cigaru koju je pušio.

— Meni ne smeta što pušite, mister Holideje — rekla je. — U stvari, ja volim miris duvana. Naročito kada je to fini duvan kao vaš. — Dok je zastao u pola pokreta i vratio cigaru u zube. — Hvala. Vidite, čovek sam stvara svoje okove — rekao je gledajući je značajno. — Najpre se na nešto navikne, pa posle bez toga ne može. Lekari kažu da je duvan štetan, a neki opet smatraju da je to glupa navika.

— Mislim da nijedna navika nije glupa ako čovek u njoj uživa — odgovorila je Kerol gledajući značajno u njega. — I moj otac je voleo da

puši i mnogi drugi ljudi koje sam poznavala. Važno je da se nešto događa, da se nešto doživljava. Tako život postane pun i sadržajan. Zato mislim da čovek treba da radi sve ono što mu pričinjava zadovoljstvo... naravno, ako to ne šteti nikome. Treba živeti... jer najstrašnija je monotonija. To sam doživela u Fargu i nastojacu da više ne doživim.

Dok se osmehnuo i klimnuo glavom. — Mladi Sem jutros nije svraćao. Nadam se da ste ga bar vi videli?

— Nisam — rekla je Kerol i pogledom prešla po kancelariji. Zatim je ponovo dugo uporno pogledala Holideja. — Nisam htela da ga vidim... — zatim je brzo dodala nazgled pošteno i otvoreno. — U stvari... nisam htela bar zasada... htela sam prvo vas malo bolje da upoznam. Vi ste zaista zgodan čovek, mister Holideje. Jeste li to znali? Zaista ste zgodni... i privlačni... i vrlo skladno i snažno građeni. Takvi ljudi mi se dopadaju.

Holidej je neprimetno žmirnuo očima kao što divlja zver žmirka kad oseti miris lovca u blizini. Ma koliko bio mudar i iskusan, morao je priznati da mu gode reči mlade, ljupke pevačice. Ali je u tom trenutku u njenim očima uhvatio onaj nemilosrdan izraz mačke koja pod šapom drži nemoćnog miša. Negde u dubini njegova bića instinktivno se upalilo crveno svetlo opasnosti. Razum je prevladao. To nije bilo prvi put u njegovom životu da ga žene pozele, i da se ne stide da mu to kažu, ali, sada u rečima lepe Kerol nije osećao iskrenost izrečene želje. Šarmanтна devojka je bacala udicu, nešto je htela, imala je neku

potajnu nameru koju je prikrivala željom da ga osvoji. Ona nije bila od onih žena koje se bezuslovno daju, već tip žene zmije, čiji poljubac može doneti smrt. Nešto je smerala. A šta, to je trebalo da dozna.

U magnovenju, odlučio je da prihvati igru. Igraće ulogu koju je ona smislila. Ali oprezno, da ne nasluti. — Gospođice Morze, vi ste... vi ste Dok je progovorio grlenim glasom.

Glumeći duboku zainteresovanost, nešto nedoživljeno... ali... ja sam... znate da... da sam zauzet... da imam...

— Više bi volela da me zovete Kerol, jer je to prisnije. Ali, ne insistiram — rekla je devojkica. — A što se tiče vaše napomene da ste... ovaj... zauzeti, ja to uvek imam na umu. Ali recite, kako da ja vas zovem? Mister Holidej mi izgleda suviše dugačko i formalistički.

— Zovem se Džon — rekao je Holidej simulirajući zbunjenost i uspaljenost, što mu nije bilo teško, jer je izraz Kerolinih očiju postao pun otvorenog poziva. Kada je ustao, ona je pogledom punim obećavanja čežnjivo pratila svaki njegov pogled. — Pa, Kerol, ja sam na neki način angažovan, to znate... ali sami pak ljudsko biće. Vi ste lepi, imate šarma i moram priznati da... da mi se dopadate.

— Zaista? — rekla je Kerol izazovno se meškajući na stolicu. — Veliki Dok Holidej, dakle, ima srce kao svi ostali ljudi. To... to mi se dopada. Jer, i ja imam srce... možda još mekše od vašeg. Šta kažete na to?

— To je nešto neočekivano... ne mislim da kažem da se to ne događa, ali... — Holidej je nastavio da igra svoju ulogu i nervozno je na-

mestio olabavljenu kravatu — ... čini mi se da nije u redu... da ne bih mogao...

— Zašto? — Kerol je ustala i prešla preko odaje do Holideja. Sa slatkim osmehom na licu položila mu je ruku na rame. — Zašto kažete da nije u redu? Maločas smo razgovarali o tome šta čovek sme da želi a šta ne sme. Zar ima većeg greha od nezadovoljene čežnje? Ne, Džone ja mislim da je ljubav nešto uzvišeno. Ako se dvoje dopadaju jedno drugome, ništa ne bi smelo da ih spreči da ostvare ono što žele. U ljubavi nema ničeg lošeg.

— Da, ali...

— Hoćete da kažete da vaša... dama... ili šta vam je već... Ne, mene ne možete zavarati jer sam žena i nisam slepa, ne bi bila srećna kad bi čula ili nekako doznala za vaš... izlet? — rekla je Kerol dižući značajno obrve. Nastavila je da igra igru. — Pa, morali biste već jednom da budete na čisto s tim, Dok. Vi je ne volite. Oh, znam — prekinula je nestrpivim pokretom ruku njegov izraz neodobravanja — vi možda mislite da je volite, ali, ja umem da čitam na licu. Vi je ne volite. Vi je podnosite, ali vam je dosadno. Živite s njom iz navike. — Rekavši to, Kerol se podigla na prste i dotakla usnama njegove usne. Ruku mu je stavila na grudi. — Osećam kako vam srce udara... snažno... kao čekić. Da li vas i ona uzbuđuje tako kao ja. Ne verujem. Kladim se da se čak i ne sećate kada se to poslednji put desilo. Ali, znam šta je sa vama. Bojite se da sami sebi to priznate.

Holidej je uzeo za ruku i zadržao

je u svojoj. Osećao je meku toplinu njenih prstiju. Zatim je drugom rukom obgrlio oko struka i privukao je sebi, tako da su se našli veoma blizu jedno drugog i tela su im se dodirivala. Kerol je zadržala i pokušala da se oslobodi, a pošto nije uspela, prošaputala mu je na uvo dok je on ljubio u vrat.

— Ne smemo... — govorila je zadihano. — Ne ovde. Neko bi mogao da naiđe, Sem... ili onaj starac... mogli bi da nas vide.

— Baš me briga — rekao je Dok. — Uopšte me se ne tiče ko bi mogao da nas vidi.

— E, mene se tiče! — odbrusila je Kerol, a zatim se izvukla iz njegovog zagrljaja i kad je Dok pokušao da je ponovo zagrlj obišla je s druge strane stola. — Ja nisam izgubljena žena. Vi... Vi me privlačite i to je istina. Ali, ne želim da dozvolim da sa mnom upravljaju samo osećanja. Ne bih nikada bila tolika budala... ovde u kancelariji... usred belog dana i kada ljudi mogu svakog časa da naiđu i da nas vide. Vi... bar to ste mogli da shvatite i da imate toliko uvažavanja prema meni.

— Mislím da sam se zaneo — rekao je Holidej. — Naravno, trebalo je da imam malo više razuma. Izvinite zbog toga Kerol.

Kerol je sada disala mnogo mirnije. — Hoćete li večeras doći u salun?

— Naravno da ću doći. Ni zaprega divljih konja me ne bi mogla odvući na drugo mesto. Dolaziću svake večeri, Kerol. Kad god budete pevali, ja ću biti tamo.

Još jednom mu se osmehnula, a zatim je izašla. Dok je osluškivao kako zvuk njenih koraka zamire u žagoru zvukova, a onda je seo za

sto i izvadiвши cigaru počeo da razmišlja. Ona se poigravala s njim, to mu je bilo jasno. Predstava koju mu je malopre priredila bila je vešto izvedena, ali za nekoga drugog, a ne za starog i iskusnog salunskog vuka. Nasmejao se u sebi. Ona je bila tako uverena da je njena gluma upalila, i prosto je izletela iz kancelarije. Nije mu izgledalo verovatno da će rizikovati da u bliskoj budućnosti ponovi predstavu koju je izveća. Prestao je da se smeje, počeo je da razmišlja ozbiljno. Iza svega ovoga morao je postojati dobar razlog. Možda je grešio što je na osnovu nekoliko sumnji i neproverenih detalja donosio zaključak, ali, kada je u glavi pretresao događaje, činilo mu se da se mladi Sem previše žurio da ga upozna sa Kerol. Klanej je znao za zlatnu pošiljku i ako je dečak nameravao da opljačka zlato, onda sasvim sigurno nije bilo nemoguće da je Kerol Morze radila zajedno s njim.

— Prokleti Klanej — rekao je Dok. Podigao je noge na sto i navukao šešir na čelo. — Balavi pokvarenjak. Ne mogu da razumem tog dečaka. Pokušao sam da mu učinim dobro, ali izgleda da se to s njim ne može. — Pitao se baš bi se moglo učiniti da se taj momak spase. Nije se mogao nadati odgovoru na to pitanje baš kao što nije mogao da bude uveren u Klanejevu krivicu. Više od sata je Dok proveo razmatrajući jednu mogućnost za drugom. Izlagao je razloge i protivurečio samom sebi, dokazivao, a zatim obarao dokaze. Zadovoljno se smešio kada bi smatrao da je pogodilo i mrštio se kad je slutio da nije u pravu. Konačno je ustao.

— Čekaćemo — rekao je i odmahnuo rukom. — Jedna stvar je sigurna. Ako taj dečak ima nameru da me prevari, onda će zaista imati prilike da zažali zbog toga.

*

Klanej je dovršio svoje piće i gurnuo bocu preko stola do Eda Holbruka. — Meni je dosta — rekao je. — Idem da vidim šta je Kerol dosada uradila. Vas dvojica ostanite ovde. Ako se Brisko pojavi, pokušajte da mu odmah ne izlajete sve što znate.

— To mu se neće dopasti — rekao je Holbruk. — Trebalo je da prethodno razgovaraš s njim. Brisko od početka vodi čitavu ovu stvar. Bojim se da će biti gadno ako nekim slučajem nanjuši da si radio na svoju ruku. Prošli put je jedva odustao od toga da te ubije.

— To ja sve vreme govorim — upao je Breidvud. — Brisko želi Holidejevu smrt. Na način na koji je planirao posao, to je vrlo važna stvar. Da se šerif ukloni, inače poduhvat neće uspeti. Još sinoć je ponovio da će, ako mi ne likvidiramo Holideja kao što je prvobitno bilo dogovoreno, dovesti nekog drugog da to uradi umesto nas. Imam utisak da mu je dosta čekanja, Seme. Mi smo dobili svoj zadatak i prešli smo ga već jednom.

Klanej je stajao kad je Breidvud završio. Koraknuo je korak napred i prišao sasvim blizu Breidvuda, tako da ga je dodirivao po ramenu. Revolver koji je bio izvukao, nije mogao da se vidi sa šanka. Klanej se iskosio i zabio cev oružja Breidvudu u rebra. Začuo se metalni smrtonosni zvuk zapinjanja oroza.

— Prešli smo Briskoa, jer sam ja tako hteo — rekao je kroz zube — ja nisam zaboravio kako si mu sve izlajao čim sam vam okrenuo leđa. Pokušaj to samo još jednom, i ja ću te ubiti, Džo. Razneću to pokvareno i lažljivo srce što ti kuca u smrdljivoj, kukavnoj utrobi. Jasno ti je to, zar ne? — Još jače je pritisnuo cev revolvêra — reci mi da ti je jasno. Reci, proklet bio...

Grč straha stegao je Breidvudovo grlo. Potoci znoja počeli su da mu se slivaju niz čelo, a lice mu je odjednom postalo bolesnički mlitavo. U početku je samo uspeo da klimne glavom. Klanej mu je još jednom i još žešće gurnuo cev revolvêra, i Breidvud je počeo da stenje. — Jasno mi... je i... neću reći ništa... kunem ti se bogom. Radićemo onako kako ti kažeš. Brisko... on... neće dobiti ništa.

— Tako je mnogo bolje — rekao je Klanej i vratio revolver u futrolu. Tek, tada je Breidvud smogao hrabrosti da obriše znoj sa čela.

— Radićemo na moj način — ponovio je Klanej. — Bez Kola Briskoa. Bez Kerol Morze. Oni su nam potrebni samo dotle dok možemo da ih iskoristimo. Onda, kad posao bude obavljen, plen se deli na tri dela. I onda bežimo... kud ko zna.

— Svaki svojim putem — rekao je Breidvud sa prizvukom očajanja u glasu.

— Slažem se — klimnuo je Holbruk glavom. Na licu mu se pojavio zabrinut izraz kad je nastavio. — A ako Bristo pozove još jednog revolveraša? Šta ćemo onda, Seme? Da li će to poremetiti tvoje planove? Jesi li predvideo i tu mogućnost?

Klanejevo samopouzdanje niko nije mogao da poljulja. — Neće biti drugog revolveraša. Čak ako Brisko ima nekog na umu morao bi da mu se javi, a ne dolazi u obzir da iskoristi telegraf u te svrhe, jer bi se time demaskirao, a on ne sme da izazove ni najmanju sumnju. Ne, sve će ići ovako kako sada ide. Sada prestanite da brinete, a ja idem do Kerol.

Gledali su ga dok se peo uz stepenice koje su vodile na sprat grabući jednim korakom po dva stepenika. Holbruk je sebi i Breidvudu nasuo piće i dok je pijuckao sitnim gutljajima pažljivo je motrio zabrinuto lice svog partnera. — Nikada još nisam video dečaka kao što je on — rekao je Holbruk glasom u kojem se osećalo više straha nego što je on želeo da se vidi. — Na prvi pogled on je samo jedan divlji dečak koji želi da se što brže dočepa bogatstva. Ali, postoji i nešto drugo... nešto duboko u njemu što ne mogu da znam šta je. Teško je to definisati, ali, ono je tu. I sve dok to postoji u njemu Sem Klanej neće biti toliko lukav i oštrouman kao što smatra da jeste. Zbog toga se bojim da smo se, možda upregli u pogrešna kola, Breidvude. Moramo biti oprezni kao lisice.

Breidvud je digao svoju čašu kao da nazdravlja Klaneju koji se udaljavao, ali, to nije bilo nazdravljanje kao izraz pohvale i osećanja zadovoljstva. On, Džo Breidvud bio je prisiljen da se pokori volji jednog suludog dečaka. Ta pomisao ga je jedila i stezala mu grlo, pa je s mukom gutao viski. Međutim, on je sada pouzdano znao da su Semove namere poštenije od Bris-

kovih. Klanej je pomenuo deobu na tri dela. S druge strane, Breidvud je znao da bi Brisko za sebe sigurno uzeo lavovski deo plena. A u njegovoj zbirci pojmova bolji prijatelj je bio onaj ko daje više. A taj je bio Sem Klanej.

VII

Kada je sledeće večeri Kerol Morze nastupila po drugi put, salun Dena Klensija bio je ispunjen do poslednjeg mesta. Ljudi su aplaudirali i sa velikim oduševljenjem tražili da im peva sve nove i nove pesme. Kerol je morala da otpeva skoro čitav svoj repertoar pre nego što su joj dozvolili da napusti pozornicu.

Sem Klanej se držao podalje od Kerol, sve do kasne večeri. Dok je pevala, stajao je uz Dastija Pila pored Bara. Primetio je poglede koje je Dok Holidej upućivao prema njoj. Nije mogao da odgonetne šta se krije iza tih pogleda, ali mu se činilo da je to bilo divljenje izmešano s obožavanjem. Tako je, izgleda, njegove poglede shvatila i Kerol koja mu se sve vreme osmehivala a i Dasti Pil koji je mumlao sebi u bradu nešto što Sem nije razumeo mada je naslućivao njegovo značenje. Pilu se, očigledno, nije dopadalo to što se događalo. Ostavljajući na stranu njegove obaveze prema Esteli, što je bila njegova lična stvar, Pil se bojao da će se Dok u flertu sa Kerol toliko angažovati da će to ići na štetu njegove preuzete obaveze u vezi sa pošiljkom zlata.

Znajući domet svojih sposobnosti, Dasti se toga pribojavao.

Kada je pesma bila završena, Klanej se odvojio od Pila. Zauzeo je mesto u jednom dosta zaklonjenom uglu saluna i motrio Kerol koja je završivši pevanje sišla s pozornice i upustila se u živ razgovor sa Holidejom. Nije mogao da čuje šta su razgovarali, ali je u jednom času video kako su im se ruke dotakle, a onda je Kerol ustala i izašla, ostavljajući Holideja samog za stolom. Nekoliko minuta je prošlo pre nego što je Holidej dovršio piće, a zatim je ležerno ustao i popravio cvet u rupici kaputa. Oдавao je utisak čoveka kojem se nikud ne žuri.

Klanej se iscerio, a zatim pronašao sebi mesto za stolom blizu leptirastih vrata.

Tu je sedeo sve vreme posmatrajući zidni sat, prikrivajući tobožnjim interesovanjem za tu napravu svoja razmišljanja o onome što se događalo u tom trenutku. Za tim stolom ga je zatekao Holbruk, a nekoliko časaka kasnije, pridružio im se i Breidvud.

— Holidejeva žena je u gradu — rekao je Breidvud. — Suprotno njenim navikama izašla je u grad dok je devojka pevala, a ništa me ne bi čudilo ako je negde iz prikrajka posmatrala sve šta se ovde događalo. Mogla bi sve da pokvari. Seme. Ako ima makar malo mozga kladim se da će Holideja sprečiti da predstavu sa onom pevaljkom dovede do kraja.

Klanej se zabrinuo i zabrinut izraz na licu mu je ostao sve do časa kada je Holbruk iznenada tiho izustio skradnu kletvu i poskočio na svojoj stolici, kao da ga je neko bociuo u leđa. Dok je u dokolici, omamljen pićem gledao kroz pro-

zor na ulicu slabo osvetljenu svetlošću petrolejki koja je kroz prozore i vrata prodirala iz saluna i obližnjih kuća, ugledao je jednog konjanika koji je po svemu sudeći tek prispeo u grad.

— Pogledajte! — rekao je ostavši zinutih usta.

— Šta? — zapitali su Breidvud i Sem zbunjeni njegovim držanjem.

— Eno šta — odgovorio je Holbruk i pokazao prstom kroz prozor.

Sva trojica su pogledali u pravcu kuda je Holbruk upirao prst i ugledali jednog čoveka na konju, visokog i od glave do pete odevenog u crno odelo. Revolveri sa dugim cevima mutno su se belasali na slaboj svetlosti. Celokupna njegova pojava izazivala je osećanje nelagodnosti i nenadane opasnosti.

Posmatrajući nepoznatog koji je sjahao pred salunom, Sema je obuzela neprijatna napetost kao i njegove drugove. U pokretima tog čoveka mogla se naslutiti neka neobjašnjiva harmonija, neka preciznost koja je izazivala samrtnu jezu, a u poluzatvorenim očima skrivenim duboko ispod markantnih obrva, neka podmukla opreznost i nepoverenje koje se ogledalo u svakom njegovom pokretu dok je vezujući konja za privezište šarao sumnjivim pogledom gore-dole na jednu i drugu stranu ulice. Svaki nerv i najmanje pažljivog posmatrača morao je pri pojavi tog čoveka zazvoniti na uzbunu da to nije običan putnik namernik. U celokupnom njegovom držanju ogledao se neki određeni cilj, a još više se cilj ogledao u načinu kako je, sjahavši, digao pogled i na tabli iznad ulaza u salun pročitao ime Dena Klensija. Taj čovek je po svemu

sudeći imao jasno određen razlog za dolazak u Pis Krik, razlog koji je u Klanejevo srce zario ledenu oštricu straha. Ta oštrica se još dublje zarila kad je Holbruk taj strah označio rečima.

— Revolveraš! — rekao je Holbruk bez daha. — Najamnik revolveraš. Ako sam ikada video nekog takvog, onda je ovaj baš to!

— Tačno tako kao što kažeš u to nema sumnje — promucuo je Breidvud. — I kako mi se čini svima nam je jasno zbog čega je on ovde. Brisko ga je pozvao. Kako je to učinio ne znam, tek, on ga je na neki način pozvao. Svakako da nije koristio telegraf kao što smo pretpostavljali, već ga je pozvao nekom drugom vezom, možda još onda kada se sa nama dogovorio da likvidiramo Holideja. Možda nam nije dovoljno verovao, pa je hteo da se osigura.

— Opasan čovek taj Brisko — promrmlija je Holbruk uplašen i nezadovoljan. — Tvoj plan nije uspeo Seme. To se događa. Ali, mi sada moramo da smislimo šta ćemo. Da složimo najpre činjenice. Brisko verovatno ne zna za naše namere i neka tako ostane. Drugo: Holidej je tamo napolju, pari oči na onoj curi pevačici. Čim ga ovaj dasa ugleda, Holidej će biti hrana za lešinare. Jedini način da to sprečimo je da se mi umešamo... naravno, ako ti imaš dovoljno hrabrosti za to.

Klanej nije obratio pažnju na Breidvudovu uvredu. Čutao je i pažljivo posmatrao došljaka koji je sigurnim hodom, malo naduvenog držanja ušao u salun, prišao šanku gde su mu prisutni gosti sa snebi-

vanjem napravili mesto, nagnuo se preko tezge prema Klensiju koji se tu nalazio, i uputio mu pitanje koje zbog žagora niko nije čuo. Klensi je obišao pogledom po sali, odmahnuo glavom, što bi moglo da znači da ličnost za koju je stranac pitao nije tu, i posle toga stavio flašu pred njega. Dok je došljak ispijao svoje piće, Klensi je odšetao niz šanka do Pila, rekao mu nešto, a zatim se vratio do nepoznatog i nastavio razgovor.

— Traži Holideja, to je sigurno rekao je Holbruk. — Seme, sada smo zaista u nevolji. Po samom njegovom držanju rekao bih da je brz. Holidej neće imati šanse... jedino ako si ti voljan da riskiraš.

— Misliš li da sam suviše uplašen? Misliš da ne smem?

— Ne. Nisi uplašen, Seme — promucuo je Holbruk trgnuvši se od Semovog izraza lica. — Brz si. Do đavola, svi smo videli koliko si brz. Ali, ti si još uvek dečak. Nemaš iskustva u pravim obračunima gde se život stavlja na kocku. Ovakvog čoveka najbolje bi bilo srediti s leđa. Svaki drugi način bi predstavljao samoubištvo.

Klanejevo lice je pocrvenelo od besa. — Ja ne pucam u leđa! Nikada dosada nisam ustrelio nekoga čoveka, ali ako to nekada učinim, to će biti samo oči u oči u fer borbi. Obuzdajte svoj strah za ime boga. Još uvek ne znamo da li je taj momak onaj za koga ga smatramo. Čim on ode, raspitaću se kod Klensija, možda će on moći nešto da nam kaže. Ako Klensi ne bude mogao, možda će Pil nešto znati. U svakom slučaju, stvar će se razjasniti.

— Gaziš po tankom ledu, Seme — upozorio je Breidvud. — Da, ti si le-

po uspeo na svoj način da se približi Holideju. Nagovorio si tu devojku da radi za tebe i to je takođe dobro. Ali, to što si zadobio Holidejevo poverenje neće nas nikuda odvesti... jer, meni se sve čini da je sve već spremno za Holidejevu sahranu.

Klanej se nije potrudio ni da odgovori. I dalje je ukočenim pogledom fiksirao došljaka i šetao pogledom od dva revolvera na njegovim bedrima do lica koje je podsećalo na glavu ptice grabljivice, pokušavajući da ustanovi koliko su tačne njegove sumnje. Procenjivao je došljakovu starost, težinu, snagu njegovih mišića koje su se klobučili ispod tesno skrojene crne košulje koja se pri svetlosti petrolejki presijavala kao da je od svile. Zapazio je snažne, velike šake, dugačke tanke prste i srebrne mamuze koje su zvonile kada se došljak premeštao sa noge na nogu. Želeo je da se Brisko pojavi, jer bi tada tačno znao na čemu su. Ali, Brisko je pre pola časa bio odjahao negde sa Stigvilom, i nije bilo verovatno da će skoro vratiti.

Klanej je brojao minute dok je stranac malo pomalo praznio sadržaj boce ispred sebe. Prošlo je petnaest, a onda tačno dvadeset minuta pre nego što je stavio zapušač u flašu i pozvao Klensija da plati račun.

— Polazi — prošaputao je Holbruk. — Najbolje bi bilo da ga pratimo, Seme. Možda bi smo mogli da pucamo u njega negde gde nas niko neće videti.

— Još ne — naredio je Klanej. — Možda grešimo. Uostalom, bilo kako bilo, ali, ja ne pucam iz zasede. — Klanej je čekao dok stranac nije izašao, a zatim između stolova

uputio ka Klensiju s namerom da mu postavi nekoliko pitanja. — Je li ovo neki došljak? — upitao je vlasnika saluna. — Šta li je moglo da ga dovede ovamo?

Klensi je glačao jednu čašu, huknuo u nju i nekoliko puta, a onda nastavio da je glača. — Ja se nikada ne raspitujem za tuđe poslove, sinko. Jedino što mi je stalo to je da moji gosti uredno plate svoje piće i da ne prave nered u lokalu.

— Pitao te je nešto. Video sam da si to preneo Dastinu.

— Rekao je da se zove Sančo i tražio je Doka Holideja — rekao je Klensi nestrpljivo. — Uostalom, kakve to veze ima s tobom? Ja ne volim da mi neko postavlja glupa pitanja, dečko, a mislim da se to ne bi dopalo ni onom došljaku. Zbog toga, ako ti je stalo do tvog zdravlja, mislim da bi trebalo da gledaš svoja posla.

— Mislim da ga poznajem, to je sve.

— Lažeš — rekao je Klensi. Spustio je čašu na šank i nagnuo se preko šanka i pogledao Klaneja u oči... — Za dečake tvojih godina ti pričaš i piješ previše. Da se ja pitam, prebacio bih te preko kolena i dobro isprašio. Postupio bih malo drugačije nego Holidej, veruj mi.

Klanej je pocrveneo. Dunuo je kroz nos dajući na taj način oduška svom besu. Činio je napor da se kontroliše. Holidej je svima pričao o batinama, ili je to možda bilo Pilovo delo. Mrzeo je obojicu. Mrzeo je i samoga sebe zbog toga što dosada ništa nije učinio da se osveti.

Klensi se nasmejavao ljutini koju su njegove reči izazvale, a Klanej se okrenuo od njega da ga bes ne bi sasvim savladao. Bio je na pola pu-

ta daleko od svog stola, kada ga je Pil stigao. Dohvatio ga je za ruku i čvrsto stisnuo, kada je ovaj pokušao da se otrgne.

— Možeš mene da kriviš — rekao je Pil. — Ipak, nikom nisam rekao za batine. Samo sam kazao kako ti je Holidej uterao pamet u glavu, to je sve.

— Da kladio bih se da je baš tako. — Trgnuo se još jednom i ovaj put mu je pošlo za rukom da se otrgne. Iskušenje je steglo Klanejevo srce i njegova se ruka spustila do revolvera. Prsti su mu se stegli oko drške, i revolver je već upola bio izvučen pre nego što je razum ponovo preovladao u njemu.

— Sklanjaj se! Beži od mene pre nego što te izbušim mecima.

— Nisi ti toliko glup — odvratio je Dasti i mirnim koracima se vratio za šank. — Daj mi još jedno piće, Klensi — rekao je mirno. — I dečaku jedno, kad se bude smirio.

Klanej je taman htio da se okrene i da kaže Pilu šta će uraditi sa njegovim pićem kad je primetio da Breidvud i Holbruk više nisu tamo gde ih je ostavio. Psovka mu je već poletela ka usnama i on je žurno pošao prema vratima, kada je Kerol Morze ušla unutra. Obišla ga je smešeći se i ne zadržavajući se krenula prema stepenicama. Klanej je sačekao da vlasnik saluna okrene leđa, a onda je i sam hitro ustrčao uz stepenice, pazeći da ga Klensi ne primeti.

— Uđi, Seme — pozvala ga je Kerol kada je pokucao. — Sodi dok se ja presvućem. Neće trajati dugo.

Sem je otvorio vrata i ušao. Kerol se presvlačila iza jednog paravana i čuo je kako pevuši jednu pesmicu koju je pevala ranije te večeri. Čuo je šuštanje svile i video haljinu ko-

ju je devojkica svukla i prebacila preko paravana. Pocrveneo je i osetio kako mu lice gori pri pomisli da je Kerol skoro gola iza tog zaklona.

Onda je pevušenje prestalo, i Kerol se pojavila pred njim, uvijena do grla u debeli kućni ogrtač koji je u potpunosti skrivao oblike njenog tela. Nasmešila se očigledno nesvesna efekta koji je ostavila na njega.

— Večeras sam im se sigurno dopala, šta misliš? — rekla je.

Klanej je klimnuo glavom, a ona se okrenula i provirila kroz prozor. — Holidej je još uvek u šerifovoj kancelariji — rekla mu je devojkica videvši da u šerifskoj stanici još uvek svetli petrolejka. Onda se ponovo okrenula Klaneju i videla narmšten izraz na njegovom licu. — Seme, u čemu je stvar? Zbog čega si zabrinut? Možda ti je u poslednjem momentu došlo da se predomisliš? Ne bi mi smetalo ako je to u pitanju. To bi možda bilo najpametnije.

— Plan ostaje — promrmljao je Klanej još uvek zbrcan sapstvenim mislima o toj devojkici. Prisilio je sebe da se nasmeši i upitao je naizgled raspoložen. — Kako je bilo večeras? Da li je Holidej progutao udiču?

— Nisam sigurna — odvrtila je devojkica. — On je pametan. Suviše pametan, ako želiš da ti kažem tačno šta mislim. Zaista mi je bilo teško da ga držim na distanci. Ne bih volela da i sutra sve to prođem. Rekao mi je da će sutra uveče imati posla. Šta je time mislio, nisam sigurna, ali sam sigurna da taj posao nije ni u kakvoj vezi sa njegovom ženom. Možda to ima nekakve veze sa porukom koju je pronašao.

— Porukom? — Klanej se trgao.

— Neko je ostavio poruku za šerifa pod vratima kancelarije. — rek-

la je Kerol. — Kad smo izašli iz saluna krenuli smo u šetnju. Kad smo se vratili, Holidej je rekao da hoće da načas svrati do šerifa Pila. Rekao je da neće ostati dugo, samo nekoliko minuta. Mislila sam da je to samo izgovor da me uvede unutra kako bi mogao... Možda je i namera-
vao jer šerif nije bio tamo, ali, kad je primetio poruku njegovo ponašanje se promenilo. Pročitao je ono što je bilo napisano, rekao da sutra neće imati vremena za mene, a onda mi je rekao da se vratim u salon.

— Njegova žena je u gradu ili je bila — rekao je Klanej zamišljeno. — Možda je ona ostavila pismo.

Kerol odmahnuła glavom. — Nije to bilo pismo. Uspela sam da bacim samo jedan brz pogled. Pisalo je svega nekoliko reči.

— Možda je bila neka poruka u vezi sa zlatom — rekao je Klanej. — Ako sutra neće imati vremena, možda je to zbog toga što će morati da pazi na zlato.

— Da — rekla je Kerol. — I ja sam imala taj utisak. Seme... ja ne volim da to kažem, jer, može i da ne bude tako ali, zaista sam imala utisak da se poruka odnosi na to.

Klanejevo lice je bleesnulo od zadovoljstva, jer je sada sigurno znao ono što je sebi stalno govorio: da je njegov plan uspeo. Holidej mu je verovao, bio je siguran u to. Brisko je još uvek tapkao za Stigvelovim petama nastojeći da sazna kojim putem će ići zlatna pošiljka, ali je on, Klanej, bio smislio izmenu plana o kojoj Brisko nije znao ništa. Sutra uveče dok ceo grad bude spavao, a Dok Holidej bude bdeo nad bogatstvom o kome je bio obavezan da se stara, dogodiće se napad na banku. Napad će početi naivnim dolaskom Sema Klaneja u banku, a završiće

se time što će je on napustiti sa tobom punom zlata. Ali, bilo je još nešto što je trebalo učiniti da bi bio siguran da će Holidej voditi brigu o zlatu. Treba ga upozoriti da ga traži jedan najmiljeni revolveraš. Nevolja je bila u tome što Sem ni sam nije bio siguran da li želi da upozori Holideja ili ne. Još uvek se sećao prašenja koje je dobio od Holideja i još uvek ga je bockala želja za osvetom.

U očekivanju da se Dasti Pil vrati, Holidej je raširio na stolu pisamce napisano na komadiću hartije koje je našao gurnuto ispod vrata šerifske stanice, ponovo ga pročitao, a onda ga savio i stavio u spoljašnji džep sakoa. Pogledao je na časovnik, namrštio se, jer mu se učinilo da suviše dugo čeka, a zatim se zalavio u stolicu rešen da sačeka još desetak minuta. Ukoliko za to vreme Dasti ne bi došao, onda bi pošao u salon da ga potraži. Ali, to je želeo da izbegne jer nije hteo da bilo ko zapazi nešto neuobičajeno u Dastijevom držanju, što se moglo desiti ako je stari popio malo više.

U tome se na vratima začulo kucanje i u kancelariju je ušla Estela šušteći haljinama. Na licu joj se video izraz uvređenosti i nezadovoljstva. — Iznenadila sam te, zar ne? — rekla je ogorčeno. — Posmatrala sam te Džone, Pratila sam i tebe i tu drolju s kojom si bio. Šetali ste sve do potoka, a potom si je vratio ovamo. Varao si me. Sve vreme koje smo proveli zajedno ja sam ti bila odana... a sada... — prekinula je i zajecala. Suze su joj klizile niz obraze kad je nastavila. — Ali, morala sam znati da će to jednog dana doći. Ti si ipak neukrotiv i neuhvatljiv... Ti...

Dok je hitro obišao sto, obgrlio je rukom i obrisao joj obraze od suza. — Ne plači — rekao je blago. — Već duže vremena stvari ne idu kako treba tačnije rečeno ne idu onako kako bi ti možda želela... Ali, kad smo pošli ovamo, mi se nismo jedno drugom zakljinjali na večnu ljubav. Bili smo dragi jedno drugome i to je bilo sve. Ako si ti kasnije poželela nešto drugo, onda si pogrešila, jer je to izazvalo otpor u meni. Ali, ovo večeras zaista nema veze.

— Meni to nije tako izgledalo — jecala je Estela. — Držali ste se za ruke, gledali u oči. Ti... ti bi vodio ljubav s njom da te nije zaustavila.

— Samo sam igrao igru, draga — rekao je Holidej. — Estela, bila si u pravu što se tiče jedne stvari, ali, ja to ne mogu da dokažem. Klanej želi da se dokopa zlata. Ubedio je tu devojkicu da mu pomogne. Ona stalno trepće i prevrće očima i pokušava da me zavede kako bi dobila određene informacije. Morao sam da se pomirim s tim, jer nijedno od njih dvoje Dasti ne može da uhvati bez dokaza... pogotovu sada... — izvadio je cedulju iz džepa, pružio je Esteli i nije rekao ni reči dok je ona čitala. Kada je digla glavu na licu joj se čitao izraz zaprepašćenja.

— Kol Samčo — rekao je Dok. — Plaćeni stražar kompanije za prevoz tereta iz Dentona. Mora da je stiglo dok smo Kerol i ja šetali. To bi moglo da znači da će zlato stići sutra.

— Ali... mister Viler je zadužen za to — rekla je Estela. — Gospođa Stigvel mi je rekla...

Dok je slegnuo ramenima. — Viler može a i ne mora da bude onaj

za koga se izdaje. Ovde je iskrslalo mnogo problema, Estela. No, uprkos svemu, meni se mladi Klanej dopada, i hteo bih da ga izvučem. Estela je klimnula glavom u znak odobravanja.

— Znam i da se tebi sviđa — postavio je Dok — i znam da se slažeš sa mnom. Da li Klanej radi sa Vilerom? Da li mu ona dvojica s kojima je došao u grad pomažu? Samčo će možda moći da mi objasni ko je Viler, ali, on će u tom slučaju želeti da preduzme akciju, a ja zaista ne znam šta da radim. S jedne strane ne sviđa mi se toliko zamešateljstvo, a s druge strane mi se čini da tek sada predstoji fina igra.

Estela je obrisala suze i rekla. — Koliko je obaveštenja ta devojkica dobila od tebe?

— Rekao sam joj vrlo malo. Potrebni su mi dokazi da je tačno onom šta sumnjam.

— A ako bi razgovarao sa Semom? Misliš da bi mogao da mu uliješ malo pameti u glavu?

— Sumnjam. Bilo bi potrebno mnogo više od razgovora da bi se taj momak odvratio od te lude ideje. Mislim da samo o tome razmišlja od kako je došao ovamo.

— Šta onda da radimo, Džone? Da dozvolimo tom dečaku da upropasti sam sebe? Mlad, zanesen, tvrdoclav... ja ne želim da mu se bilo šta dogodi. Bolje da mu kažeš da znaš, da ga upozoriš. Možda će u tom slučaju odjahati iz grada i poživeti duže, možda čak toliko da se sasvim opameti.

Estela je čekala odgovor, dok se Holidej borio sa svojom savašću, tražeći izgovor za odstupanje od svojih načela, od načela zbog kojih je sam sebe cenio i drugi ga pošto-

vali. Ako je neko činio zlo ili smerao da čini zlo, morao je zbog toga da iskusi zasluženu kaznu. Ali, šta sa Klanejem? Da li se njegova mladost trebalo preseći ili joj pružiti još jednu šansu? Dok je uvek pružao šansu svakome, pa i onome koga je gledao preko mušice nišana. Da, daće Klaneju još jednu šansu da se vrati časnom životu.

— Idi kući Estela — rekao je najzad. — Nemoj me čekati. I nemoj da brineš ako me nema do jutra. Sačekaću Sanča i kada budemo razgovarali, možda ću naći način kako da postupim sa Klanejem.

*

Pošto je izašao iz Klensijevog saluna, Kol Sančo nije mnogo žurio. Ostavio je svog konja da ga čeka vezan za privežište i bez nekog određenog cilja pošao niz ulicu. Prešao je nekih pedesetak metara, zatim prešao preko ulice i nastavio da hoda dok nije stigao do Stigville banke. Izvesno vreme, stajao je i posmatrao zgradu, a onda je zadovoljno klimnula glavom, sam za sebe, i uputio se nazad ka šerifskoj stanici. Klensi mu je rekao da je Dok Holidej u gradu i da će ga ako već nije u salunu sigurno naći kod šerifa gde obično igra karte. Klensi mu je takođe rekao da je te večeri Dok Holidej zauzet nekim privatnim poslom, ali, da to sigurno neće trajati duže od jednog časa.

Nije pitao kakav privatni posao bi to mogao da bude i nije ga se ni najmanje ticalo. Po onome što je znao, Dok Holidej je bio čovek u koga se moglo pouzdati ako bi se nečega prihvatio. Bio je avanturista i kockar, i pričalo se da je lako potezao revolver, ali, niko mu nije odricao da je častan i pošten

čovek. Sigurno će naći poruku koju mu je ostavio ispod vrata i kada završi posao, čekaće ga da se pojavi. U to je Sančo bio siguran baš kao što je dobro znao da je bolje da se te večeri on ne pojavljuje pred Stigvelom, inače Stigvel cele noći neće moći oka da sklopi.

Sančo se nasmešio pri pomisli na Stigvela. Bile su vođene mnoge provere kojih Oliver Stigvel nije bio svestan. Trebalo je ispitati mnoge stvari pre nego što je Pis Krik odabran kao deo maršrute i mesto u kome će zlato prenočiti pre nego što nastavi za Fort Denton. Sve je to učinjeno u najvećoj tajnosti kao i sve pojedinosti o Holideju i Dastiju Pilu. Pil je predstavljen kao veoma pošten čovek, ali kao čovek koji je odslužio svoj vek kao šerif pogotovu kad bi popio suviše. Tada je bio sklon da razveže jezik. Zato Sančo i nije hteo da Dastiju odaje svoj identitet. Hteo je da razgovara sa Holidejem... ne znajući da je sve vreme od kada je izašao iz saluna i šetao ulicom bio praćen.

Ed Holbruk se krio u senci na uglu jedne sporedne ulice. Braidvud je čučao blizu njega, tako napet da skoro nije ni disao i toliko neodlučan da je skoro neprestano vukao Holbruka za rukav. Obojica su pažljivo posmatrali Kola Sanča kako pali šibicu, prinosi je cigareti, a kada je digao glavu, svetlost mu je obasjala lice.

Braidvud je povukao Holbruka za košulju i pošao nazad u sporednu ulicu, sve dok se nije našao daleko od pogleda čoveka koga su smatrali revolverašem. Holbruk je pošao za njim, i Braidvud mu je šapnuo. — Ne vredi. On nosi dva revólvera, Ede. Bila bi ludost bilo šta pokušati.

Holbruk je takođe bio preplašen, ali je bio i odlučan. — Mi ga moramo zaustaviti. Klanej je sve isplanirao. Ako Holidej bude sređen, onda nam propada čitav plan.

— Uvek možemo da se okrenemo Briskou — rekao je Breidvud tvrdo glavo. — Do đavola, ionako smo prvo počeli da radimo za njega.

— Moramo da sredimo ovog tipa pre nego što stigne do Holideja — ostao je uporan Holbruk. — Plašiš se, Džo. Rekao si mladom Semu da je kukavica, ali, mislim da si ti taj koji ne ume da ide gordo dignute glave.

Džo Breidvud je uzmakao još nekoliko koraka i prošaputao — Mi nismo sigurni da je on došao zbog Holideja. Može se desiti da pogrešimo. Nema smisla ubiti čoveka kojeg...

— Ja sam siguran — bio je uporan Holbruk. — Siguran sam u to kao što je sigurno da dišem.

— Ali... Klanej je rekao da čekamo. Znaš i sam.

— Rekao je da neće da bude pucao iz zasede. Pa lepo, neće ni biti toga. Neće ako budeš imao hrabrosti da uradiš ono što ti kažem.

Breidvud se očajnički trudio da pribere bar malo hrabrosti. — Kako onda može da se izvede?

— Skini opasač. Izađi na ulicu i koračaj sve dok ne budeš uporedo s njim... — Holbruk je nastavio da iznosi svoj plan, koji je mogao da uspe samo u slučaju da Breidvud bude dovoljno hladnokrvan i prirodan. Breidvudu se to nije dopadalo ali, kao što je Holbruk i rekao, pošto nije imao revolver, niko od njega nije mogao da očekuje bilo kakvu pretnju, i zato nije ni postojala nikakva mogućnost da dobije kuršum.

— Živci su mi napeti, Ede — rekao je. — S ona dva svoja „kolta“ mogao bi da me raznese u komade.

— Hajde, polazi, Džo — rekao je Holbruk. — Neće ostati na tom mestu čitave noći.

Sančo je baš hteo da pođe, kad je Breidvud izašao iz sporedne ulice. Teturao se dok je išao, i pre nego što je došao do mesta gde je stajao Sančo, uhvatio se za stomak i počeo da ječi, da se previja i grči i na kraju se srušio na zemlju skoro ispred Sančovih nogu.

— Pomozi... — ječao je Breidvud. — Umirem od bola, mister... zovi... zovi mi doktora... molim te...

Sančo je bacio cigaretu i, kleknuo na jedno koleno da bi izbliza pogledao šta se dešava sa čovekom koji je vapijao za pomoć. Breidvud je još glasnije jeknuo, kako bi omogućio Holbruku da se neopaženo približi.

Holbruk se pojavio na drugoj strani ulice, zastao kao da osluškujе i prikrrio osmeh na licu, kada mu se Sančo obratio. — Nešto nije u redu sa ovim čovekom — rekao je Sančo. — Počeo je da se grči, uhvatio se za stomak i pao. Ne znam šta mu je, ali, ako biste mi rekli gde se nalazi doktor...

— Tamo dole niže u ulici — pokazao je Holbruk palcem. — Možda je pijan. Jeste li osetili miris pića u njegovom dahu?

Sančo se nagnuo niže. Holbruk je u tom času prišao blizu. — Izgleda da je pio — rekao je Sančo. — Ali, nisam siguran.

— Nikad nećeš ni biti — rekao je Holbruk i spustio zamahnuti revolver. — Nikad — ponovio je i udario još jednom. Sančo je pao i kliznuo preko Breidvudovih nogu, ali je, naprežući poslednje iskre svesti

pokušao da se uspravi. Holbruk je raspalio još jednom. Sančo je imao tvrdu glavu, ali je drška Holbrukovog revolvera ipak bila tvrđa. Još jedan udarac i Sančo je instiktivno digao ruke da se zaštiti od udaraca.

Breidvud je skočio na noge. — Ubij ga, Ede! — prosiktao je. — Ubij ga! — Holbruk je ponovo zamahnuo, a Breidvud je povukao Sančove ruke naniže. Holbruk je svom snagom udario nezaštićenog čoveka. Sančo se više nije pomerao, ali je Holbruk nastavio da udara sve dok Breidvud nije uplašeno viknuo. — Neko dolazi! Bežimo odavde, Ede!

Holbruk je vratio okrvavljen revolver u futrolu i pogurivši se, potrčao prema mračnoj aleji. Breidvud je trčao još brže od njega, i zastao je samo da uzme opasač koji je ostavio u mraku, a zatim je nastavio da trči sve dok obojica nisu ostali bez daha. Onda su stali, teško dišući, osluškujući načuljenih ušiju, ali, nisu mogli ništa drugo da čuju osim zujanja krvi u ušima i bubnjanja sopstvenog srca.

Pošto ih niko nije gonio, Holbruk je odahnuo i kao da je nekako zahvalan što se našao van opasnosti rekao: — Čini mi se da smo bezbedni. Da nas je bilo ko video, do sada bi bila paklena gužva.

VIII

Dasti Pil je izašao iz saluna i videvši da u šerifskoj kancelariji još uvek gori osvetljenje, uputio se tamo. Sasvim je bio zaboravio da je trebalo da se tamo nađe sa Dokom. Pri pomisli na svog prijatelja, lice mu se smrklo, jer nije odobravao njegovo flertovanje sa Kerol Morze.

— Prokleta kućkina kći — rekao

je glasno i nastavio da šepa prema zatvorskoj zgradi. Te večeri popio je više nego obično, i osećao je da mu se muti u glavi.

Dasti je nesigurnim korakom prolazio pored radnje Edit Flečer u času kada je Holbruk zadao poslednji udarac Kolu Sanču. Udarac je bio težak, i tup zvuk se jasno čuo, ali, dok se Holbruk uspravljao iznad opruženog tela, a Breidvud posmatrao iz blizine, Dasti je uzalud zurio u pravcu odakle je čuo šum, jer ništa nije mogao da vidi. Nejasne senke bile su sve što je kao kroz maglu nazirao. Kada se pribrao i kada je uspeo da pogled koncentriše, dve osobe su bile nestale dok je treća nepomično ležala na ivici trotoara.

Držeći glavu visoko podignutu, Dasti Pil je krenuo preko ulice. Dovoljan mu je bio samo jedan pogled da shvati šta se desilo, a zatim se okrenuo na petama i potrčao da obavesti Holideja. Istina, njegova je bila dužnost da pazi na red i mir u gradu, ali, on je znao da je bez Doka nemoćan.

Na Doka je naleteo na vratima kancelarije. — Šta je, šta si se zaleteo. Kad te čovek vidi ovakvog, pomisli da te u najmanju ruku goni četa Apača. — Videvši Dastijevo uplašireno lice, dodao je. — Hajde reci.

— Dogodilo se ubistvo — dahtao je Pil. — Tamo, na ulici. Nekom momku su razbili glavu. Leži mrtav na trotoaru.

Dok nije sačekao dalja objašnjenja. Ostavio je Pila da stoji na drvenom trotoaru, a sam je potrčao prema mestu gde je Sančo ležao. Svetlost petrolejke osvetljavala je krvave mrlje na trotoaru, a kada je Dok

okrenuo telo na leđa na bleđoj svetlosti u žutobeloj boji ocrtavalo se samrtničko, voštano lice. Dok je pogledao u oba pravca ulice, ali, nije video nikoga. Prigušivši psovku, podigao je telo, odneo ga preko u zatvor i položio ga na ležaj u jednoj od zadnjih ćelija.

Dasti je prišao bliže, držeći podignutu petrolejku dok je Holidej nestrečnoj žrtvi pregledao džepove. Iz novčanika je izvadio neku hartiju i prinevši je bliže svetiljki pročitao.

— Kol Sančo... ovlašćeni agent kompanije Denton. — Zatim se okrenuo prema Dastiju. — Kako je do đavola uspeo da tako brzo nastrada?

— Video sam ga u Klensijevom salunu — rekao je Pil. — Bio sam besan na tebe što si odlutao s onom devojkom.

Dok se namrštio. — Da li je mlađi Klanej bio tamo kada je ovaj čovek ušao u salun?

— Jeste — odgovorio je Pil ozbiljno. — I ona dvojica su bili s njim. Ja i dečak smo razgovarali. Ranije sam bio rekao Klensiju kako si ga istukao, a Klensi je bio glup da se izlaje.

— To sada nije bitno — prekinuo ga je Dok. — Jesi li dobro video te momke koj su sredili Sanča? — Ali je pogledavši Dastija primetio da je ovaj pripit. — To jest, ako si bilo šta mogao da vidiš.

— Bilo ih je dvojica, u to sam siguran — rekao je Dasti trljajući oči rukama. Zatim se skljkao na drugi ležaj u ćeliji. — Znaš, moram da priznam da sam popio malo više, Dok. A zašto i ne bih kad niko nije mogao ni da nasluti šta će se desiti. A, onda, ove moje oči nisu više ono

što su nekada bile, a ona dva bandita su tako brzo pobegla, da nisam uspeo ni trag da im vidim. Kao da su imali krila, časti mi.

— Da li su to mogla da budu ona dvojica Klanejevih ortaka?

Pil se zamislio, a onda rekao. — Moguće je. Ne sećam se da li su još pili za svojim stolom kad sam izašao iz saluna. Dečko nije bio tamo u to sam siguran. Video sam ga kad je otišao uz stepenice, verovatno kod one devojke. Možda se i on zacopao. Rekao bih da je našao, pošto se nije vratio dok sam ja bio tamo. Slušaj, ako hoćeš da saslušamo tu dvojicu baraba, nećemo morati da idemo daleko da bismo ih našli. Oni su se smestili u onoj staroj Klensijevoj štali. To mi je Klanej rekao.

Holidej je izvesno vreme posmatrao nepomično telo, a zatim je pogledao Dastija. Izašao je i zastao na trotoar posmatrajući svetla koja su bleštela na gornjem spratu Klensijevog saluna. Gonjen nekim unutrašnjim podstrekačem koji je delimično bio instinkt, a delimično radoznalost, Dok je pošao do ugla i bacio pogled preko pustog trga prema mračnoj zgradi štale. Slaba svetlost je zasijala, i ođmah nestala kad su se vrata štale zatvorila, ali u času kad je svetlost zablistala, Dok je primetio dve prilike koje su žurno ušle u štalu. Obe prilike su bile suviše visoke za rast Sema Klaneja. Nije imao nikakvih dokaza, ali bez obzira na to, nije moglo biti sumnje ko su bila ta dvojica. Jedino nije mogao da pretpostavi razlog zbog čega su to učinili, ali mogao se zakleti da su Breidvud i Holbruk ubili Kola Sanča. Klanej je, pošto se družio s njima, možda i sam bio

umešan u sve to. Kada je Holidej glasno izrekao svoje sumnje, Pil je odmahnuo glavom.

Dok, nisi u pravu — rekao je. — Sem Klanej je pričao s tom devojkom. O tome nije mogao ništa da zna.

— Bio je prisutan kad se Sančo pojavio.

— To sam ti rekao, ali, popeo se uz stepenice. Do đavola, ako je neko imao motiv za ubistvo, to je onda samo jedan čovek, Viler! Sančo bi ga razotkrio. Viler je morao da ga ubije da bi mi zatvorio usta.

— Viler je samo jedan čovek. Ti kažeš da si video dvojicu — bio je uporan Dok. — Uostalom, Viler i Stigvel su napustili salun istog trenutka kad je program bio završen. Da se Viler vratio, ti bi ga sigurno video. Osim toga, a čini mi se da je to u ovom momentu vrlo važno, kako su ti momci znali ko je Sančo? Mislim da nam ovde nešto važno nedostaje. Neću se smiriti dok ne pronađem odgovor na to. Jer, ako su saznali za Sanča, ko zna šta još drugo znaju.

Dasti se namrštio. — Sema ne možeš da kriviš — rekao je tvrdo-glavo. — Voleo bih da mogu da budem siguran da su to bila ona dvojica njegovih pajtaša koje sam video. Mislim da njih dvojica i Viler rade zajednički. Kad se Sančo pojavio, oni su odmah pohitali i informisali Vilera. Viler je rekao da ga ubiju i to su i uradili. To ima smisla i logike Džone. Jedina slaba tačka moje pretpostavke je u tome kako su znali ko je on. Ali, i za to imam rešenje. Uhapsiću ih, možda će se uplašiti vešanja i razvezati jezike.

Dok se zamislio i oštra bora mu

se urezala između obrva. — Sa jedne strane to bih i ja voleo. Mogao bi da ih privremeno zatvoriš zbog sumnje, sve dok zlato ne ode iz grada. Mislim da bi mogao da optužiš i Vilera zbog lažnog predstavljanja. Neovlašćeno se predstavljao za predstavnika transportne kompanije. To bi otklonilo opasnost od pljačke, ali Sančove ubice ne bi dobile kaznu kakvu zaslužuju. A to je za mene i te kako važno.

— Sem toga, ima još jedna stvar — nastavio je Holidej. — Ma da bi hapšenje i saslušavanje uteralo strah u kosti onoj dvojici nitkova, ne verujem da bi to nešto koristilo Semu Klaneju. On će jednostavno odlutati dalje, i povezaće se sa nekom drugom ništa boljom bandom. On je malo divalj, ali, odnekada ja verujem da u njemu ima i nečeg dobrog. To dobro treba probuditi.

— Ne znam — progundao je Pil mrgodno. — Ako je Klanej saučesnik ili pomagač u ubistvu, ne izgleda baš normalno što stalno misliš o tome kako mu treba pomoći... Bilo bi normalnije da želiš da mu namakneš omču na vrat.

— Videćemo — rekao je Dok i prebacio prekrivač preko Sančovog tela, povukavši ga tako da pokrije lice. — Sada pokušaj da se ispavaš. Sančova smrt mora da ostane tajna, razumeš? Zato nikome ni reči.

Začulo se mrmljanje, a onda je Dasti Pil nesigurnim korakom isteturaio iz kancelarije. Dok je sačekao još nekoliko trenutaka, a onda je zaključao kancelariju, stavio Dastiju ključ u džep, a onda krenuo da zauzme mesto u blizini ulaza u Klen-sijev salun.

•

Sem Klanej je dugo vremena razgovarao sa Kerol Morze. Razgovara-

li su o pripremljenom planu i čestitali sami sebi što su došli do pametnog zaključka u vezi cedulje koja je bila ubačena ispod vrata šerifove kancelarije. Posle toga vratili su se daleko unazad u prošlost i razgovarali o detinjstvu u Fargu i tek kada je Kerol zevnula, Sem je shvatio koliko ima sati.

— Izvini — rekao je. — Mislim da sam se zaneo. Ti sada pođi na spavanje, a ja ću doći da te posetim sutra u isto vreme.

Kerol ga je ispratila do stepeništa u hodniku i nasmešila mu se, zadržavajući dosta dugo ruku na njegovoj mišici. — Znaš, moram da ti kažem nešto. Odrastao si Seme. Možda malo previše brzo, ali, zaista više nisi dete.

— Da — rekao je i razmišljajući o toj činjenici pošao niz stepenice. Revolver koji je nosio na bedru davao mu je snagu samopouzdanja i izgled godina koje nije stvarno doživeo. Postojala su još mnoga iskustva i saznanja koja je morao steći, ali, sve to što još nije znao i umeo, moglo se lako kupiti zlatom koje je planirao da ukrade, a kada to bude, njegova zrelost će biti kompletna. Nije obratio pažnju na mrgodan pogled koji mu je Den Klensi uputio dok je prolazio. Tu i tamo za stolom još uvek je sedeo nalakćen pokoji pijanac, i mada je već bilo dosta kasno, Klensi još uvek nije zatvarao lokal, jer njegovoj pohlepi nije bilo dosta novca prikupljenog u toku večeri, već je žudeo za svakim dolarom.

Klaneja je obuzelo nezadovoljstvo Klensijevim ponašanjem. Pljesnuo je snažno šakama, leptirasta vrata, da bi ih otvorio i izašao na hladan,

svež vazduh gde duvanski dim i zadah lošeg viskija nisu mogli da dopru. Duboko je udahnuo vazduh i ispunio pluća. Odlučio je da se više nikada neće vratiti u Fargo. Nekada je to želeo, ali više ne. Posle pljačke zlata, otići će u Kaliforniju, naći će neko tiho i udobno mestašće koje nije mnogo udaljeno od grada, gde će moći da gaji nekoliko krava kao hobi, i da radi možda još nešto što bi mu se svidelo. Jer, kažu da bogatstvo može pored raznih udobnosti doneti i dosadu. Možda će se oženiti ako mu za oko zapadne neka devojka. Ne bilo koja, nego neka fina i lepa devojka.

Prepušten sanjarijama o životu kakvim ga je video u budućnosti i udubljen u razmišljanje kako da dostigne te snove, Klanej je nastavio da hoda, nesvestan jedne siluete koja se pojavila iza ugla zgrade. Nije bio svestan njenog prisustva sve dok na leđima nije osetio pritisak tvrde revolverске cevi.

Neki duboki glas koji je ledenom pretnjom stravio kao ječanje duhova na groblju obešenih, preteći mu je promrmľjao pored uha. — Da se nisi makao, dečake. Da se nisi makao, a možda bi bilo bolje i da ne dišeš...

Bio je to glas Doka Holideja! Psovka je zamrla na Klanejevim usnama kad mu je cev „kolta“ skoro odrala kožu na leđima. Bes i očajanje doveli su ga skoro do pucanja nerava, kad je osetio da mu je futrola odjednom lakša. Holidej mu je oduzeo revolver.

— Nastavi da hodaš, sinko, samo lagano, pokorno i bez protivljenja — rekao je Holidej istim glasom. — Znaš već i sam kuda treba da ideš. Klanej je znao, ali mu se to nije

dopadalo. Sem toga nije ni znao razlog zašto tamo ide, a nije ga saznao ni onda kada je Dok pokucao na vrata zatvora i pozvao Pila da otvori vrata i primi uhapšenika. U nezvesnosti je ostao i kada je Dok prošao pored bunovnog Dastija, otvorio vrata ćelije i ugurao ga unutra. Sedajući na ležaj, Sem se okrenuo i pogledao Holideja.

Pustolov je stajao na vratima ćelije i pogledom fiksirao momčića. Taj pogled kao da je dolazio odnekuda izdaleka, iz nekog drugog sveta, a ipak je plavio neodoljivo, upijao se u oči, prodirao duboko sve do središta svesti. Sem je uzdrhtao i uz kičmu su mu počeli mileti žmarci.

— Šta hoćeš? — upitao je Klanej kao bez daha. — Proklet bio, Holideje šta sve ovo treba da znači?

— Pre svega, sačuvaj lepo ponašanje — rekao je Holidej mirno. — Ja sam za tebe mister Holidej, zapamti. A šta ovo znači ti znaš. Lukav si momak, ali me nisi prevario. Još od prvog trenutka kad si došao ovamo ja sam znao šta nameravaš. Pravio si se, dobar, izigravao si nevinašce pred madam Estelom. U tebi ima nečeg lošeg, mornče. I to loše će ti na kraju krajeva pojesti srce ako ne digneš ruke od ludih namera.

Klanejevo lice je pocrvenelo od gneva, a pesnice su mu se stisnule toliko da su mu se nokti zarili u ruke. U jednom momentu je hteo da se baci na Holideja, ali, pre nego što je ta ideja u potpunosti sazrela u njemu, Dok Holidej je pročitao u njegovim očima. Dograbilo ga je rukom za košulju i privukao ga sebi tako da su se gledali oči u oči.

— Trebalo bi da sam te pustio da potegneš revolver pa da ti razmr-

skam glavu, ili da ti isečem taj tvoj lažljivi jezik i da ti ga nabijem u grlo. Reci mi jedan razlog zašto da to ne uradim.

— Ja... ne znam — promućao je Klanej. — Mister Holideje vi se varate. Ništa nisam učinio. Čak nisam ni pio. Razgovarao sam sa Kerol, to je sve.

— Aha — progundao je Holidej. — A ja dobro znam o čemu ste razgovarali. Rekao sam da me nisi prevario, Seme. Saznao si sve o zlatu. Ti i tvoji partneri rešili ste da ga opljačkate. Sve vreme si se prijateljski ponašao, kako bi saznao sve što možeš pre nego što pokušaš da se dočepaš bogatstva.

Klanej je skrenuo pogled u stranu, i sada je na obrazu osećao Holidejev dah, a u nozdrvama miris finog duvana. Činjenica da je Dok sve znao preplašila ga je, ali je ipak u dubini znao da Holidej nema nikakvih čvrstih dokaza protiv njega, i nadao se da će se izvući.

Odmahnuo je glavom i rekao. — To nije tačno, mister Holideje. Nemate za to nikakvog dokaza. I sami vrlo dobro znate da nemate za šta konkretno da me optužite!

— E, tu grešiš, Seme — rekao je Holidej hladnim glasom. — Imam više nego što treba, i to ćeš uskoro videti. — Otkaćio je opasač sa revolverom i dodao ga Pilu. — Pridrži mi ovo za kratko vreme, molim te. — Zatim se ponovo okrenuo Semu. — Daću ti jednu lekciju. U stvari, biće to više lekcija. I sve će to biti za tvoje dobro.

Klanej je znao šta dolazi, video je to po stisnutim Holidejevim usnama, po blesku njegovih sivoplavih prodornih očiju. Ustuknuo je Holidej je stisnuo pesnice i pošao na-

pred. Tuča, istina, nije bila njegov stil, ali se uklapala u niz lekcija, a kada je bilo neophodno, Dok je i te kako znao da se posluži pesnicama. Klanej je skočio u stranu, zamahnuo, očešao Dokovu braću jednom pesnicom i zario mu drugu u rebra. Otvorena šaka je dočekala sledeći Klanejev udarac, i odmah se sklopila tako da mladić nije mogao da oslobodi ruku. Holidej je sačekao sledeći udarac levom rukom, pa je i nju uhvatio. Obe dečakove ruke je stegao u svoju šaku, a zatim ga pritisknuo uza zid, tako da je Klanej mislio da će se ugušiti.

— Kopile — jedva je prostenjao Klanej. — Smrdljivče... zašto se ne boriš sa nekim ko je tvoje snage i veličine. Ne bi imao smelosti za pošteni borbu. Možeš samo da iskaljuješ svoju snagu na ljudima kao što sam ja.

— Nisi ni ti baš za potcenjivanje... — rekao je Dok. — Ti si pravi davo. Davo koji je protiv čitavog sveta, eto šta si ti. Prepun ludih ideja i ogorčenosti. Pa dobro, mislim da je krajnje vreme da te neko malo opameti.

Stisak čeličnih ruku je previo Klaneja nadvoje. Ponovo se, kao i ranije, našao prebačen preko Dokovog kolenja. Suze gneva potekle su mu niz obraze i svom snagom on je pokušao da se oslobodi. Ali, to je bilo isto tako uzaludno kao da je pokušao da pomeri planinu. Snažna ruka je počela da udara, nemilosrdno i metodično. Bol je počeo da prožima čitavo Semovo telo. Prošlo je nekoliko minuta pre nego što je postao svestan da je udaranje prestalo.

Sada je ležao na podu, a Dok je stajao iznad njega. — To je za početak, momče. Za ono što si pokušao

da me ubiješ, to je kraj kažnjavanja zbog toga. Za ostalo što si planirao... pa, žao mi je što moram da kažem, ali, ono najgore će tek da dođe.

— Žao vam je? — Klanej je obrisao suze i s mukom se uspravio na noge. Pogledao je Holideja sa ubilačkim sjajem u očima. — Nije vama ničega žao. Radujete se, mister Holideje, drago vam je što imate izgovor da me prebijete, da pokažete kako ste jaki. Veliki Dok Holidej tako vas zovu. Veliki hrabri, nepobedivi Dok Holidej ali, za mene ništa drugo nego nasilnik. Zaista ste veliki. Hajde, nastavite da me bijete... sve dok sav ne pomodrim i poplavim. Neka svi vide šta možete. Mrzim tu vašu hrabrost i nepobedivost i mrzeću vas dok u meni bude duha. Čak i kad budem u paklu, ja ću vas mrzeti.

Holidej više nije slušao bujicu Klanejevih kletvi i proklinjanja. Nehajnim pokretom ruke uzeo je Semov revolver i istresao metke u šaku. Zatim je metke stavio u fioku stola, a revolver ostavio na dohvatu. Onda je s istom nehajnom ležernošću to isto učinio i sa svojim revolverom, pa je i njega stavio pored Semovog, nadchvat Semove ruke i zabezeknutog Semovog pogleda.

— Misliš da si brz revolveraš, zar ne? — rekao je Dok. — Praviš se važan da si odrastao čovek, jer umeš dobro da pucaš. Brz na revolveru i veliki poznati revolveraš, to si oduvek želeo da budeš.

Klanejeve usne su se iskrivile u besnu grimasu i nehotice je koraknuo korak bliže stolu, a onda zastao razočaran i razdražen činjenicom da

nijedan od dva revolvera nije imao ubojitu moć. — Mogu da vas pobedim. Kad god hoćete Holideje. Ništa na svetu ne bih više voleo nego da mi se pruži prilika da to dokažem.

— Možda bi i mogao — rekao je Holidej. — S druge strane, možda ti i nisi tako brz kao što misliš.

— Isprobajte me. Samo pokušajte. Napunite te revolvare pa ćemo videti ko je bolji i brži.

— Dovodiš me u iskušenje — rekao je Holidej. Uzeo je svoj revolver okrenuo ga je zamišljeno u ruci, a onda ga vratio sebi u futrolu. Dasti Pil je sve to gledao netremice ne pokazujući ni znaka slaganja ili neslaganja. Dok je nastavio. — Samo, to ipak ne mogu. Prvo, šerif je tu i njegova je dužnost da spreči obračune. A onda, ti si ipak dečak, i kad tad bi se našao neko ko bi mi prebacio da sam odmeravao snagu sa borcem nedovoljno doraslim mojim sposobnostima. Ne, to ne dolazi u obzir.

Klanej je zarežao besno. — Kuka-vica ste. Ne smete da mi pružite šansu.

Holidej je mrgodno digao obrvu. — Misliš...? Slušaj, ne mogu da se ogledam s tobom, jer neću da budem decoubica. Ali, postoji druga mogućnost. Uzmi revolver i kad odbrojam tri ti potegni.

Klanej je uzeo svoj „kolt“. Odmakao se nekoliko koraka unazad, okrenuo se, zgrčio se kao što se to čini pri potezanju revolvera i tako ostao spreman. Ruka mu je lebdela nad drškom oružja. Misli su mu grozničavo radile. Nije mogao da ubije Holideja, ali, bar je mogao da ga nadmaši u brzini potezanja revolvera. Morao je da ga nadmaši u ime

svog uvređenog ponosa... i zbog mnogo drugih razloga koje su mu njegovi pajtaši govorili od kako ga je Brisko najmio kao revolveraša.

— Spreman sam — rekao je. — Počnite da brojite Holideje. I dobro gledajte u moj revolver.

Holidej je počeo da broji. Kad je došao do tri, Klanejeva ruka je sev-nula nadole brzinom munje. Delić sekunde kasnije podigla se sa revolverom i u tom času je Sem shvatio da je izgubio. Holidej je stajao pred njim, blede osmehnut, sa revolverom koji mu se našao u ruci kao ubačen nekom čarolijom. Njegovo vitko telo se panteriski brzim pokretom već bilo pomerilo u stranu, tako da Klanej čak i da je mogao da puca ne bi našao Holideja na mestu gde je stajao malopre. Promašio bi čak i da je bio brži. Ali, na njegovu veliku žalost, nije bio brži.

Dok je podrugljivo dunuo u cev kao što je obično činio kad je oduvavao barutni dim, a zatim je elegantnim pokretom okrenuo revolver oko prsta, i ubacio ga u futrolu. Onda je otvorio fioku stola, izvadio otuda metke i pokazao ih Semu.

— Lekcija broj dva — rekao je s učiteljskom strogošću. — Brz si, to je tačno. Ali, na svakog brzo revolveraša kad tad naleti neki momak koji je samo malčice brži. A to malčice je dovoljno. To si sada imao prilike na naučis i nemaš potrebe da izgubiš život da bi to shvatio.

Klanej je odjednom osetio da su mu usta suva kao da su puna prašine. Bio je svedok lakoće i brzine kojom je Dokova ruka izvukla revolver, a onda je mahinalno oborio glavu i pogledao svoje oružje. Kada je ponovo digao pogled, osmeh sa

Dokovog lica bio je nestao, i u ušima su mu ponovo odjeknule njegove reči. — „Nećeš morati da umreš da bi to saznao”.

Dok je klimnuo glavom, svestan utiska koji je ostavio na dečaka. Rekao je tiho. — Ko te je učio da pucaš, Seme? Ko ti je dao taj revolver?

— Moj otac — rekao je Klanej. — Verujem da je revolver ukradio kao što je krao i sve ostalo.

— Gde ti je otac sada?

— Ubijen je, a pre toga optužen da je ukradio konje. Ja sam pokupio sav gotov novac i sve ostalo korisno što sam mogao da nađem... mada toga... nije bilo mnogo... — Klanej je počeo sve brže da priča o svemu što se s njim događalo u poslednje vreme, osećajući olakšanje od toga što je mogao slobodno da kaže sve što ga je mučilo. Gledao je u Holideja, ali ga nije video. Pred njegovim očima su se ponavljale scene od njegovog bekstva iz Farga, strah od samotno provedenih noći, društvo sa kojim se sreo. Konačno je došao do trenutka kada su se sreli sa Briskom.

— Ja nisam želeo da vas ubijem — rekao je. — Holbruk je rekao da nemam ambicije. Breidvud se kleo da sam kukavica. Obojica su možda bili u pravu, sve dok nisam čuo za to zlato. Ono je postalo izazov za mene, mister Holideje. Da bih ga se dočepao, morao sam da obmanem vas, Briskoa, Kerol... čak i onu dvojicu skitnica kad tome dođe vreme.

— Sve se slaže — rekao je Holidej. — Znao sam da te ne goni samo mržnja. Ti si istovremeno patio i od

zlatne groznice. Zlato je u stanju da načini svašta od čoveka, Seme. Čovek može da izludi ako to sebi dozvoli.

— A vi ste sve znali? Pretpostavljam da ste u izvesnom smislu naslućivali i istinu o Vileru, je li tako?

— Nisam bio siguran — odgovorio je Holidej, mirno kao da uopšte nije bio zainteresovan. Čuvao je još jedno iznenađenje za momka. Nastavio je. — Jedan momak po imenu Sančo je došao u grad večeras. Viseć momak, sa dva revolvera, obučen u crno. Jesi li ga možda video?

Klanej je podigao glavu i sreo se sa prodornim pogledom. Dokovih očiju koje kao da mu je prodirao do najskrivenijih kutova misli. Klimnuo je glavom. — Brisko ga je najmio. On je revolveraš i treba da uradi posao koji ja nisam obavio. Mister Holideje, rekao sam Breidvudu i Holbruku da ga u tome moramo sprečiti... ali, onda sam otišao kod Kerol i ne znam šta se dogodilo.

— Znaš li gde su tvoji partneri?

— Pretpostavljam da su u štali. Klanej je zagrizao usnu i oborio pogled. — Krenuli su za Sančom, ali oni nemaju hrabrosti da bilo šta urade. Verujem da će me oderati živog kad čuju šta se dogodilo. Ali, baš me briga. Rekao sam vam sve, i skinuo sam sebi teret sa srca. Mislim da zaista prvi put od kako sam otišao iz Farga vidim neke stvari i moram vam priznati da je to divno osećanje. Zaista sam zadovoljan mister Holideje.

Zabrinut izraz pojavi se na licu Doka Holideja. Imao je na umu još jednu lekciju za Sema, ali sada se

dvoumio da li da u toj odluci istra-
je. Uzeo je petrolejku i pošao do
odeljenja gde su se nalazile ćelije,
a onda je pozvao i sema da dođe.
Kad je Klanej stao pored njega,
Dok je prišao klupi na kojoj je le-
žao leš. Povukao je čebe naniže i
približio lampu. Svetlost je obasjala
voštano blede lice Kola Sanča.

— Ubijen — rekao je, dok se
Klanej još uvek oporavljao od šoka.
— Glava mu je razmrskana. To su
uradili tvoji prijatelji, i po tvojim
rečima, sledeći uputstva koja si mi
dao. — Dok se uspravio, izašao iz
ćelije i spustio svetiljku na ispupče-
nje na zidu. Pogledao je Klaneja
skrivajući svoja prava osećanja.

— Taj čovek nije bio revolveraš.
Seme — rekao je. — Zvao se Kol
Sančo i bio je zaposlen kod „Vels
Fargo“ kompanije kao istureni
agent za pošiljku zlata, zapravo, bio
je ono za šta se Viler izdaje. Nema
potrebe da ti objašnjavam šta to
znači. Tvoji ortaci su ga ubili, a i ti
si na neki način saučesnik. Sada
znaš zašto sam večeras prema tebi
bio onakav... grub i neprijateljski
raspoložen.

IX

Dokova optužba skamenila je Se-
ma Klaneja. Mladić je stajao kao
oduzet i posmatrao šerifa sa neveri-
com. Kada je shvatio da Holidej go-
vorí sasvim ozbiljno, pocrveneo je,
i gnev mu je razvezao jezik.

— Bio sam sa Kerol — zavapio
je. — Ona može da potvrdi, može se
i zakleti ako treba. Pitajte i Klensi-

ja... on će potvrditi da nisam na-
puštao salun sve do maločas kada
sam izašao. Ovo ne smete da mi
učinite, mister! Ne možete da me
optužite ni za šta, to i sami znate.

— Voleo bih da je tako — odvr-
tio je Holidej. — Na nesreću, sam
si priznao da si rekao svojim part-
nerima da se treba osloboditi San-
ča. Pored toga, ostaje činjenica da
si kovač planova da opljačkaš zla-
to. U velikoj si nevolji, sinko. Kad
se sve činjenice i dokazi sakupe i
povežu u celini, ne verujem da će
se u celoj oblasti naći sud koji te
neće proglasiti krivim.

— Ali, ja nisam uradio ništa!

— I ono što si učinio dovoljno je
— prekinuo ga je Holidej. Pokupio
je metke sa stola i jedan po jedan
stavio ih u magacin svog revolvera.
Dok je to radio, namerno je izbega-
vao Klanejeve očajnički izgubljene
oči. Nameravao je da odigra kartu
koju inače nije želeo da odigra, sem
u slučaju da mu ne ostane nikakva
druga mogućnost. Nije imao nikak-
vih dokaza protiv ljudi, koji su
ubili Sanča. Znao je da su krivi, ali
znati nešto i dokazati to nešto, bile
su dve sasvim različite stvari. Pos-
tojala je, sem toga, i zlatna pošilj-
ka, Klanejeva pohlepa i Klanejevi
planovi. Još uz to i lekcija koju je
trebalo proveriti da li je dečak na-
učio.

— Mislim da postoji samo jedan
način kojim možeš dokazati da si
nevin, rekao je Dok — ali, čisto
sumnjam da ćeš se rešiti da to uči-
niš.

— Isprobajte me — rekao je Kla-
nej. — Mister Holideje ja neću da
odgovaram za ubistvo. Radije ću

pokušati da bežim, pa makar mi šerif pucao u leđa. Više volim da poginem nego da me...

— Mogao bi da mi pomogneš da sačuvam to zlato — rekao je Dok. Šta misliš o tome da se okreneš protiv Briskoa i ostalih?

— Kako?

— Pa, za početak bi recimo mogao da mi izložiš plan koji si smislio. Posle toga bismo mogli da ga malo izmenimo, a da ipak ostane ubedljiv i da kod tvojih pajtaša ne izazove sumnju.

Holidejev predlog se Klaneju učinio kao slamka spasenja za koju se on prihvatio s očajanjem davljenika. Objasnio je kako je nameravao da prevari Briskoa i da se dočepa zlata pre nego što pošiljka krene iz Pis Krika. Holidej je odmahnuo glavom da pokaže kako to ne bi uspeo, ali Klanej je nastavio dalje.

— Mislio sam da sam vas prevario — rekao je. — Bio sam ubeđen da bih mogao da uđem u banku. Onda bih sačekao pogodan trenutak da vam prislonim revolver u rebra, a za to vreme Holbruk i Brisko bi izneli zlato. To je razlog što nam je Sančov dolazak zadao glavobolju. Ako bi se desilo da vas Sančo likvidira, mi ne bismo imali vas kao ulaznicu u banku, i morali bismo da se vratimo igri sa Briskom. A to bi značilo da ulov treba da delimo sa još jednim čovekom što nismo želeli.

— Da, deo koji si želeo da zadržiš za sebe — rekao je Holidej odmahujući glavom. — Uostalom, ti si nameravao da zadržiš sve. Grom i pakao, Seme, tvoja pohlepa i mržnja prema meni smutili su ti mozak. Prosto ne znam odakle da počnem.

Da li da kažeš onim pacovima da ti je pala na pamet bolja ideja da nadmudriš Briskoa? Da li bi verovali?

— Možda. Zavisi od toga šta imate na umu.

— Među lopovima nema poštenja, Seme. Možeš se kladiti u poslednji dolar da tvoji partneri, ako bi pljačka banke bila uspešno izvedena, ne bi bili zadovoljni svako sa samo trećinom plena.

— To nije odgovor, mister Holideje.

— Doći ću na to — rekao je Dok i seo na sto. Ljuljajući nogu tamo amo, posmatrao je mladićevo lice koje je iskazivalo radoznalost. — Pretpostavimo da sam ti ja poverovao kada si se pravio da si se opametio i da sam ti imajući poverenja u tebe stavio predlog da tebe i tvoje prijatelje angažujemo kao čuvare zlatne pošiljke do Fort Dentona... Šta misliš... da li bi oni nešto posumnjali?

— Bi ako znaju da ste pronašli Sančovo telo.

— To ćemo lako izbeći. Hoću da odgovoriš na pitanje, Seme. Dajem ti priliku da se iskupiš za sve greške koje si uradio. Nešto što će značiti poen u tvoju korist, kad se sve bude saznalo što će se sigurno desiti ako se sve odigra onako kao što se nadam.

Na Klanejev odgovor nije trebalo čekati dugo. — Šta god kažete — rekao je.

— U redu — rekao je Holidej. i davi mladiću rukom znak da mu pruži svoj revolver, uzeo je iz fioke metke, napunio oružje i ponovo ga

vratio mladiću. Zatim je izložio plan koji je u međuvremenu bio smislio. — Zlato ćemo voziti jednim starim indijanskim putem koji će ti pokazati kasnije, ali, o svemu tome nećemo ni reći reći Briskou. Što se njega tiče, zasada ćemo se praviti da i dalje verujemo da je on Viler. Njemu ćemo samo reći da će zlato ići glavnim putem. I ranije sam mu rekao da bi najčešće korišćeni put možda bio i najbolji, pa pretpostavljam da će to lako progutati. Ostatak plana je jednostavan. Majk Mek Tagart će voziti kola, a Džek Grover će biti pratilac. Pravi kočijaš i pratilac biće u kolima, spremni za slučaj neprilike.

— Dosada mi je sve jasno — rekao je Klanej. — A gde se ja tu uklapam?

— Ti ćeš čekati sa jednim kolima izvan grada — rekao je Holidej. — Breidvud i Holbruk će biti s tobom i čekaće da pretovarite zlato i u sanduk ubacite kamenje kako bi ste prevarili Briskoa. Brisko je svakako već isplanirao da onim prvim kolima postavi zasedu, negde na putu za Fort Denton. Kad bude iskočio iz zasede to će biti i njegov kraj. Tvoj zadatak će biti da voziš tim starim indijanskim putem sve dok partneri ne pređu u akciju. A ja mislim da nećeš morati da čekaš dugo.

— I vi stvarno mislite da bi se okrenuli protiv mene? — upitao je Klanej. — To bi bilo ono što vi kažete da među lopovima nema časnih odnosa.

— Sigurno. Dasti i ja ćemo takođe biti na tom putu. Seme. Ima dosta pogodnih mesta za zaklon. Drža-

ćemo te na oku skoro sve vreme, svaku stopu puta. U času kada tvoji ortaci budu krenuli na tebe, mi ćemo se pojaviti da se obračunamo s njima. Oni će više voleti da zlato dele na dva dela nego na tri. A ti ćeš biti onaj treći prekobrojni i nepoželjni čovek. Svi tako rade. I ti bi tako postupio da ti je plan uspeo.

Sem Klanej je začuao. U ruci je držao napunjen „kolt“ koji mu je vratio Holidej. Onda je bacio pogled prema ćeliji gde je ležalo nepomično telo. Holidej je čuvao to telo kao poslednji adut u ovoj psihološkoj igri. Najpre je izveo tuču pesnicama, a onda odmeravanje brzine potezanja i na kraju to. I uspeo mu je.

— Veliki Dok Holidej — rekao je Klanej glasno. — Da, dobro ste me prodrmali. I mislim da vas ne zovu tako bez razloga.

*

Ed Holbruk se probudio istog časa kad je Klanej ušao u štalu. Okrenuo se na stranu i potražio šibice da upali svetiljku. Klanej ga je zaustavio, tako da je Holbruk seo i rekao. — Džo se neće probuditi. Natreskao se kao zemlja.

— Mogu da legnem i bez svetla — rekao je Klanej. — Spavaj. Sutra ujutru ćemo imati o čemu da pričamo.

— Ne spava mi se — rekao je Holbruk i izvadio duvankesu. Pritiskujući prste sasvim blizu očima, uspeo je da zavije cigaretu. Dugo si se

zadržao, Seme. Ležao sam ovde i pitao sam se šta li je do đavola moglo da se dogodi.

— Razgovarao sam sa Kerol. Uglavnom o Fargu i detinjstvu. Posle sam sreo Holideja.

Holbruk se odjednom trgao, tako da mu se cigareta koju je savijao slomila u rukama. Odjednom je osetio da mu se čelo orosilo znojem. — Seme, zaista previše reskiraš — rekao je glasom koji se promuklo lomio u grlu. — Ne znaš šta smo večeras uradili.

— Ubili ste čoveka po imenu Sančo — rekao je Klanej bez dvoumljenja. — Holidej mi je rekao o tome. Samo, on misli da je to učinio Brisko. Sančo nije bio najmljeni revolveraš, on je bio namljen od strane transportne kompanije za posao za koji se Brisko predstavljao da radi. Napravili ste grešku, ali to je dobro, jer sada više ne moramo da brinemo. U stvari, to je imalo i dobrih posledica. Pošto zazire od Briskoa, Holidej mi je predložio da nas trojica budemo u pratnji i da čuvamo pošiljku zlata!

Najpre zaprepašćenje, a onda oduševljenje pojavilo se na licu Eda Holbruka. Zatim se glasno zasmijao, a onda je počeo da drmusu Breidvuda, sve dok ga nije probudio. Lampa je bila upaljena i obojica lupeža su pažljivo saslušali ono što im je Klanej ispričao. Kada je Klanej završio izlaganje, Breidvud je uzeo bocu i potegao dobar gut-laj da bi, kako je rekao, malo razbistrio misli. Onda je odmahnuo glavom i promrmljao. — Ne dopada mi se to. Šta da kažemo Briskou,

kao prvo? On je sve vreme računao na nas. Ako sada počnemo da pričamo neku novu priču, on će obavezno posumnjati.

— Mi već dosta vremena mislimo svojom glavom i imamo pravo da odustanemo. Nije Brisko sam u ovome — rekao je Klanej. — Kladi se da deset prema jedan da on van grada ima bandu koja ga čeka. A ta banda sigurno ne bi oklevala da nas svu trojicu sredi, ako se ne bismo uklapali u njihove planove.

— Tu si u pravu — složio se Holbruk. — Umeš da razmišljaš. Ti si bio uporan u svom planu sa Holidejem i postigao si mnogo više nego Brisko s onim njegovim prokletim bankarom. Samo jedna stvar me brine. Gde će biti Holidej dok mi budemo vozili zlato tim starim indijanskim putem?

— Pobrinuće se za Briskoa — rekao je Klanej. Kada to bude završio poći će da se nađe s nama. Samo, u to vreme ćemo mi biti daleko. Ispregnućemo iz zaprege konje i iskoristićemo ih da nam ponesu zlato. Sve će biti u redu čim mi Holidej veruje.

Klanej je spavao samo jednim okom. Ujutru se probudio prvi. Umio se i osvežio, a zatim došao da zapali vatru kako bi spremio doručak za svu trojicu. Jeli su čuteći. Zatim, kad je obed bio gotov, Holbruk je izvadio duvankesu.

— Šta da radimo, Seme? — upitao je Holbruk dok su se oko njega kolotali oblaci dima. — Sada je već skoro sve gotovo, i nije nimalo lako sedeti i ne raditi ništa.

— Radićemo ono što smo radili od kako smo došli ovamo. Čim mi se ukaže prilika razgovaraću s Briskom. Posle toga ću igrati poker sa Holidejem i Pilom. Zapamti, ako Brisko dođe ni jednu reč mu nemojte reći o Sanču. Brisko još ne zna. A ako bi saznao onda naš trik ne bi upalio i mi se ne bismo dočepali zlata.

Šerifska stanica bila je zaključana kad je Klanej stigao pred zgradu. Dasti Pil je bio odsutan, a Holidej je verovatno bio u salunu, a možda i kod kuće, pomislio je, jer prošle noći skoro uopšte nije spavao. Klanej je seo na stepenice i tako proveo izvesno vreme. Posle nekoliko časaka naišao je Oliver Stigvel u Briskoovom društvu.

Dasti Pil ih je ugledao s druge strane ulice, i zatim im je pošao u susret cereći se pakosno. — Najbolje je da se posvetite svom poslu, mister Stigvele. — rekao je Dasti. — Holidej je uzeo sebi slobodno prepodne. Mislim da će doći oko dvanaest sati.

— Zaista ima živce — rekao je Stigvel. — Ovaj grad jeste dosta miran zahvaljujući njemu, to moram da priznam, ali, ako je već uzeo na sebe neku obavezu, onda mora to da ima na umu. On to sam dobro zna. Na kraju, biće plaćen za to.

— Nije spavao noćas — rekao je Dasti. — Ne može se očekivati čak ni od mene da dvadeset i četiri časa dnevno mislim o vašim brigama, a da ne govorimo o njemu.

— Očekujem da bude budan svakog sekunda sve dok se zlato ne odveze odavde — planuo je Stigvel. — Još ne znam ništa ni o putu, o broju čuvara... ništa! Samo sedim i čekam na to zlato. Već skoro nedelju dana pošteno ne spavam... — Stigvel se prekinuo jer je u tom času video Klaneja. Shvatio je da je govorio suviše glasno. Dasti Pil se nasmejao.

— Ne brinite zbog njega, mister Stigvele. Sem je na našoj strani, on o svemu tome zna još od kako je došao u grad.

— Bolje da je tako — progundao je Stigvel a zatim se okrenuo i pošao prema banci. Brisko se nasmešio usiljeno Dastiju, a zatim upitno pogleda Sema. Pošto je Sem kratko klimnuo glavom okrenuo se i prešao preko ulice. Zastao je pred izlogom prodavnice. Čim je Pil otišao niz ulicu, Sem je pošao prema mestu gde je stajao Brisko.

— Šta se događa? — upitao je Brisko. — Zlato treba da je već ovde. Momče, ako nešto kriješ...

Holidej misli da će zlato stići danas — rekao je Klanej. — To je sve što znam. Noćas izlazim iz grada. Holbruk hoće da ide sa mnom a i Breidvud se suviše plaši da bi ostao. Ostaćeš, sam, mister. Ubij Holideja ako imaš hrabrosti za to, ali, trebaće ti mnogo proklete sreće ako želiš da dobiješ zlato.

Bes je izobličio Briskoovo lice. Klanej mu se očigledno rugao. Je-

dan običan balavac na taj način razgovara s njim. Ruka mu se i nehotice spustila na dršku revolvera, ali je odmah sklonio kad je video spremnost u Klanejevom pogledu. Brisko je shvatio da je mladić to i želeo, zato je i bio drzak. Potegni „kolt“ i umri bila je poruka koju je čitao u mladićevim očima.

— Idite ako hoćete — rekao je tiho. — Kome ste uopšte potrebni?

Klanej se okrenuo da pođe, kada se Brisko ponovo javio. — Jesi li siguran da zlato dolazi danas? Stigvel ne zna ništa. Kako Holidej može da zna ako Stigvel ne zna?

— Stigvel je paničar. Osim toga, to je sada tvoj problem, moj nije. Kad zlato krene za Fort Denton, ja ću biti na pola puta do Meksika. Ako slučajno pođeš tim pravcem, nemoj nas tražiti. Nećeš nam biti potreban.

Klanej se zatim okrenuo i vratio se na klupu ispred šerifove stanice. Malo kasnije primetio je Holideja koji je dolazio sa istočne strane grada. Na njegovom licu se videla senka kada je primetio Klaneja.

— Sve u redu — rekao je Dok. — Na dve milje od grada put se račva i na tom mestu treba da skrenete na levu stranu. Na pedesetak metara od puta naći ćete sakrivena kola. Tamo su i konji, a pored sebe imaju dosta trave i vode. Možete tamo otići večeras ili sutra rano ujutru. Je li bilo kakvih nevolja sa tvojim ortacima?

— Ne — odvratio je Klanej. — Ali, vi brzo radite, mister Holideje. Sve ste već organizovali. A ja sam mislio da vi još uvek spavate.

— Spavao sam jedan sat. Estela

bi brinula da se nisam pojavio. Što se tiče organizacije, treba da naučiš da se u životu postiže uspeh samo ako ništa ne ostavljaš za sutra. — Zatim se malo zamislio i iskosa pogledao mladića. — Hteo sam da ti kažem da ti Estela želi mnogo sreće na novom životnom putu. — A i ja takođe. Nemoj ponovo da skreneš, jer više neće biti povratka.

— Pokušaću. Briskou sam rekao da idemo u Meksiko. Ne znam da li je poverovao, ali, siguran sam da mu je laknulo što nas se oslobodio.

Holidej je klimnuo glavom. Trebalo je čekati, a on je odjednom osetio da mu je čekanje postalo teško.

*

Već se skoro bio spustio sumrak kad je škripa točkova najavila dolazak kočije za Fort Denton. Dasti Pil je odbacio karte, pokupio palidrvca i nasmešio se Semu.

— Stigli su — rekao je Dok. — Dasti, ti pođi sa mnom. Seme, ti idi u štalu i spremite se za polazak. Ne birnite zbog Briskoa. On će imati da se nosi sa Tagartom i Groverom. Ti samo pazi da te ona dvojica tvojih ortaka ne iznenade.

Klanej je izleteo na vrata, a Holidej i Dasti su se tek nekoliko minuta posle toga pojavili na ulici. Video je kako je Stigvel izašao iz banke i požurio u susret šerifu i Holideju, a onda je nastavio dalje. Prelazeći ulicu, Sem je digao glavu i na prozoru saluna ugledao Kerol kako ga doziva mahanjem ruke. Videla je dolazak diližanse, pomislio je, pa je zabrinuta šta će se desiti.

Grover i Mek Tagart su se svađali kod šanka, kada je on ušao. Kla-

nej je kliznuo stepenicama i časak kasnije već je kucao na vrata djevojčine sobe. — Oh, Seme! — Kerol ga je uvukla unutra. — To je večeras, zar ne? Ja se tako bojim! Zar zaista moram da prođem kroz sve to? Zar ne bi mogao da se predomisliš i odustaneš. Pre nego što je odgovorio, Klanej je osmotrio pažljivo. U njenim očima nije video ljubav, mada se nadao da će je možda naći. Bila je suviše stara za njega. Pet godina. Osmehnuo se. — Ah... ja sam se predomislio, Kerol. Pogrešio sam što sam od tebe tražio pomoć. Trebalo je da razmišljam malo više... možeš li da mi oprostiš?

Devojka se iznenadila. — Naravno. Ali, nisam se ljutila, Seme. Konačno, mi smo stari prijatelji, i sve što sam radila, bilo je da malo zagolicam tog Holideja.

— Svejedno. Nisam imao prava da to tražim. — Klanej je oborio pogled prema podu. — Ja... sam sklopio dogovor sa Holidejem i šerifom. Neću da opljačkam to zlato, Kerol. Odsada radim za Holideja. Sami ćemo odvesti to zlato do Fort Dentona. Drago mi je zbog toga isto toliko koliko žalim što sam u početku nameravao da ga dignem. Shvatio sam da je to bila pogreška!

Kerol je stajala i zurila u njega zaprepašćena, usta malo otvorenih kao da su joj reči zastale na usnama.

On je nastavio. — Nije to zbog toga što se bojim. Da je tako, nastavio bih da bih nadvladao strah. Shvataš li?

Još uvek bez reči, Kerol je prišla prozoru. Poslednji zraci sunca obasjavali su gornji sprat banke. — Da li se tvoji prijatelji slažu s tim?

— Brisko o tome ništa ne zna, a druga dvojica će se po Holidejevom mišljenju okrenuti protiv mene, čim im se ukaže prilika. Ali, Holidej će biti u blizini... kad svrši sa Briskoovom bandom.

Kerol se namrštila. — Ne shvatam te?

Ima nekoliko puteva za Fort Denton — objasnio joj je Klanej. — Biće objavljeno da će diližansa ići glavnim putem, ali uz put će se zlato pretovariti u druga kola. S tim kolima mi ćemo poći jednim indijanskim putem, a Brisko će udariti u prazno.

— I upašće bez sumnje u zasedu — rekla je Kerol. — Pa... verujem da znaš šta radiš. Seme, to što radiš je opasno. Jedna greška i ti možeš izgubiti glavu.

— Da, to se može desiti — Klanej se protrljao po bradi. — I baš zato nemam nameru da budem neoprezan. Žao mi je Kerol. Ne ljutiš se što sam se predomislio?

— Ne. — Digla je glavu i nasmešila se. — Zašto bih se ljutila. Da si se dočepao tog zlata, ne bi održao reč. Pobegao bi, i ja te više nikada ne bih videla.

Sem na to nije odgovorio ništa. Ona ga nije prekorevala, već je samo konstatovala činjenice. Postiđen, on se ponovo počeo po bradi, a zatim se okrenuo i pošao prema vratima.

Već se jednom nogom nalazio u hodniku, kada ga je dozvala. — Seme... želim još nešto da ti kažem.

— Da?

— Trebaće ti mnogo sreće — rekla je. — Đavolski mnogo sreće.

X

Noć je već bila pala kad je Klanej pošao iz Pis Krika. Ed Holbruk mu je jahao s desne strane, a Breidvud malo pozadi. Kad su prolazili pored banke, Brisko ih je video kroz prozor i pakosno im se nasmešio. Na kraju ulice, proticao je jedan potok koji je tekao sa planine, stajao je Dasti Pil i takođe ih posmatrao. Klanej je bio svestan da ga posmatra još mnogo očiju. Na to nije obraćao pažnju.

Bio im je potreban put sat jahanja pre nego što su stigli do mesta koje mu je Holidej opisao juče. Pronašli su kola i konje. Smesta su sjahali i založili malu vatricu da uz nju provedu noć. Kad su se pojavili prvi zraci zore, Klanej je ustao i nabacao drva na vatru, a zatim stavio lonče za kafu. Onda je krenuo pola milje putem da bi ispitao teren.

Holbruk je stajao pored vatre kad se Sem vratio. — Ne bi trebalo još dugo — rekao je Holbruk. — Bićemo bogati, bogatiji nego što smo mogli da sanjamo.

— Samo nas trojica — dodao je Breidvud. — Baš lepa pomisao. Prošlo je još pola sata. Holbruk bi popušio jednu cigaretu i odmah počeo da pravi novu. Breidvud je ispraznio jednu flašu viskija, a zatim op-

sovao, jer je zaboravio da ponese drugu.

— Prokleta čekanje — rekao je. — Koliko još imamo?

— Treba da natovare zlato — rekao je Sem.

Još pet minuta je prošlo, a onda je Breidvud skočio na noge. — Neko dalazi. Nije kočija! Samo jedan jahač.

— To je Brisko — rekao je Klanej povukavši se u grmlje. — Kladić se da ide na sastanak sa svojim ljudima koji ga negde čekaju. Pa, on nam nije problem. Čim kola dođu, zlato je naše.

Prošlo je još deset minuta, a onda je Breidvud prvi ugledao kola u daljini. Holbruk je skoro vrisnuo od radosti. Nije prošlo mnogo, a krupni Mek Tagart doterao je kola do njih. Dok Holidej i Pil su izašli iz kola i stali pored njih.

— Nema problema, Seme? — upitao je Dok.

Klanej je odmahnuo glavom, a Dok je nastavio — Odlično! Ti znaš šta treba da radiš. Poteraj kola polako, a Dasti i ja ćemo ti se pridružiti čim završimo posao sa Briskom.

Brzo su pretovarili sanduke sa zlatom. Zatim je Tagart poterao kola nazad, a Klanej je seo na kočijaško sedište svojih kola i poterao zapregu.

— Do đavola — rekao je. — Holidej je imao pravo kad je rekao da se ovaj put ne koristi mnogo.

Breidvud je ćutao i neprestano se osvrtao nazad. Kada je put postao još lošiji, Holbruk je sišao sa kola da bi s vremena na vreme uklanjao razne prepreke, na koje su nailazili.

Što su se više uspinjali, to je put postajao lošiji, i Klanej je imao mnogo muke da održi kola. Kada su konačno savladali uspon, i kada su kola ponovo izašla na ravno tle, Sem je odahnuo s olakšanjem.

— Odmori se malo — rekao mu je Holbruk. — Siđi i ispravi noge. Sem je osetio sumnju u času kada je nogama dotakao tle. Tada je već bilo kasno. Holbruk mu je uperio revolver u rebra, a Breidvud mu je stajao iza leđa, takođe sa revolverom u ruci.

— Šta je to, Ede? — upitao je Klanej. — Zašto mene, a ne Breidvuda?

— Tebi ne verujem — rekao je Holbruk. — Čovek se drži svoje vrste. Džoa nije pametan, ali je lopov i nitkov kao i ja. Kada si rekao da ti nisu potrebni prijatelji, onda si to i mislio. Tebi nisu potrebni prijatelji kao što smo mi. Holidej bi ti bolje odgovarao.

— Ubij ga — planuo je Breidvud. — Da i to obavimo, Ede. Istovarićemo zlato i bićemo daleko kad Holidej stigne.

— Holidej neće doći najmanje za jedan sat — rekao je Holbruk. Zatim je pogledao u Sema. Prst mu se stezao sve jače oko obarača. — Ti si mi se dopadao, Seme — rekao je. — Sposoban si, za jednog tako mladog momka. Da si samo malo stariji, malo iskusniji, možda bismo mogli da se lepo složimo. Sada mi je zaista žao što moram da te ukokam.

Klanej je rešio da pokuša još nešto. — Grešiš, Ede. Ja sa Holidejem nisam prijatelj. Planirao sam ovu

pljačku i bez mene ne biste uradili ništa. Do đavola, želim to zlato isto kao i vi.

— Pametan si, ali loše lažeš, Seme — rekao je Holbruk. — Tako je to, dečače. Putuj na onaj svet u pakao...

Holbrukov prst je već pritiskao obarač, kad su dva pucnja prolomila tišinu koja je vladala u planini. Klanej se zgrčio očekujući udar metka, ali metak ga nije pogodio.

Dok je eho pucnjave zamirao, Sem je pogledao revolver u Holbrukovoj ruci. Cev se nije dimila. „Kolt” je ispao iz ruke i Klanej je digao pogled do Holbrukovog lica. Na tom licu su se ogledali užas, grč agonije, i nedoumica šta se to zbilo. Zatim se Ed Holbruk srušio na zemlju i ne saznajući nikad ko ga je ubio.

Tada se začuo bolan jauk Džoa Breidvuda. Džoa je bio pogođen u bok, i sada je ležao na podu kola, trudeći se da se uspravi. Futrola mu je bila prazna, a revolver mu je ležao u prašini par koraka daleko. Bio je suviše uplašen da bi pokušao bilo šta. Pao je na kolena i počeo da jeca.

— Ne čini to, Kole. Za ime boga... ne želim da umrem. Uzmi zlato, ali mene ostavi. Molim te Kole! Preklinjem te!

Klanej je bio toliko iznenađen da nije ni pokušao da dohvati revolver. Pogledao je nepomičnog Holbruka, a zatim skupljenu priliku Džoa Breidvuda. Onda je podigao pogled prema uzvišici sa koje je silazio Kol Brisko.

Sa Briskoove leve strane koračala je jednja manja, vitka osoba koja je u ruci nosila pušku. Klanej je rozro-

gaćio oči, jer je u toj osobi prepoznao Kerol Morze!

— Prestani da kukaš, Džo — rekao je Brisko. — Klaneje, ti nisi bio dovoljno pametan. Moja žena i ja smo znali za svaki tvoj pokret. Nikada nismo imali bandu, bilo nas je svega dvoje. Samo Kerol i ja ćemo deliti to zlato, a to je i bio način na koji smo sve isplanirali.

Kreol se smešila. — Šteta, velika šteta, Seme. Ali, ja sam te upozorila. Rekla sam ti da će ti trebati đavolski mnogo sreće.

Klanej je opsovao, a Brisko se nasmejao podrugljivo. Tada je Kerol krenula lagano sve dok nije došla do Sema i uperila mu cev puške među lopatice.

— Digni visoko ruke, Seme — rekla je Kerol, a onda se okrenula prema Briskou. — Kole, samo gubimo vreme. Završimo s njima pa se gubimo odavde.

Brisko je prišao Breidvudu koji je još uvek klečao. Uperio je revolver i povukao obarač. Onda se uspravio, osmehnuo i okrenuo cev „kolta” prema Klaneju.

— Videćemo kako umireš, momče... — počeo je da govori držeći revolver, ali nije uspeo da završi rečenicu. Sa uzvišice koja se nalazila iznad Kola Briskoa, odjeknuo je pucanj puške. „Kolt” mu se odmah pridružio reskim pucnjem, a niz odjeka se zakotrljao bregovima.

Puščani metak pogodio je Briskoa u rame, i on se zaneo nekoliko koraka unazad i pao. Oštar bol pomutio mu je svest, i zapet revolver mu

je ispao iz ruke. Pokušao je da se okrene na stranu i da ga dohvati, ali ga je još jedan metak iz „kolta” opomenuo da to ne čini.

Kerolin vrisak je odjeknuo u tišini koja je zatim nastala. Bacila je pušku i potrčala prema Briskou. Ali, Dasti Pil se isprečio na njenom putu i rekao.

— Nazad. Nikad nisam pucao na ženu, ali, bogami hoću ako me na to prisiliš. Seme, je li sve u redu, sin-ko?

— Jeste — osmehnuo se Klanej kad je Holidej počeo da se spušta niz padinu uzvišice. — Znali ste, zar ne? — upitao je. — Brisko je bio u dosluhu sa devojkom, a ja to nisam ni slutio.

— Ja jesam — rekao je Holidej paleći cigaru. — Ali, nisam bio siguran u tebe i zato sam morao pustiti da se stvar odigra do kraja. Kada mi je postalo jasno da nisi u dosluhu s njima, mi smo intervenisali i spasli ti glavu. — Dok se ozbiljno zagledao Semu u oči. — Ova lekcija je poslednja koju sam ti dao, momče. Odsada ideš sam u život. I uvek imaj na umu da se gresi plaćaju. Mukotrpan život je tež, ali je zato mirniji i duži.

Za to vreme Dasti Pil je svezao Kerol i ranjenog Briskoa. Dok je on to radio, začulo se klopavanje i iza jedne grupe stena izronila su velika kola pokrivena ceradom. Ispred kola jahao je jedan stariji mršav čovek sa prosedom kratkom bradom na energično izvajanom licu. Iza kola kretalo se oko pedesetak grla stoke, a celu grupu završa-

vaio je drugi konjanik koji se nalazio dosta daleko da mu se lice nije moglo jasno razaznati. Ugledavši pred sobom nesvakidašnji prizor, konjanik je dao rukom znak onima iza sebe da stanu, a sam je poterao konja napred. Prišavši na desetak metara zastao je i zapitao.

— Čuli smo pucnje. Izgleda da je zabava završena?

— Delimično — odgovorio je Dok. — Šerif je uhapsio ubicu i njegovog saučesnika. A otkuda vi dolazite?

— Iz daleka, — odgovorio je putnik mirnije, pošto je na Dastijevim prsima ugledao šerifsku zvezdu. — Je li daleko Pas Krik, mister?

— Nemate ni pola časa jahanja do njega. Idete li tamo? — zapitao je Dok.

— Da. Rečeno nam je da ćemo tamo naći čoveka po imenu Kol Sančo. Poznajete li ga možda?

Holidej je izvesno vreme ćutao razmišljajući o fantastičnim slučajnostima koje se mogu desiti. Od svih ljudi na svetu, ovaj čovek je tražio baš Kola Sanča, a od svih ljudi na svetu, morali su naići baš na njega. — A zbog čega vam je potreban? — zapitao je.

— On treba da nas odvede do Hagarda u Dakoti. U kompaniji „Vels Fargo“ su nam rekli da će on to učiniti ako mu platimo. Poznajete li ga, možda — ponovio je čovek pitanje.

— Kos Sančo vas nikada neće odvesti — rekao je Dok posle kraćeg ćutanja. — On je mrtav.

— Mrtav — ponovio je putnik mahinalno, i na licu mu se ukazao izraz razočarenja. — Zna li neko-

ga, mister, ko bi to mogao da učini za skromnu nagradu?

— Na žalost ne — odgovorio je Holidej, ali mu je odmah zatim iz nekog kutka podsvesti proključala nejasno uobličena ideja. Dakota. Bio je tamo pre nekoliko godina sa jednim misionarom kvekerom, ali bi bilo interesantno videti promenu. Odranije je čuo da se taj deo zemlje ubrzano naseljava i da gradovi rastu kao pečurke na kiši. Uostalom, već prilično vremena Pis Krik i Estela postali su mu dosadni, a duge partije pokera sa Dastijem Pilom ubitačno zamorne. Njegovom životu bili su potrebni sveža krv, novi doživljaji, inače je postojala opasnost da se pretvori u sasušenu biljku.

A Estela, šta će ona reći? Pa, pomislio je. Bilo šta da kaže život ima svoj tok i svaki čovek ima pravo da uzme od njega neki svoj deo, a Estela je dovoljno pametna i realna žena da to shvati. Sve što se zbiva na ovom svetu ima početak i kraj i tome se čak ne vredi ni opirati. A i zašto bi? A ako već ništa nije večno, onda nije velika razlika da li će se nešto odigrati danas ili sutra. Čak bolje danas, jer će tako tih novih sutra biti više.

— Čujte mister... — Počeo je Holidej.

— Ja sam Rejnor. Kaleb Rejnor.

— A ja sam Dok Holidej. Čujte mister Rejnore ja ne poznajem Dakotu kao Kol Sančo, ali, idem tamo i možda bih vam mogao pomoći da se snađete... Ako vam moje društvo odgovara.

Rejnor ga je pogledao zamišljeno. — U ovim krajevima čovek se ne udružuje sa svakim na koga nai-

će, mister Holideje. Ali, pošto ste poznavali Sanča, i vidim da ste u društvu sa šerifom, smatram da ste pošten čovek. Učinićete nam veliku uslugu ako pođete sa nama, mada, kao što rekoh, mi ne možemo mnogo da platimo.

— Novac nije u pitanju, mister Rejnore — rekao je Dok gledajući u pravcu kola iz kojih je izašla jedna vitka devojka odevena kao muš-

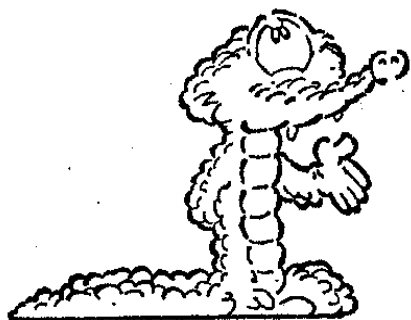
karac. O tome ćemo se dogovoriti kad stignemo na cilj. Ali bih vam nešto predložio. Pođite u grad i kupite šta vam je potrebno za put, a onda me potražite kod šerifa. U međuvremenu, ja ću obaviti jedan svoj posao.

— Slažem se — rekao je Kaleb Rejnor. — Završite šta imate a sutra krećemo za Dakotu.

Holidej je klimnuo glavom. U dubini duše radovao se putovanju.

KRAJ

**POTRAŽITE KOD VAŠEG
PRODAVCA NOVINA
8. broj SPUNKKA**

u ovom broju spunk objavljuje:

**TARZAN
SREBRNI LETAČ
AKSA
DŽENTLMENI
KAPETAN ZORA
KOMANČA
TONI STARK**

USKORO NA TRŽIŠTU

**21. BROJ
ASTERIKSOVOG
ZABAVNIKA**

čitajte sledeći broj
DOKA HOLIDEJA

BROJ 107

izlazi 7. aprila 1981.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.
